2025/2205

5.11.2025.

# EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2025/2205

**(2025. gada 22. oktobris)**

**par vadītāja apliecībām, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012**

**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([2]),

tā kā:

(1) Neformālā Transporta padome 2017. gadā Maltā vienojās, ka pastāvīgi lielais ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo un smagi cietušo skaits ir būtiska sabiedrības problēma, un izvirzīja mērķi līdz 2030. gadam uz pusi samazināt smagi cietušo skaitu Savienībā. Valletas deklarācijā par ceļu satiksmes drošību, ko 2017. gada 29. martā pieņēma Savienības dalībvalstu transporta ministri, Komisija tika aicināta sagatavot pastiprinātu Savienības ceļu satiksmes drošības politiku un tiesisko regulējumu desmitgadei pēc 2020. gada, kas ietver vērienīgu ilgtermiņa mērķi līdz 2050. gadam panākt, lai uz Savienības ceļiem bojāgājušo skaits būtu tuvu nullei, uzlabojot ceļu satiksmes dalībnieku, jo īpaši neaizsargātu satiksmes dalībnieku, kuri visbiežāk cieš ceļu satiksmes negadījumos, aizsardzību. Publiskā sektora struktūru iepriekš veikto pasākumu rezultātā ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaitu ir izdevies samazināt no 51 400 2001. gadā līdz 19 800 2021. gadā. Tomēr minētie rādītāji bija zemāki par Savienībā noteikto mērķrādītāju, proti, laikposmā no 2001. līdz 2020. gadam par 75 % samazināt ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaitu, un pēc tam progress ceļā uz to, lai pirmajā desmitgadē uz pusi samazinātu šādi bojāgājušo skaitu, stagnēja. Savienība ir apņēmusies līdz 2050. gadam panākt, ka ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaits ir pēc iespējas tuvu nullei. Komisijas 2020. gada 9. decembra paziņojumā Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija – Eiropas transporta virzība uz nākotni" ("Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģija") ir izklāstīta ar šo mērķi saistītā "nulles vīzijas" stratēģija.

(2) Noteikumi par vadītāja apliecībām ir būtiski kopējās transporta politikas elementi, kas palīdz uzlabot ceļu satiksmes drošību un atvieglo tādu personu brīvu pārvietošanos, kuras pārceļas uz dalībvalsti, kas nav tā pati, kurā izdota vadītāja apliecība. Ņemot vērā to, cik svarīgi ir individuāli transportlīdzekļi, tas, ka personai ir vadītāja apliecība, ko pienācīgi atzinusi uzņēmēja dalībvalsts, veicina un atvieglo personu brīvu pārvietošanos un uzņēmējdarbības brīvību. Tāpat šāda dokumenta vai transportlīdzekļa vadīšanas tiesību nelikumīga iegūšana vai likumīgi saņemtas vadītāja apliecības zaudēšana nelikumīgas rīcības rezultātā skar ne tikai to dalībvalsti, kurā šādi pārkāpumi ir izdarīti, bet arī ceļu satiksmes drošību visā Savienībā.

([1]) OV C 293, 18.8.2023., 133. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta 2024. gada 28. februāra nostāja (OV C, C/2025/1355, 17.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1355/oj) un Padomes 2025. gada 29. septembra nostāja pirmajā lasījumā (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta 2025. gada 21. oktobra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

(3) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK ([3]) izveidotais satvars būtu jāatjaunina, lai tas būtu piemērots jaunajam laikmetam, ilgtspējīgs, iekļaujošs, vieds un noturīgs. Tajā būtu jāņem vērā nepieciešamība samazināt transporta emisijas un energopatēriņu, tostarp plašāk izmantojot ar alternatīvu degvielu darbināmus transportlīdzekļus, kā arī jāņem vērā digitalizācija, demogrāfiskās tendences un tehnoloģiju attīstība, lai pastiprinātu Savienības ekonomikas konkurētspēju. Jo īpaši attiecībā uz dažiem ar alternatīvu degvielu darbināmiem transportlīdzekļiem – to lielākā masa salīdzinājumā ar parastajiem transportlīdzekļiem būtu jāatspoguļo vadītāja apliecību kategoriju tvērumā. Ir svarīgi vienkāršot un digitalizēt administratīvās procedūras, lai likvidētu atlikušos šķēršļus, piemēram, administratīvo slogu, kas ietekmē tādu personu brīvu pārvietošanos, kas ir transportlīdzekļu vadītāji, kuri pārceļas uz dalībvalsti, kas nav tā pati, kurā izdota vadītāja apliecība. Saskaņotam Savienības standarta vadītāja apliecību regulējumam būtu jāietver visu kategoriju fiziskās vadītāja apliecības un digitālās vadītāja apliecības ("mobilās" vadītāja apliecības) un jāparedz to savstarpēja atzīšana, ja tās ir pienācīgi izdotas saskaņā ar šo direktīvu.

(4) Eiropas Kopiena pirmo "Kopienas parauga" fizisku vadītāja apliecību ieviesa 1980. gada 4. decembrī. Kopš tā laika noteikumi saistībā ar Kopienas paraugu ir kļuvuši par pasaules progresīvāko transportlīdzekļa vadītāja apliecību piešķiršanas struktūru stūrakmeni, aptverot vairāk nekā 250 miljonus vadītāju. Tādēļ šai direktīvai būtu jābalstās uz uzkrāto pieredzi un praksi, un tai vajadzētu paredzēt saskaņotus noteikumus par Savienības standartiem attiecībā uz fiziskām vadītāja apliecībām. Savienībā izdotām fiziskām vadītāja apliecībām ar pretviltošanas pasākumiem būtu jo īpaši jānodrošina augsta līmeņa aizsardzība pret krāpšanu un viltošanu un iespēja tajās iestrādāt mikroshēmas vai *QR* kodus.

(5) Jebkādai personas datu apstrādei šīs direktīvas īstenošanas nolūkā būtu jāatbilst Savienības datu aizsardzības regulējumam, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2002/58/EK ([4]), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/679 ([5]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (ES) 2016/680 ([6]).

(6) Šī direktīva nosaka juridisko pamatu obligāta personas datu kopuma saglabāšanai fiziskajās vadītāja apliecībās un to mikroshēmās vai *QR* kodos, kā arī mobilajās vadītāja apliecībās, lai pierādītu personas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, personu identificētu un verificētu personas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un identitāti nolūkā visā Savienībā garantēt augstu ceļu satiksmes drošības līmeni. Šādiem datiem būtu jāaprobežojas tikai ar to, kas vajadzīgs, lai pierādītu personas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, personu identificētu un verificētu personas tiesības vadīt transportlīdzekli un identitāti. Minēto datu glabāšanai un citādai apstrādei ir jāatbilst jo īpaši Regulas (ES) 2016/679 6. panta 1. punkta e) apakšpunktam un – attiecībā uz biometriskajiem datiem – 9. panta 2. punkta g) apakšpunktam. Šī direktīva arī nosaka papildu aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu verifikācijas laikā verificētājam atklāto un saglabāto personas datu aizsardzību. Konkrētāk, verificētājam būtu jāspēj šādus datus saglabāt tikai tad, ja to atļauj Savienības vai valsts tiesību akti; piemēram, policijas darbiniekam varētu atļaut vadītāja apliecības datus iekļaut policijas ziņojumā vai nomas uzņēmumam varētu atļaut vadītāja apliecības datus norādīt transportlīdzekļa nomas līgumā.

(7) Lai nodrošinātu juridisko skaidrību un garantētu netraucētu pāreju no šīs direktīvas uz Direktīvu 2006/126/EK, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai mikroshēmā saglabāt papildu personas datus, ja to paredz valsts tiesību akti, kas atbilst Regulai (ES) 2016/679. Tomēr šī direktīva pati par sevi nav juridiskais pamats šādu papildu datu iekļaušanai.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/126/EK (2006. gada 20. decembris) par vadītāju apliecībām (OV L 403, 30.12.2006., 18. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/126/oj).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu krimināLsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp., http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj).

(8) Savukārt *QR* kodam, kas jāievieš ar šo direktīvu, būtu jāļauj verificēt uz fiziskās vadītāja apliecības uzdrukātās informācijas autentiskumu. Tomēr tajā nevajadzētu būtu iespējamam uzglabāt informāciju papildus tai, kas norādīta fiziskajā vadītāja apliecībā.

(9) Šī direktīva neparedz juridisko pamatu tam, lai dalībvalstīs tiktu izveidotas vai uzturētas valsts līmeņa datubāzes biometrisko datu uzglabāšanai, jo tas ir valsts tiesību aktu jautājums, kam ir jāatbilst Savienības tiesību aktiem par datu aizsardzību. Turklāt šī direktīva neparedz juridisko pamatu centralizētas biometrisko datu datubāzes izveidei vai uzturēšanai Savienības līmenī.

(10) Digitālā pārkārtošanās ir viena no Savienības prioritātēm. Autotransporta gadījumā tā palīdz novērst atlikušos administratīvos šķēršļus, kas ierobežo personu brīvu pārvietošanos, piemēram, tos, kas saistīti ar fizisko vadītāja apliecību izdošanai nepieciešamo laiku. Tādēļ būtu jānosaka atsevišķs Savienības standarts Savienībā izdotajām mobilajām vadītāja apliecībām. Lai sekmētu digitalizāciju, mobilās vadītāja apliecības būtu jāizdod kā vadītāja apliecības formāts pēc noklusējuma, stājoties spēkā no dienas, kad būs pagājuši 54 mēneši no pirmā to īstenošanas aktu pieņemšanas dienas, kas vajadzīgi mobilo vadītāja apliecību ieviešanai, neskarot pretendenta tiesības iegūt vadītāja apliecību vai nu fiziskā formātā, vai abos formātos vienlaikus, izmantojot vienu un to pašu pieteikumu. Dalībvalstīm ir iespēja izdot mobilās vadītāja apliecības pirms dienas, kad digitālais formāts kļūs par formātu pēc noklusējuma.

(11) Saskaņā ar digitālās pārveides mērķi neatstāt nevienu novārtā, kā noteikts 2023. gada Eiropas deklarācijā par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei, ir ļoti svarīgi, lai iedzīvotājiem arī turpmāk būtu tiesības pieprasīt vadītāja apliecību ne tikai digitālajā formātā, bet arī fiziskā formātā. Tāpēc dalībvalstīm pēc pretendenta pieprasījuma bez nepamatotas kavēšanās un parasti trīs nedēļu laikā būtu jānodrošina pretendentam vadītāja apliecība fiziskā formātā, ja pretendentam jau ir attiecīgās dalībvalsts vadītāja apliecība digitālajā formātā, kas apliecina pretendenta tiesības vadīt transportlīdzekli. Turklāt steidzamos gadījumos, kad fiziskās vadītāja apliecības novēlota saņemšana pieteikuma iesniedzējam radītu nesamērīgu kaitējumu, dalībvalstis tiek mudinātas paredzēt iespēju izmantot ārkārtas procedūru, ar kuras palīdzību fiziskā vadītāja apliecība tiktu izdota dažu dienu laikā apmaiņā pret proporcionālu attiecīgo administratīvo maksu palielinājumu.

(12) Mobilajā vadītāja apliecībā būtu jāietver ne tikai uz fiziskās vadītāja apliecības norādītā informācija, bet arī informācija, kas ļauj verificēt minēto datu autentiskumu. Tomēr būtu jānodrošina, ka pat verifikācijas gadījumā personas dati, kas tiek darīti pieejami, nepārsniedz tos, kuri tiktu norādīti fiziskajā vadītāja apliecībā un kuri ir noteikti nepieciešami šādu datu autentiskuma verifikācijai. Turklāt, ja vien tas nav atļauts saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, verifikācijai nepieciešamos datus nevajadzētu saglabāt pēc tam, kad verifikācija ir notikusi. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka vienai un tai pašai personai izdota fiziskā vadītāja apliecība un mobilā vadītāja apliecība ir līdzvērtīgas attiecībā uz tiesībām un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem minētai personai ir atļauts vadīt transportlīdzekli, un attiecībā uz vadītāja apliecību administratīvo derīgumu, kā izklāstīts šajā direktīvā.

(13) Dalībvalstu kompetencē ir izstrādāt savus valsts noteikumus, kas paredz maksu par vadītāja apliecības izdošanu. Tomēr dalībvalstīm būtu jāuzmanās, lai neietekmētu iedzīvotāju brīvu izvēli attiecībā uz vadītāja apliecības formātu, nosakot nesamērīgas administratīvās maksas, kas nepamatoti liek nosvērties par labu vienam formātam salīdzinājumā ar otru.

(14) Dalībvalstīm būtu jāsadarbojas, lai panāktu mobilo vadītāja apliecību izmantošanu un savstarpēju atzīšanu visā pasaulē. Tas varētu ietvert grozījumus 1926. gada 24. aprīļa Starptautiskajā konvencijā par automobiļu satiksmi, 1949. gada 19. septembra Ženēvas konvencijā par ceļu satiksmi un 1968. gada 8. novembra Vīnes konvencijā par ceļu satiksmi. Komisija šajā sakarā vislabāk var sniegt palīdzību dalībvalstīm, jo īpaši attiecībā uz sadarbspējas nosacījumiem, kas ļauj plaši atzīt Savienības mobilās vadītāja apliecības. Kā pirmais solis šajā procesā Komisijai, pieņemot īstenošanas aktus par mobilajām vadītāja apliecībām, būtu jāņem vērā attiecīgās norises trešās valstīs.

(15) Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā ir noteikts redzējums, kā Savienībai ievērojami uzlabot mobilitātes un transporta ilgtspēju. Emisijas no autotransporta nozares ietver siltumnīcefekta gāzu emisijas, gaisa piesārņotājus, troksni un mikroplastmasu, ko rada riepu dilšana un ceļu nolietojums. Braukšanas stils ietekmē šādu emisiju apjomu, kurām var būt negatīva ietekme uz vidi un cilvēku veselību. Tādēļ braukšanas eksāmenos būtu jānodrošina, ka vadītāju apmācība ļauj vadītājiem samazināt savu ietekmi uz emisijām, tostarp ar ekobraukšanu, kā arī viņus sagatavot bezemisiju vai mazemisiju transportlīdzekļu vadīšanai.

(16) Lai ļautu pilsoņiem un iedzīvotājiem gūt tiešu labumu no iekšējā tirgus ieguvumiem, nesaskaroties ar nevajadzīgu papildu administratīvo slogu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1724 ([7]) ir paredzēta piekļuve tiešsaistē tām procedūrām, kas ir svarīgas iekšējā tirgus darbībai, tostarp pārrobežu lietotājiem. Šajā direktīvā ietvertā informācija par vadītāja apliecības iegūšanu un atjaunošanu jau ir iekļauta minētās regulas I pielikumā. Būtu jāgroza minētās regulas II pielikums, lai nodrošinātu, ka lietotāji, kas sāk administratīvu procedūru saistībā ar vadītāja apliecībām, var pilnībā gūt labumu no tiešsaistes procedūrām.

(17) Vadītāja apliecības būtu jādala kategorijās atkarībā no to transportlīdzekļu veidiem, kurus tās atļauj vadīt. Šāda iedalīšana kategorijās būtu jāīsteno skaidrā un saskaņotā veidā, pilnībā ņemot vērā attiecīgo transportlīdzekļu tehniskos raksturlielumus un to vadīšanai nepieciešamās prasmes.

(18) Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas 2006. gada 13. decembra Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, kurā Savienība ir puse kopš 2011. gada 21. janvāra, būtu jāpieņem specifiski noteikumi, lai personām ar invaliditāti būtu vieglāk vadīt transportlīdzekļus. Turklāt dalībvalstis tiek mudinātas, nepazeminot šajā direktīvā noteiktos minimālos standartus attiecībā uz piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai un vadīšanas prasmēm, ņemt vērā personu ar invaliditāti īpašās vajadzības un atvieglot viņu iespējas iegūt vadītāja apliecību un būt par vadītāja apliecības turētāju. Tādējādi ar Komisijas iepriekšēju piekrišanu dalībvalstīm būtu jāļauj šajā direktīvā paredzētos noteikumus par vadītāja apliecību kategorijām nepiemērot attiecībā uz konkrētiem motorizētu transportlīdzekļu veidiem.

(19) Būtu jāļauj dalībvalstīm turpināt nepiemērot šo direktīvu attiecībā uz transportlīdzekļu veidiem, ko izmanto bruņotie spēki un civilās aizsardzības struktūras vai kas ir to kontrolē, ņemot vērā šādu spēku un struktūru veikto operāciju un izmantoto transportlīdzekļu specifiku.

(20) Minimālais vecums pretendentiem uz dažādu kategoriju vadītāja apliecībām būtu jānosaka Savienības līmenī. Tomēr dalībvalstīm būtu jāļauj dažu kategoriju transportlīdzekļu vadīšanai noteikt augstāku vecuma ierobežojumu, lai vēl vairāk veicinātu ceļu satiksmes drošību. Dalībvalstīm būtu jāļauj attiecībā uz dažām kategorijām un izņēmuma kārtā noteikt zemāku minimālo vecumu, lai ņemtu vērā valsts apstākļus, jo īpaši attiecībā uz ugunsdzēsības, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļiem, kā arī transportlīdzekļiem, ko izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai.

(21) Neatliekamās palīdzības transportlīdzekļiem, proti, transportlīdzekļiem, ko izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai, tostarp sniedzot tūlītēju palīdzību dabas vai cilvēka izraisītās ārkārtas situācijās, piemēram, policijas transportlīdzekļiem, ātrās medicīniskās palīdzības, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļiem, vai ugunsdzēsības transportlīdzekļiem var būt īpaši raksturlielumi, piemēram, tie var būt smagāki īpašā aprīkojuma dēļ, un attiecībā uz tiem varētu būt nepieciešams piemērot dažas atkāpes no vispārējiem noteikumiem par B kategorijas vadītāja apliecību, lai efektīvi reaģētu uz krīzes situācijām un glābšanas vajadzībām. Turklāt, lai izvairītos no iespējamiem šķēršļiem šādu transportlīdzekļu pārrobežu kustībai, kad tos izmanto pārrobežu intervencēm dažādos Savienības reģionos, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai uz laiku vai pastāvīgi atļaut to teritorijā ar B kategorijas vadītāja apliecību vadīt minētos neatliekamās palīdzības transportlīdzekļus. Šajā sakarā dalībvalstis tiek mudinātas savstarpēji atzīt valsts pasākumus, lai pārrobežu ārkārtas operācijas netiktu kavētas vai sodītas.

(22) Lai ņemtu vērā dalībvalstu gados jaunu iedzīvotāju mobilitātes vajadzības, piemēram, vajadzību braukt lielus attālumus mazapdzīvotos apgabalos, kur trūkst piemērotu alternatīvu individuālās mobilitātes līdzekļu, dalībvalstīm pēc Komisijas iepriekšējas piekrišanas vajadzētu būt iespējai vadītāja apliecību izsniegšanas nolūkā samazināt minimālo vecumu līdz 15 gadiem noteikta veida transportlīdzekļu B1 kategorijā vadīšanai to teritorijā. Ir svarīgi, lai šāda minimālā vecuma samazināšana negatīvi neietekmētu ceļu satiksmes drošību. Tāpēc Komisijai pirms piekrišanas sniegšanas būtu pienācīgi jānovērtē, kā šāda minimālā vecuma samazināšana ietekmēs ceļu satiksmes drošību, ņemot vērā visu attiecīgo informāciju, ko snieguši dalībvalstu eksperti.

(23) Ceļu satiksmes drošību var uzlabot atbilstoša minimālā vecuma noteikšana katras kategorijas vadītāja apliecībām, kas veicina gan gados jaunu vadītāju mobilitātes neatkarību, gan viņu savlaicīgu piekļuvi profesionālai transportlīdzekļa vadīšanai, un stingrāki nosacījumi iesācējiem vadītājiem, cita starpā attiecībā uz alkohola patēriņu apvienojumā ar transportlīdzekļa vadīšanu. Minimālo vecumu nevajadzētu samazināt uz ceļu satiksmes drošības rēķina.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 (OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj).

(24) Būtu jānosaka pakāpju sistēma, kas paredz, ka konkrētas kategorijas vadītāja apliecība ir priekšnoteikums, lai pretendents kļūtu tiesīgs iegūt konkrētu citu kategoriju vadītāja apliecības, un atbilstības starp kategorijām, tostarp vajadzības gadījumā minimālais pieredzes periods pirms šādu tiesību iegūšanas. Šādai sistēmai vajadzētu būt saistošai visām dalībvalstīm, neskarot iespēju dalībvalstīm savstarpēji piemērot konkrētas atbilstības savās attiecīgajās teritorijās. Dalībvalstīm vajadzētu būt arī iespējai noteikt konkrētas atbilstības, kas būtu spēkā tikai to teritorijā.

(25) Zaļās pārkārtošanās priekšnosacījums ir lielāks ar alternatīvu degvielu darbināmu transportlīdzekļu daudzums. Šajā direktīvā būtu jāņem vērā iespēja, ka B un BE kategorijas vadītāja apliecības varēs tikt attiecinātas uz jauniem modeļiem ar lielāku masu. Tādēļ B vai BE kategorijas vadītāja apliecības turētājiem, ņemot vērā attiecīgajā kategorijā iegūto vadītāja pieredzi, būtu jāļauj vadīt mehāniskos transportlīdzekļus gan personu, gan kravu pārvadāšanai, kurus pilnībā vai daļēji darbina ar alternatīvām degvielām un kuri pārsniedz maksimālo atļauto masu – 3 500 kg.

(26) Tiesības uz vadītāja apliecību garantē pārvietošanās brīvību un sekmē līdzdalību ekonomikā un sabiedriskajā dzīvē, kas ir jo īpaši svarīgi lauku apvidos un mazāk urbanizētās teritorijās, kurās ir ierobežots sabiedriskā transporta tīkls. Vecāka gadagājuma cilvēkiem, personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vai personām ar invaliditāti individuālais transports ir svarīgs elements, kas nodrošina viņiem mobilitāti. Vadītāja piemērotība drošai transportlīdzekļa vadīšanai būtu jānovērtē, pamatojoties uz konkrētiem kritērijiem, jo īpaši ņemot vērā vadītāja veselības stāvokli saskaņā ar objektīviem pārbaužu un attiecīgā gadījumā eksāmenu rezultātiem. Lēmumi par vadītāja apliecību anulēšanu, atņemšanu, apturēšanu vai ierobežojumu būtu jāpieņem, izskatot katru gadījumu atsevišķi, un tiem nevajadzētu būt diskriminējošiem, jo īpaši vecuma dēļ.

(27) Ceļu satiksmes drošības nolūkā ir jāatjaunina saskaņotās minimālās prasības, kas pretendentam jāizpilda, pirms var izsniegt vadītāja apliecību. Tajās būtu jāietver zināšanas, prasmes un uzvedība saistībā ar motorizētu transportlīdzekļu vadīšanu, braukšanas eksāmens un minimālie standarti attiecībā uz fizisko un psihoemocionālo piemērotību šādu transportlīdzekļu vadīšanai.

(28) Ņemot vērā progresīvu vadītājam asistējošu sistēmu un automatizēto transportlīdzekļa vadīšanas sistēmu pieaugošo pieejamību un izmantošanu, teorijas eksāmenos ir jāiekļauj prasības, kas attiecas uz minētajām sistēmām, lai nodrošinātu vadītāju vispārējās zināšanas par priekšrocībām, ierobežojumiem un riskiem, kas saistīti ar šādām sistēmām. Minētajai prasībai par zināšanām būtu jāattiecas jo īpaši uz automatizēto transportlīdzekļa vadīšanas sistēmu izmantošanas jomu, automatizētās vadīšanas sistēmu pārņemšanas pieprasījumu esamību un vadītāja esošajiem pienākumiem automatizēto vadīšanas sistēmu aktivizēšanas laikā.

(29) Saņemot vadītāja apliecību, kā arī regulāri pēc tam, būtu jāsniedz pierādījumi par atbilstību fiziskās un psihoemocionālās piemērotības minimālajiem standartiem. Šāda regulāra uzraudzība, ko veic saskaņā ar attiecīgas valsts noteikumiem par minimālo standartu ievērošanu, atvieglo personu brīvu pārvietošanos, palīdz izvairīties no konkurences izkropļojumiem un ņem vērā vadītāju atbildību. Valsts noteikumiem par atbilstību minimālajiem standartiem būtu jāietver medicīniskā pārbaude saistībā ar vadītāja apliecības izdošanu un atjaunošanu. Minēto pārbaudi var veikt ģimenes ārsti vai jebkura cita kompetenta medicīnas iestāde vai veselības nozares speciālists, kā noteikts katras dalībvalsts tiesību aktos.

(30) Pietiekami laba redze ir būtisks nosacījums, lai nodrošinātu fizisko piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai. Tāpēc visiem vadītāja apliecības pretendentiem būtu jāiziet pienācīga pārbaude, lai nodrošinātu, ka viņiem ir atbilstīgs redzes asums, tostarp vajadzības gadījumā papildus jāveic arī redzes lauka pārbaude, ko veic saskaņā ar valsts tiesību aktiem pilnvarots kompetents redzes speciālists. Dalībvalstīm būtu jāļauj pārsniegt šo prasību, pieprasot tādu pašu procedūru, kad vadītāja apliecības tiek atjaunotas. Redzes asumu apzīmējošā decimālā notācija nodrošina starptautiski atzītu standartu salīdzināmībai, kad tiek noteikts redzes asums.

(31) Lai izdotu vai atjaunotu noteiktu kategoriju vadītāja apliecības, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieprasīt, lai vadītāja apliecības pretendents vai turētājs medicīniskās pārbaudes vietā rakstiski vai elektroniski iesniedz pašnovērtējumu, kura dizains varētu būt vērsts uz risku izvērtēšanu. Tomēr būtu ļoti vēlams, lai dalībvalstis medicīniskās pārbaudes iekļautu vismaz kā daļu no pirmās vadītāja apliecību izdošanas procedūras, lai novērtētu atbilstību šajā direktīvā un valsts tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem.

(32) Pēc vadītāja apliecības izdošanas dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izveidot sistēmu, lai nodrošinātu, ka tiek reaģēts uz izmaiņām vadītāja apliecības turētāja fiziskajā vai psihoemocionālajā piemērotībā, nevis pieprasīt medicīnisko pārbaudi vai pašnovērtējumu, to atjaunojot. Atzīstot valstu veselības aprūpes sistēmu organizācijas un prakses atšķirības attiecībā uz to efektīvu koordināciju ar vadītāja apliecību izdošanas un atjaunošanas iestādēm, šāda sistēma varētu būt dažāda veida, bet galvenais princips ir tāds, ka medicīnas vai vadītāja apliecību izdošanas iestādēm būtu jāsaista vadītāja apliecības turētāju veselības stāvoklis ar viņu spēju un atļauju vadīt transportlīdzekli. Minētā medicīnisko vai vadītāja apliecību izdošanas iestāžu reakcija varētu būt balstīta arī uz vadītāja apliecības turētāja deklarāciju izvērtējumu, pamatojoties uz visiem vadītāja apliecību turētājiem noteiktu vispārēju pienākumu deklarēt savu veselības stāvokli, kas ir būtiski transportlīdzekļa vadīšanai, kas var novest pie nosūtījuma pie speciālista, ārsta noteikta transportlīdzekļa vadīšanas aizlieguma vai, visbeidzot, vadītāja apliecības atņemšanas, apturēšanas vai ierobežojuma.

(33) Dalībvalstīm vajadzētu būt arī iespējai šādus pasākumus apvienot, lai palielinātu to efektivitāti, un piemērot standartus attiecībā uz piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, kas ir stingrāki par šajā direktīvā noteiktajiem minimālajiem standartiem.

(34) Nesenie sasniegumi medicīnas tehnoloģiju jomā ir uzlabojuši ceļu satiksmes drošību, novēršot riskus, kas saistīti ar transportlīdzekļa vadīšanu noteiktos medicīniskos stāvokļos. Tādas inovācijas kā nepārtrauktas glikozes uzraudzības sistēmas diabēta slimniekiem ļauj efektīvi un reāllaikā kontrolēt viņu stāvokli, samazinot ar transportlīdzekļa vadīšanu saistītos riskus. Minētās tehnoloģijas strauji attīstās, nodrošinot labāku veselības problēmu kontroli un vēl vairāk uzlabojot ceļu satiksmes drošību.

(35) Ņemot vērā pētījumus par dažādām patoloģijām, kas rada pārmērīgas miegainības un noguruma risku, Komisijai būtu jāsāk pārskatīt ar obstruktīvās miega apnojas sindromu saistītos noteikumus šajā direktīvā, tiklīdz būs pabeigts un zinātnieku aprindām pieejams pietiekams skaits pētījumu. Ņemot vērā zinātnes sasniegumus redzes traucējumu ārstēšanā, Komisijai būtu jāsāk pārskatīt arī ar minēto veselības stāvokli saistītos noteikumus šajā direktīvā.

(36) Lai nodrošinātu Savienībā vienotu tiesību kopumu, neskarot ceļu satiksmes drošības apsvērumus, AM, A1, A2, A, B1, B un BE kategorijas vadītāja apliecību administratīvajam derīgumam vajadzētu būt 15 gadiem, savukārt C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijas vadītāja apliecību administratīvajam derīgumam vajadzētu būt 5 gadiem. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot 10, nevis 15 gadu derīguma termiņu, ja vadītāja apliecību izmanto arī kā personu apliecinošu dokumentu. Saskaņā ar jau spēkā esošo regulējumu, kas dalībvalstīm ļauj paredzēt biežāku atjaunošanu līdz ar vecuma palielināšanos, vispārējo derīguma ilgumu varētu samazināt, pamatojoties uz objektīviem faktoriem, kam ir vispārēja saikne ar vadītāju vidējo fizisko un psihoemocionālo stāvokli, piemēram, vecumu, un būtu jāļauj dalībvalstīm šajā direktīvā noteiktos izņēmuma gadījumos piemērot īsākus derīguma termiņus, nekā noteikti šajā direktīvā.

(37) Pieredzējušiem vadītājiem paredzēti prasmju atsvaidzināšanas kursi var uzlabot ceļu satiksmes drošību, vairojot informētību un liekot vadītājiem gūt papildu pieredzi jaunu tehnoloģiju, piemēram, pilnveidotu vadītājam asistējošu sistēmu un automatizētas vadīšanas sistēmu, izmantošanā. Šajā kontekstā, kā arī saistībā ar vadītāju apmācību pirms vadītāja apliecības izdošanas noderīga varētu būt simulatoru izmantošana ar mērķi uzlabot svarīgas braukšanas prasmes, piemēram, reaģēšanu nelabvēlīgos apstākļos un ārkārtas situācijās.

(38) Saistībā ar pakāpenisku digitalizāciju un automatizāciju, arvien stingrākām autotransporta emisiju samazināšanas prasībām, kā arī motorizēto transportlīdzekļu pastāvīgo tehnoloģisko attīstību ir jānodrošina, ka visi vadītāji ir pastāvīgi informēti par jaunām tehnoloģijām, ceļu satiksmes drošību un ilgtspēju. Iekļaujošāku mobilitāti var sekmēt tas, ka dalībvalstis veicina transportlīdzekļa vadītāju mūžizglītību, piemēram, piedāvājot apmeklēt drošas braukšanas kursus, kuros nodrošina atgriezenisko saikni. Šādai mūžizglītībai var būt izšķirīga nozīme, nodrošinot, ka pieredzējuši vadītāji ir apguvuši jaunākās prasmes saistībā ar ceļu satiksmes drošību, jaunām tehnoloģijām un transportlīdzekļu masas izmaiņām, kas uzlabo degvielas ekonomiju un samazina emisijas, kā arī braukšanas ātruma pārvaldību.

(39) Lai dalībvalstis un – pienācīgi pamatotos gadījumos – Savienība kopumā varētu reaģēt uz krīzēm, kuru dēļ valstu iestādes nespēj atjaunot vadītāja apliecības, kurām citādi beigtos derīgums, vajadzētu būt iespējai pagarināt šādu vadītāja apliecību administratīvo derīgumu. Šādai pagarināšanai vajadzētu būt iespējamai tikai uz laiku, kas ir absolūti nepieciešams.

(40) Principam "viens turētājs, viena apliecība" vajadzētu novērst to, ka vienai personai ir vairāk nekā viena vadītāja apliecība. Šis princips būtu arī jāpaplašina, lai ņemtu vērā mobilo vadītāja apliecību tehniskās īpatnības, jo turētājs varētu lūgt izsniegt fizisko vadītāja apliecību mobilās vadītāja apliecības vietā vai kopā ar to un varētu mobilo vadītāja apliecību uzrādīt vairākās elektroniskās ierīcēs.

(41) Ar ceļu satiksmes drošību saistītu iemeslu dēļ dalībvalstīm būtu jāspēj visiem vadītāja apliecības turētājiem ar pastāvīgo dzīvesvietu to teritorijā piemērot savus valsts noteikumus par vadītāja apliecības anulēšanu, atņemšanu, apturēšanu un atjaunošanu.

(42) Vadītājiem, kam ir vadītāja apliecība, ko izdevusi viņu dzīvesvietas dalībvalsts pēc trešās valsts izdotas vadītāja apliecības apmaiņas, vajadzētu būt tiesīgiem vadīt transportlīdzekli visā Savienībā tā, it kā viņi sākotnēji būtu saņēmuši vadītāja apliecību Savienībā. Tas veicina personu brīvu pārvietošanos Savienībā.

(43) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai norādīt trešās valstis, kuras nodrošina tādu ceļu satiksmes drošības līmeni, kas ir salīdzināms ar Savienības līmeni, tādējādi dodot iespēju minēto trešo valstu izdoto vadītāja apliecību turētājiem, ievērojot attiecīgos nosacījumus, kam vajadzētu būt sīki izstrādātiem un precīzi definētiem saistībā ar visām attiecīgajām vadītāja apliecības kategorijām, apmainīt savas vadītāja apliecības saskaņā ar noteikumiem, kas ir līdzīgi tiem, kas tiktu piemēroti, ja tās būtu izdotas dalībvalstī. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([8]).

(44) Tādu vadītāja apliecību gadījumā, ko izdevušas trešās valstis, kuras nav īstenošanas aktā norādītas kā trešās valstis, kurās ir tāds ceļu satiksmes drošības līmenis, kas ir salīdzināms ar Savienības līmeni, vai izdevušas trešās valstis attiecībā uz kurām šāds īstenošanas akts nedz skaidri atļauj, nedz aizliedz veikt šādas vadītāja apliecības apmaiņu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vadītāja apliecības apmainīt saskaņā ar saviem valsts noteikumiem, ar noteikumu, ka tās uz šādi izdotās vadītāja apliecības lieto attiecīgo(-os) Savienības kodu(-us). Gadījumā, ja šādas vadītāja apliecības turētājs pārceļas dzīvot uz citu dalībvalsti, jaunajai dzīvesvietas dalībvalstij nevajadzētu būt pienākumam šādai vadītāja apliecībai piemērot savstarpējas atzīšanas principu.

(45) Jaunais regulējums attiecībā uz trešo valstu izdoto vadītāja apliecību apmaiņu būtu arī jāuzskata par instrumentu profesionālo vadītāju trūkuma novēršanai, jo noteikumu mērķis ir atvieglot brīvu pārvietošanos dažādu kategoriju vadītāja apliecības turētājiem. Ņemot vērā to, ka uz transportlīdzekļa vadīšanu, ko veic trešo valstu valstspiederīgie, kurus nodarbina dalībvalstī iedibināts uzņēmums vai kuri strādā šādā uzņēmumā un ir iesaistīti autopārvadājumos Savienībā, varētu attiekties papildu prasība par kvalifikāciju, ko apliecina arodprasmes apliecība (APA), Komisijai būtu jānovērtē, kā jaunā regulējuma paredzamo pozitīvo ietekmi varētu atbalstīt arī attiecībā uz citiem transportlīdzekļa vadīšanas dokumentiem, neskarot vispārējo mērķi uzlabot ceļu satiksmes drošību Savienībā.

(46) "Vadītāja apliecību tūrisms", proti, dzīvesvietas mainīšana ar nolūku saņemt jaunu vadītāja apliecību, cita starpā, lai apietu sekas, ko ir radījusi vadītāja motorizēta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, viņa vadītāja apliecības vai viņa vadītāja apliecības derīguma atzīšanas anulēšana, atņemšana, apturēšana vai ierobežošana citā dalībvalstī, ir izplatīta prakse, kas nelabvēlīgi ietekmē ceļu satiksmes drošību. Vadītājiem tikai ar dzīvesvietas nomaiņu vien nevajadzētu būt atbrīvotiem no prasībām, ko piemēro, lai viņi varētu atgūt savu vadītāja apliecību, tās derīguma atzīšanu vai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Vienlaikus būtu jāprecizē, ka iedzīvotāju rīcība vai fiziskā vai psihoemocionālā nepiemērotība transportlīdzekļa vadīšanai kā iemesls aizliegumam uz nenoteiktu laiku vadīt transportlīdzekli ir tikai tad, ja tas tiek pienācīgi pamatots. Būtu jāparedz nosacījumi, ar kādiem dalībvalstis, kuras nav piemērojušas vadītāja apliecības anulēšanu, atņemšanu, ierobežošanu vai apturēšanu, tomēr var izdot vadītāja apliecību minētajai personai, ja, pamatojoties uz informācijā balstītu lēmumu, to uzskata par atbilstīgu un ja šādi izdota vadītāja apliecība ir derīga tikai to dalībvalstu teritorijā, kuras nav piemērojušas aizliegumu uz nenoteiktu laiku.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(47) Lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību, saistībā ar konkrētām vadītāja apliecības kategorijām būtu jāievieš Savienības shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu. Šādas shēmas noteikumiem vajadzētu paredzēt iespēju pretendentiem saņemt vadītāja apliecību attiecīgajās kategorijās pirms vajadzīgā minimālā vecuma sasniegšanas. Tomēr minētās vadītāja apliecības būtu jāļauj izmantot tikai tad, ja pavadošā persona ir pieredzējis vadītājs, piemēram, ģimenes loceklis. Šādās situācijās dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ceļu satiksmes drošības nolūkā savā teritorijā paredzēt stingrākus nosacījumus un noteikumus attiecībā uz to izdotajām vadītāja apliecībām.

(48) Neskarot vispārējo mērķi uzlabot ceļu satiksmes drošību, shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu varētu veicināt to, ka kravas automobiļu vadītāja profesija ir pieejamāka un pievilcīgāka gados jaunākām paaudzēm, lai tādējādi paplašinātu jauniešu nodarbinātības iespējas un palīdzētu novērst vadītāju trūkumu Savienībā. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai papildus B kategorijas vadītāja apliecībām minēto shēmu piemērot arī C1, C1E un C kategorijas vadītāja apliecībām, un attiecīgi izdotās vadītāja apliecības būtu savstarpēji jāatzīst dalībvalstīm, kuras uz shēmu attiecina minēto plašāko tvērumu.

(49) Shēmai transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu nebūtu jāierobežo pašreizējās dalībvalstu iespējas samazināt minimālo vecumu attiecībā uz B kategoriju un valsts līmenī piemērot ar to saistītos nosacījumus.

(50) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2022/2561 ([9]) paredzētie nosacījumi un prasības attiecībā uz D vai DE kategorijas autobusu vadīšanu no noteikta vecuma pēc profesionālās kvalifikācijas iegūšanas būtu jāvienkāršo, neapdraudot ceļu satiksmes drošību.

(51) Dalībvalstis tiek mudinātas pastiprināt partnerības starp izglītības un mācību iestādēm, tostarp universitātēm un arodskolām, un transporta un loģistikas uzņēmumiem, lai novērstu profesionālo vadītāju trūkumu Savienībā. Māceklības, stažēšanās un līdzīgu izglītības piedāvājumu izstrādei un atbalstam minētajās partnerībās būtu jāpiedāvā topošajiem profesionālajiem vadītājiem iespēja labāk iepazīt ar šo profesiju saistītos ieguvumus un izaicinājumus, lai viņi varētu uzlabot savas operatīvās un organizatoriskās prasmes un gūt pieredzi, vienlaikus izmantojot progresīvas tehnoloģijas un metodes. Komisija tiek mudināta atbalstīt publiskā un privātā sektora partnerības starp arodskolām un loģistikas un transporta uzņēmumiem, lai, izmantojot Savienības programmas, piemēram, *Erasmus+*, uzlabotu profesionālo vadītāju pieejamību un prasmes.

(52) Izvērtējot, kādi ieņēmumu avoti pastāv ceļu satiksmes drošības veicināšanai, dalībvalstīm, lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību un nodrošinātu ceļu satiksmes drošības pasākumu pārredzamību, tiek ieteikts izmantot ieņēmumus, kas gūti no naudassodiem par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/413 ([10]).

(53) Būtu jānodrošina, ka vadītāji, kas vadītāja apliecību saņem pirmo reizi, neapdraud ceļu satiksmes drošību. Tādiem iesācējiem vadītājiem būtu jānosaka vismaz divu gadu pārbaudes laiks, kurā būtu jāpiemēro stingrāki noteikumi vai sankcijas par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, neskarot dalībvalstu kompetenci reglamentēt vadītāju uzvedību. Šādi stingrāki noteikumi varētu būt konkrēta iesācējiem vadītājiem paredzēta apmācība vai tie varētu ietvert šādu apmācību, kuras laikā vadītāji tiktu papildus apmācīti apzināties riskus un varētu pārdomāt savu uzvedību. Būtu jānosaka arī īpaši pasākumi, kas nodrošinātu, ka iesācēju vadītāju vidū mazinās tāda parādība kā transportlīdzekļa vadīšana narkotisko vielu ietekmē, un kas viņus mudinātu pareizi izmantot nepieciešamās drošības sistēmas. Šādi pasākumi varētu ietvert stingrākus noteikumus vai sankcijas. Ja izmanto sankcijas, tām vajadzētu būt efektīvām, samērīgām, preventīvām un nediskriminējošām, un tās varētu ietvert transportlīdzekļa vadīšanas liegumu, kā arī konkrētas iesācējiem vadītājiem paredzētas risku apzināšanās mācības. Šādi konkrēti pasākumi varētu ietvert arī konkrēti mērķorientētus izpildes un kampaņu centienus. Ceļu satiksmes drošības uzlabošanas nolūkā dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai savā teritorijā brīvi piemērot papildu noteikumus iesācējiem vadītājiem, piemēram, noteikt otru pārbaudes laiku saistībā ar papildu vadītāja apliecības kategorijas iegūšanu, lai ņemtu vērā dažādos riskus un nepieciešamās prasmes, kas saistītas ar minēto jauno kategoriju.

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2561 (2022. gada 14. decembris) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību (OV L 330, 23.12.2022., 46. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2561/oj).

([10]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/413 (2015. gada 11. marts), ar ko veicina pārrobežu apmaiņu ar informāciju par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem (OV L 68, 13.3.2015., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/413/oj).

(54) Ir pierādījies, ka vispārēji piemērojamas nulles tolerances shēmas attiecībā uz transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā apvienojumā ar mērķtiecīgu izpildi ir efektīva metode ceļu satiksmes drošības uzlabošanai. Nulles robežvērtības noteikšana attiecībā uz alkoholu, neņemot vērā nejaušu tā uzņemšanu vai uzņemšanu, kas neietekmē vadīšanas prasmi, kopumā tiek uzskatīta par efektīvāko pasākumu, kas mazina ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo un cietušo skaitu. Nulles tolerances politika ir ieviesta arī attiecībā uz transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu ietekmē. Dalībvalstis tiek mudinātas savos tiesību aktos saglabāt un ieviest šādas vispārēji piemērojamas nulles tolerances shēmas, kurās pārbaudes laika shēmai vajadzētu būt papildu pasākumam ar mērķi cīnīties pret iesācēju vadītāju, galvenokārt jauniešu, pārsvaru ceļu satiksmes negadījumos, kas saistīti ar transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā un narkotiku lietošanu.

(55) Dalībvalstis tiek mudinātas pamatskolas un vidusskolas mācību programmās iekļaut vecumam piemērotas mācības par ceļu satiksmes drošības noteikumiem un risku apzināšanos ceļu satiksmē, ņemot vērā arī to, ka arvien populārākas kļūst individuālās mobilitātes ierīces, piemēram, e-velosipēdi un e-skrejriteņi. Ceļu satiksmes drošības pamatnoteikumu apguve agrīnā vecumā, kas veicina informētību un attīsta atbildīgu uzvedību, var palīdzēt novērst ceļu satiksmes negadījumus, tādējādi nodrošinot, ka iedzīvotāji, pamatojoties uz labām zināšanām par piemērojamiem noteikumiem un riskiem, jau agrīnā vecumā spēj pieņemt drošus lēmumus. Komisija tiek mudināta nodrošināt un atbalstīt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm un to iestādēm, tostarp, sniedzot finansiālu atbalstu.

(56) Būtu jānosaka minimālie standarti attiecībā uz piekļuvi transportlīdzekļa vadīšanas eksaminētāja profesijai un transportlīdzekļa vadīšanas eksaminētāja apmācības prasības, lai uzlabotu eksaminētāju zināšanas un prasmes, tostarp bīstamības uztveres pārbaudes, tādējādi nodrošinot objektīvāku vadītāja apliecības pretendentu izvērtēšanu un panākot lielāku saskaņotību transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu jomā. Turklāt Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt deleģētos aktus, ar ko groza minētos minimālos standartus, lai vajadzības gadījumā tos pielāgotu tehniskajai, darbības vai zinātniskajai attīstībai šajā jomā, tostarp pilnveidotām vadītājam asistējošām sistēmām un automatizētas vadīšanas sistēmām.

(57) Pastāvīgās dzīvesvietas jēdziens būtu jānosaka tā, lai varētu atrisināt problēmas, kas rodas gadījumos, kad pastāvīgo dzīvesvietu nav iespējams noteikt, pamatojoties uz darba vai personiskām saitēm. Noteikums, saskaņā ar kuru vadītāja apliecību var izdot tikai pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts, dažos gadījumos varētu radīt nesamērīgu valodas barjeru. Tāpēc gadījumos, kad pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts neparedz iespēju kārtot eksāmenus tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kuras valstspiederīgais ir attiecīgais pretendents, vajadzētu būt iespējai, ka pretendents teorijas eksāmenu vai praktisko eksāmenu, vai abus, kārto pretendenta valstspiederības dalībvalstī. Minētajai atkāpei nebūtu jāliedz dalībvalstīm veikt pasākumus pret ļaunprātīgu izmantošanu vai krāpšanu, kas varētu attīstīties saistībā ar jauno elastību. Būtu jāparedz konkrēti noteikumi diplomātiem un viņu ģimenēm, kad diplomāta profesionālo pienākumu dēļ viņiem ilgstoši jādzīvo ārvalstīs.

(58) Dalībvalstīm būtu savstarpēji jāpalīdz īstenot šo direktīvu. Lai šādu palīdzību sniegtu, tām, cik vien iespējams, būtu jāizmanto Direktīvas 2006/126/EK 15. panta 1. punktā minētais ES vadītāja apliecību tīkls. ES vadītāja apliecību tīkla mērķis ir garantēt dalībvalstīs izdoto dokumentu un iegūto tiesību atzīšanu, apkarot dokumentu viltošanu un transportlīdzekļa vadīšanu bez vadītāja apliecības, nepieļaut vairāku vadītāja apliecību izdošanu un atvieglot transportlīdzekļa vadīšanas lieguma izpildi. Dalībvalstīm jo īpaši vajadzētu būt iespējai sistemātiski pārliecināties, ka vairs nepastāv iemesli, kuru dēļ iepriekš piemēroti anulēšana, atņemšana, apturēšana vai ierobežojumi. ES vadītāja apliecību tīkla izmantošana citu Savienības aktu īstenošanai būtu jāatļauj tikai, ciktāl šāda izmantošana ir skaidri paredzēta šajā direktīvā.

(59) Lai varētu sagatavot jēgpilnus ziņojumus par šīs direktīvas īstenošanu, Komisijai ik gadus būtu jāsaņem informācija par izdoto, atjaunoto, aizstāto, atņemto un apmainīto fizisko un mobilo vadītāja apliecību skaitu katrā kategorijā. Komisijai būtu arī jāsaņem statistika par smagiem ceļu satiksmes negadījumiem, kuros iesaistīti 17 gadus veci transportlīdzekļa vadītāji, kuri piedalās shēmā transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu, saistībā ar plašāku datu vākšanu par profesionālo vadītāju izraisītiem ceļu satiksmes negadījumiem. Ņemot vērā minēto ziņojumu sagatavošanu, dalībvalstu savstarpējo palīdzību šīs direktīvas īstenošanā un dalībvalstu kopīgos centienus uzlabot ceļu satiksmes drošību kopumā, dalībvalstis tiek mudinātas regulāri apmainīties ar informāciju savā starpā un ar Komisiju par paraugpraksi attiecībā uz ceļu satiksmes drošības pasākumiem, kas saistīti ar transportlīdzekļa vadītājiem, piemēram, risku apzināšanās mācībām, iesācēju vadītāju shēmām, uzmanības pievēršanu neaizsargātiem satiksmes dalībniekiem, mūžizglītību vai vadītāja piemērotības transportlīdzekļa vadīšanai uzraudzību. Minētā apmaiņa var notikt saistībā ar projektu darbu, piemēram, Eiropas Ceļu satiksmes drošības novērošanas centru un ES Ceļu satiksmes drošības apmaiņu, vai regulārās ekspertu grupu sanāksmēs. Dalībvalstu metožu, prakses un valsts iezīmju atšķirības ir vērtīgs savstarpējas mācīšanās un paraugprakses apmaiņas avots.

(60) Tehnoloģiju attīstība un inovācijas alternatīvas degvielas transportlīdzekļu jomā, kas skar transportlīdzekļa masu, turpina ietekmēt tiesisko regulējumu, ar ko reglamentē vadītāja apliecības. Ņemot vērā, ka minētais regulējums ir tehniski sarežģīts, tam būtu jāattīstās tā, lai tiktu nodrošināta juridiskā noteiktība un ievērots tehnoloģiskās neitralitātes princips, kas garantē, ka noteikumi nedz nepamatoti dod priekšroku, nedz rada neizdevīgus apstākļus konkrētām tehnoloģijām, bet tā vietā paredz taisnīgu un nākotnes prasībām atbilstīgu regulējumu. Tādēļ Komisijai būtu jāuzrauga tehnoloģiskais progress alternatīvas degvielas transportlīdzekļu jomā un jānovērtē tā ietekme uz vadītāja apliecības kategoriju diferencēšanu un atbilstībām, lai nodrošinātu skaidru, līdzsvarotu un atjauninātu tiesisko regulējumu, kas garantē ceļu satiksmes drošību, nepalēninot inovācijas tempu.

(61) Lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, jo īpaši, lai atbilstīgi tehniskajai, darbības vai zinātniskajai attīstībai koriģētu pielikumus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu pieņemt aktus attiecībā uz grozījumiem šīs direktīvas pielikumu daļās, kurās reglamentē fizisko vadītāja apliecību specifikācijas; grozījumiem šīs direktīvas pielikumu daļā, kurā nosaka mobilo vadītāja apliecību specifikācijas; grozījumiem šīs direktīvas pielikumu daļā, kurā reglamentē noteikumus par piemērojamiem valstu un Savienības kodiem; grozījumiem šīs direktīvas pielikumos, kuros precizē konkrētas minimālās prasības attiecībā uz vadītāja apliecību izdošanu, derīgumu un atjaunošanu; un grozījumiem pielikumos, kurā nosaka minimālos standartus attiecībā uz braukšanas eksaminētājiem. Šādas pilnvaras būtu jāpiešķir uz pieciem gadiem, ņemot vērā to, ka minēto pielikumu reglamentētajos jautājumos ir bieži novērojamas ar tehnisko, darbības un zinātnisko attīstību saistītas pārmaiņas. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ([11]). Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

(62) Komisijai būtu jāizveido īpaša ekspertu grupa vadītāja apliecību un ar tām saistītos jautājumos, lai vajadzības gadījumā tai būtu iespēja savu deleģēto aktu pieņemšanas pilnvaru īstenošanai izmantot attiecīgas speciālās zināšanas un lai Savienības līmenī atvieglotu un veicinātu apmaiņu starp ieinteresētajām personām un dalībvalstu ekspertiem visos jautājumos, kuri saistīti ar vadītāja apliecībām, apliecības izdošanas procedūrām, ceļu satiksmes drošības uzlabošanu un tādu administratīvo šķēršļu novēršanu, kas iedzīvotājiem vai uzņēmumiem rada apgrūtinājumus. Ekspertu grupai jo īpaši būtu jāveicina apmaiņa ar paraugpraksi attiecībā uz vecuma un piemērotības prasībām vadītāja apliecības pretendentiem, attiecībā uz priekšrocībām, ko sniedz diferencētas apliecības izdošanas sistēmas un mūžizglītība, attiecībā uz jaunu tehnoloģiju, piemēram, mobilās vadītāja apliecības un automatizētas vadīšanas vai vadīšanas palīdzības, ietekmi un to, kā tiek veicināta tādu šķēršļu novēršana, kas skar savstarpēji neatzītu vadītāja apliecību turētāju brīvu pārvietošanos, piemēram, saistībā ar autoceļiem neparedzētu mobilo tehniku, un attiecībā uz noteikumiem par jaunu vadītāju apmācību un pārbaudēm.

(63) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai paredzēt detalizētus noteikumus par sadarbspējas elementiem un drošības pasākumiem, kuri jāievēro saistībā ar QR kodiem, kas iestrādāti fiziskajās vadītāja apliecībās, un noteikumus par mobilo vadītāja apliecību vizuālo izskatu, sadarbspēju, testēšanu, datu un ierakstu atjaunināšanas standartiem un drošību, personas datu apstrādes un aizsardzības organizatoriskajiem pasākumiem un mobilo vadītāja apliecību apmaiņas tehniskajiem un drošības standartiem un par uzticamības sarakstiem ar uzticamiem izdevējiem, lai verificētu mobilās vadītāja apliecības, ietverot verifikācijas elementus un saskarni ar valstu sistēmām, ciktāl iespējams, ņemot vērā arī vispārējo sistēmu un tehniskās specifikācijas, kas vajadzīgas, lai trešās valsts iestādes atzītu minētās vadītāja apliecības, un paredzēt vienotu noteikumu kopumu, kas reglamentē ES vadītāja apliecību tīkla darbību, tostarp detalizētas darbības, saskarnes un tehniskās prasības, lai nodrošinātu sadarbspēju starp valstu sistēmām, kas savienotas ar ES vadītāja apliecību tīklu, un to personas datu aizsardzību, ar kuriem apmainās, izmantojot ES vadītāja apliecību tīklu, kā arī visu to minētā tīkla funkciju pienācīgu darbību, kas noteiktas Savienības un valsts tiesību aktos. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011.

([11]) OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(64) Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos saistībā ar vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņa pagarināšanu visā Savienībā, tas vajadzīgs ar krīzi saistītu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.

(65) Konsekvences labad būtu jāgroza Regula (ES) 2018/1724 un Direktīva (ES) 2022/2561, kas risina konkrētus jautājumus, uz kuriem attiecas šī direktīva.

(66) Būtu jāatceļ Direktīva 2006/126/EK un Komisijas Regula (ES) Nr. 383/2012 ([12]).

(67) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, būtiski samazināt ceļu satiksmes negadījumos cietušo skaitu Savienībā un veicināt pilsoņu brīvu pārvietošanos, paredzot vienotus noteikumus attiecībā uz transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām un vadītāja apliecību izdošanu un atjaunošanu un to savstarpēju atzīšanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, jo valstu noteikumi, kas reglamentē vadītāja apliecību izdošanu, atjaunošanu, aizstāšanu un apmaiņu, novestu pie tik atšķirīgām prasībām, ka nebūtu iespējams sasniegt tādu ceļu satiksmes drošības un brīvas pilsoņu pārvietošanās līmeni, kādu paredz saskaņoti noteikumi, bet, ņemot vērā to, ka ceļu satiksmei ir pārrobežu un Savienības mēroga raksturs un ir jānosaka vienotas minimālās prasības, minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(68) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725 ([13]) 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas 2023. gada 25. aprīlī sniedza atzinumu ([14]).

(69) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ([15]) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

*1. pants*

**Priekšmets un darbības joma**

1. Šī direktīva paredz kopīgus noteikumus attiecībā uz:

a) vadītāja apliecību modeļiem, standartiem un kategorijām;

b) vadītāja apliecību izdošanu, derīgumu, atjaunošanu un savstarpēju atzīšanu;

c) vadītāja apliecību apmaiņas, aizstāšanas, anulēšanas, atņemšanas, apturēšanas un ierobežošanas konkrētiem aspektiem;

d) dažiem aspektiem, kas piemērojami iesācējiem vadītājiem, jo īpaši attiecībā uz shēmu transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu un pārbaudes laiku.

([12]) Komisijas Regula (ES) Nr. 383/2012 (2012. gada 4. maijs), ar ko nosaka tehniskās prasības attiecībā uz vadītāja apliecībām, kurās iestrādāts datu glabāšanas līdzeklis (mikroshēma) (OV L 120, 5.5.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/383/oj).

([13]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK, (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([14]) OV C 199, 7.6.2023., 13. lpp.

([15]) OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

2. Šo direktīvu nepiemēro:

a) autoceļiem neparedzētai mobilajai tehnikai, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2025/14 3. panta 1. punktā ([16]); un

b) motorizētiem transportlīdzekļiem, kas pārvietojas uz riteņiem vai kāpurķēdēm, kam ir vismaz divas asis, kuru galvenā funkcija ir vilce un kas ir īpaši konstruēti, lai vilktu, stumtu, pārvietotu vai darbinātu konkrētas ierīces, mašīnas vai piekabes, kuras izmanto saistībā ar lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbiem, un kā izmantošana cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem vai cilvēku vai kravu pārvadāšanai izmantojamu transportlīdzekļu vilkšanai pa ceļu ir tikai sekundāra funkcija.

*2. pants*

**Definīcijas**

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "vadītāja apliecība" ir dokuments fiziskā vai digitālā formātā, vai arī abos formātos, kas apliecina motorizētu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un norāda nosacījumus, pie kādiem tās turētājs drīkst vadīt transportlīdzekli;

2) "fiziskā vadītāja apliecība" ir vadītāja apliecība, kas ir fiziskā formātā;

3) "mobilā vadītāja apliecība" ir vadītāja apliecība, kas ir digitālā formātā;

4) "motorizēts transportlīdzeklis" ir jebkurš pašgājējs ceļa transportlīdzeklis, izņemot transportlīdzekļus, kuri pārvietojas pa sliedēm;

5) "divu riteņu transportlīdzeklis" ir transportlīdzeklis, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā ([17]);

6) "trīs riteņu transportlīdzeklis" ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā;

7) "vieglais kvadricikls" ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta f) apakšpunktā;

8) "motocikls" ir divu riteņu transportlīdzeklis ar blakusvāģi vai bez, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktā;

9) "tricikls" ir transportlīdzeklis ar trim simetriski izkārtotiem riteņiem, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā;

10) "mehāniskais transportlīdzeklis" ir jebkurš motorizēts transportlīdzeklis, ko parasti izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem, vai lai vilktu pa ceļu transportlīdzekļus, kurus izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai, un ietver trolejbusus;

11) "trolejbuss" ir jebkurš transportlīdzeklis, kas var tikt pieslēgts elektropārvadei un nav paredzēts braukšanai pa sliedēm;

12) "smagais kvadricikls" ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta g) apakšpunktā;

13) "dzīvojamais mehāniskais transportlīdzeklis" ir M kategorijas speciālais transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) 2018/858 4. pantā un I pielikuma 5.1. punktā;

14) "krīze" ir ārkārtējs, neparedzēts un pēkšņs stihisks vai antropogēnisks, pēc rakstura un mēroga neparasts notikums, kas norisinās Savienībā vai ārpus tās, kurai ir būtiska tieša vai netieša ietekme uz autotransporta nozari un kura arī aizkavē vai būtiski traucē vadītāja apliecību turētāju vai attiecīgo valsts iestāžu spēju īstenot nepieciešamās procedūras vadītāja apliecību atjaunošanai.

([16]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/14 (2024. gada 19. decembris) par apstiprināšanu un tirgus uzraudzību autoceļiem neparedzētai mobilajai tehnikai, kas pārvietojas pa koplietošanas ceļiem, un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/1020 (OV L, 2025/14, 8.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/14/oj).

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 52. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/168/oj).

*3. pants*

**Savienības standarta vadītāja apliecību specifikācijas un savstarpējā atzīšana**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to nacionālās vadītāja apliecības tiek izdotas saskaņā ar šo direktīvu un atbilst Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikumā, un citiem kritērijiem, ievērojot:

a) 4. pantu fizisko vadītāja apliecību gadījumā;

b) 5. pantu mobilo vadītāja apliecību gadījumā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka vienai un tai pašai personai izdota fiziskā vadītāja apliecība un mobilā vadītāja apliecība ir pilnībā līdzvērtīgas attiecībā uz tiesībām un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem minētā persona drīkst vadīt transportlīdzekli, kā arī attiecībā uz to administratīvo derīgumu.

3. Neskarot spēkā esošo vadītāja apliecību apstrādi, ja tās tiek apmainītas vai aizstātas saskaņā ar 13. panta 3. un 4. punktu, dalībvalstis, izdodot, aizstājot, atjaunojot vai apmainot vadītāja apliecību pret otru formātu, neprasa kā priekšnoteikumu, lai pretendentam būtu fiziskā vai mobilā vadītāja apliecība.

4. Stājoties spēkā no dienas, kas ir 54 mēneši no dienas, kad saskaņā ar 5. panta 7. punktu pieņemts pirmais no īstenošanas aktiem, dalībvalstis nodrošina, ka mobilās vadītāja apliecības tiek izdotas kā vadītāja apliecības formāts pēc noklusējuma, neskarot pretendenta tiesības iegūt vadītāja apliecību fiziskā formātā vai abos formātos vienlaikus, izmantojot vienu un to pašu pieteikumu. Pēc vadītāja apliecības izdošanas vienā formātā vadītāja apliecības turētājam joprojām ir tiesības pieprasīt vadītāja apliecības izdošanu otrā formātā, tostarp tad, ja minētā turētāja vadītāja apliecības derīguma termiņš vēl nav beidzies.

5. Dalībvalstis var izdot mobilās vadītāja apliecības pirms datuma, kas minēts 4. punktā.

6. Dalībvalstu izdotas vadītāja apliecības ir savstarpēji atzītas. Tomēr mobilās vadītāja apliecības, kas izdotas saskaņā ar 5. pantu, savstarpēji atzīst tikai pēc šā panta 4. punktā noteiktā datuma.

*4. pants*

**Fiziskās vadītāja apliecības**

1. Dalībvalstis izdod fiziskās vadītāja apliecības, pamatojoties uz Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikumā.

2. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no jebkādas iespējamas vadītāja apliecību viltošanas, tostarp arī tādu vadītāja apliecību viltošanas, kuras izdotas pirms 2013. gada 19. janvāra. Dalībvalstis informē Komisiju par veiktajiem pasākumiem.

Fiziskās vadītāja apliecības tiek aizsargātas pret viltošanu, vismaz izmantojot Savienības standarta specifikācijas, kas noteiktas I pielikuma A.2. daļā. Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus.

3. Ja tādas derīgas fiziskās vadītāja apliecības turētājs, kurai nav administratīvā derīguma termiņa, pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu dalībvalstī, kas nav izdevēja dalībvalsts, tad uzņēmēja dalībvalsts, atjaunojot vadītāja apliecību, var vadītāja apliecībai piemērot 10. panta 2. punktā paredzētos administratīvā derīguma termiņus, kad pagājuši divi gadi no dienas, kad vadītāja apliecības turētājs ieguvis pastāvīgu dzīvesvietu tās teritorijā.

4. Dalībvalsts nodrošina, ka līdz 2033. gada 19. janvārim visas izdotās vai apritē esošās fiziskās vadītāja apliecības atbilst šīs direktīvas prasībām.

5. Dalībvalstis var izlemt fiziskajā vadītāja apliecībā iestrādāt mikroshēmu. Ja dalībvalsts savā fiziskajā vadītāja apliecībā izlemj iestrādāt mikroshēmu, tad tā, ja to paredz valsts tiesību akti attiecībā uz vadītāja apliecībām, var arī nolemt glabāt mikroshēmā vēl citus datus papildus tiem, kas norādīti I pielikuma D daļā.

Ja dalībvalstis fiziskajā vadītāja apliecībā paredz mikroshēmu, tās piemēro vismaz I pielikuma B – B4 daļā noteiktās attiecīgās tehniskās prasības. Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus.

Ja dalībvalstis pieņem lēmumu iestrādāt mikroshēmu to izdotās fiziskajās vadītāja apliecībās vai ja tās pēc tam groza minēto lēmumu, tās informē Komisiju trīs mēnešu laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas. Dalībvalstis, kas savās fiziskajās vadītāja apliecībās jau ir iestrādājušas mikroshēmu, par to informē Komisiju līdz 2026. gada 26. februārim.

6. Dalībvalstis var izlemt uz valstī izdotām fiziskajām vadītāja apliecībām attiecīgajā mikroshēmai paredzētajā laukumā mikroshēmas vietā vai kopā ar to iestrādāt *QR* kodu. *QR* kods dod iespēju verificēt uz fiziskās vadītāja apliecības norādītās informācijas autentiskumu.

Dalībvalstis informē Komisiju par jebkuru pasākumu, kura mērķis ir to vadītāja apliecībās integrēt *QR* kodu, un par jebkādiem vēlākiem šāda pasākuma grozījumiem, trīs mēnešu laikā no tā pieņemšanas.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas nosaka detalizētus noteikumus par sadarbspējas elementiem un drošības pasākumiem, kas jāievēro saistībā ar *QR* kodiem, kurus iestrādā fiziskajās vadītāja apliecībās. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 26. panta 2. punktā.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka verifikācijas veicējs nesaglabā uz fiziskās vadītāja apliecības norādītās informācijas verifikācijai vajadzīgos personas datus, ja vien šāda saglabāšana nav atļauta ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, un nodrošina, ka iestāde, kas izdevusi vadītāja apliecību, netiek informēta par verifikāciju.

8. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai grozītu I pielikuma A1 un A2, B – B4 un D daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

*5. pants*

**Mobilās vadītāja apliecības**

1. Dalībvalstis izdod mobilās vadītāja apliecības, pamatojoties uz Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikuma C daļā.

2. Katra dalībvalsts nodrošina, ka tās izdotās mobilās vadītāja apliecības ir bez maksas elektroniski izgūstamas personām, kas ir to turētājas.

Mobilās vadītāja apliecības izdod vadītāja apliecības turētājiem lietošanai Eiropas digitālās identitātes makos kā atribūtu elektroniskos apliecinājumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 910/2014 ([18]).

3. Dalībvalstis nodrošina, ka mobilās vadītāja apliecības neietver citus datus papildus tiem, kas minēti I pielikuma D daļā, un ka šajā nolūkā verifikācijas veicējs verifikācijas mērķim apstrādā tikai tos personas datus, kas vajadzīgi vadītāja apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību verifikācijai.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka verifikācijas veicējs nesaglabā mobilās vadītāja apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību pārbaudei vajadzīgos personas datus, ja vien šāda saglabāšana nav atļauta ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.

5. Dalībvalstis paziņo Komisijai mobilo vadītāja apliecību izdevēju sarakstu, un tās to pastāvīgi atjaunina. Izmantojot drošu kanālu, Komisija minētos sarakstus dara publiski pieejamus elektroniski parakstītā vai apzīmogotā formātā, kas piemērots automatizētai apstrādei.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai pēc vajadzības grozītu I pielikuma C daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

([18]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

7. Līdz 2026. gada 26. novembrim Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas nosaka detalizētus noteikumus par mobilo vadītāja apliecību vizuālo izskatu, sadarbspēju, testēšanu, datu un ierakstu atjaunināšanas standartiem un drošību, personas datu apstrādes un aizsardzības organizatoriskajiem pasākumiem un mobilo vadītāja apliecību apmaiņas tehniskajiem un drošības standartiem un par uzticamības sarakstiem ar uzticamiem izdevējiem, lai verificētu mobilās vadītāja apliecības, ietverot verifikācijas elementus un saskarni ar valstu sistēmām. Komisija, ciktāl iespējams, ņem vērā vispārējo sistēmu un tehniskās specifikācijas, kas vajadzīgas, lai trešās valsts iestādes atzītu minētās vadītāja apliecības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 26. panta 2. punktā.

*6. pants*

**Vadītāja apliecību kategorijas**

1. Vadītāja apliecība dod tās turētājam tiesības vadīt motorizētus transportlīdzekļus atbilstoši šādai klasifikācijai:

a) mopēdi:

AM kategorija:

— divu riteņu transportlīdzekļi vai trīs riteņu transportlīdzekļi, kuru projektētais maksimālais ātrums nepārsniedz 45 km stundā un maksimālā lietderīgā jauda nepārsniedz 4 kW, izņemot tos, kuru projektētais maksimālais ātrums ir 25 km stundā vai mazāks,

— vieglie kvadricikli;

b) motocikli un motorizēti tricikli:

i) A1 kategorija:

— motocikli, kuru motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus, maksimālā lietderīgā jauda nepārsniedz 11 kW, un jaudas attiecība pret masu nepārsniedz 0,1 kW/kg,

— tricikli, kuru maksimālā lietderīgā jauda nepārsniedz 15 kW;

ii) A2 kategorija:

— motocikli, kuru maksimālā lietderīgā jauda nepārsniedz 35 kW un kuru jaudas attiecība pret masu nepārsniedz 0,2 kW/kg, un kuri nav atvasināti no transportlīdzekļa, kura lietderīgā jauda pārsniedz 70 kW;

iii) A kategorija:

— motocikli,

— tricikli, kuru maksimālā lietderīgā jauda pārsniedz 15 kW.

Šā punkta a) apakšpunktā minēto kategoriju motorizētajiem transportlīdzekļiem var būt piekabe, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz pusi no velkošā transportlīdzekļa masas nenoslogotā stāvoklī. Dalībvalstis var piemērot papildu nosacījumus attiecībā uz vadītāja apliecībām, ko tās izdod, pamatojoties uz ceļu satiksmes drošības apsvērumiem;

c) mehāniskie transportlīdzekļi:

i) B1 kategorija:

— smagie kvadricikli.

B1 kategorija nav obligāta; dalībvalstīs, kurās neievieš šīs kategorijas vadītāja apliecības, ir vajadzīga B kategorijas vadītāja apliecība, lai vadītu šādus transportlīdzekļus. Minētās dalībvalstis var atteikt B1 kategorijas vadītāja apliecību apmaiņu.

Dalībvalstis var arī izlemt transportlīdzekļu vadīšanai savā teritorijā ieviest šo kategoriju tikai attiecībā uz 9. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar minētā punkta nosacījumiem un ievērojot papildu prasības, ka vadītāja apliecības izdošanas brīdī vadītājs ir jaunāks par 21 gadu un ka šīs kategorijas vadītāja apliecības derīguma termiņš beidzas, kad vadītāja apliecības turētājs sasniedz 21 gada vecumu. Ja dalībvalsts izlemj tā rīkoties, tā vadītāja apliecībā norāda Savienības kodu 60.03, kas paredzēts I pielikuma E daļā;

ii) B kategorija:

— mehāniskie transportlīdzekļi, kuru maksimālā atļautā masa nepārsniedz 3 500 kg un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju,

— mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_1$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā.

Neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_2$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punktā, ar noteikumu, ka šā sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 4 250 kg. Ja šāda sastāva masa pārsniedz 3 500 kg, dalībvalstis saskaņā ar V pielikumu prasa, lai šādu sastāvu vada tikai pēc tam, kad:

— ir pabeigts apmācības kurss, vai

— ir nokārtots prasmju un uzvedības eksāmens.

Dalībvalstis var arī prasīt gan šādu apmācības kursu, gan nokārtotu prasmju un uzvedības eksāmenu.

Ar nosacījumu, ka šāds mācību kurss ir pabeigts vai ir nokārtots eksāmens, vai abi saskaņā ar V pielikumu, un neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, šīs kategorijas mehāniskie transportlīdzekļi var sastāvēt no šādiem:

— dzīvojamais mehāniskais transportlīdzeklis, kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 4 250 kg, tostarp kopā ar piekabi, ja sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 5 000 kg,

— ja ir saņemta dalībvalsts atļauja saskaņā ar 9. panta 4. punkta d) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, – motorizēts neatliekamās palīdzības transportlīdzeklis, ko izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai, tostarp, sniedzot tūlītēju palīdzību dabas vai cilvēka izraisītās ārkārtas situācijās, piemēram, policijas transportlīdzekļi, ātrās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļi, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļi vai ugunsdzēsības transportlīdzekļi, ar maksimālo atļauto masu, kas pārsniedz 3 500 kg, bet, tostarp kopā ar piekabi, nepārsniedz 5 000 kg, vai

— ar alternatīvu degvielu darbināms mehāniskais transportlīdzeklis, uz kuru attiecas 9. panta 2. punkta j) apakšpunktā minētā atbilstība, kopā ar piekabi, uz kuru jau neattiecas otrais ievilkums, ja šā sastāva maksimālā atļautā masa pārsniedz 4 250 kg, bet nepārsniedz 5 000 kg.

Tiesības vadīt šādu sastāvu, dzīvojamo mehānisko transportlīdzekli vai neatliekamās palīdzības transportlīdzekli dalībvalstis atzīmē vadītāja apliecībā ar attiecīgo Savienības kodu, kas paredzēts I pielikuma E daļā;

iii) BE kategorija:

— neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido B kategorijas velkošais transportlīdzeklis un $O_1$ vai $O_2$ masas kategorijas piekabe vai puspiekabe kā noteikts Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā;

iv) C1 kategorija:

— mehāniskie transportlīdzekļi, kuri neietilpst D1 vai D kategorijā, kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 7 500 kg, un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju;

— mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_1$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

v) C1E kategorija:

— neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido C1 kategorijas velkošais transportlīdzeklis un tā piekabe vai puspiekabe, kuras maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg, ar noteikumu, ka sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg;

— neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido B kategorijas velkošais transportlīdzeklis un kur piekabes vai puspiekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, ar noteikumu, ka sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg;

vi) C kategorija:

— mehāniskie transportlīdzekļi, kuri neietilpst D1 vai D kategorijā, kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju;

— mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_1$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

vii) CE kategorija:

— neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido C kategorijas velkošais transportlīdzeklis, kura piekabes vai puspiekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg;

viii) D1 kategorija:

— mehāniskie transportlīdzekļi, kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu vairāk nekā astoņus pasažierus, bet ne vairāk kā 16 pasažierus, neskaitot vadītāju, un kuru maksimālais garums nepārsniedz 8 m;

— mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_1$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

ix) D1E kategorija:

— neskarot noteikumus par attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido D1 kategorijas velkošais transportlīdzeklis un kur piekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg;

x) D kategorija:

— mehāniskie transportlīdzekļi, kas ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu vairāk nekā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju.

— mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt $O_1$ kategorijas piekabe, kas minēta Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

xi) DE kategorija:

— neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido D kategorijas velkošais transportlīdzeklis un kur piekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg.

2. Dalībvalstis var šo pantu nepiemērot konkrētiem motorizētu transportlīdzekļu veidiem, tostarp īpašiem transportlīdzekļiem personām ar invaliditāti, ja ir saņemta iepriekšēja Komisijas piekrišana, kuras pamatā ir novērtējums par ierosinātās nepiemērošanas ietekmi uz ceļu satiksmes drošību.

Dalībvalstis var neattiecināt šo direktīvu uz to transportlīdzekļu veidiem, ko izmanto vai kontrolē bruņotie spēki un civilās aizsardzības struktūras. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

*7. pants*

**Minimālais vecums**

1. Minimālais vecums pretendentam, kuram var izdot vadītāja apliecību, ir šāds:

a) 16 gadi AM, A1 un B1 kategorijai;

b) 18 gadi A2, B, BE, C1 un C1E kategorijai;

c) attiecībā uz A kategoriju:

i) 20 gadi motociklu gadījumā. Tomēr, lai vadītu šīs kategorijas motociklus, ir vajadzīga vismaz divu gadu iepriekšēja pieredze, vadot motociklus ar A2 kategorijas vadītāja apliecību. Šādu divu gadu iepriekšējas pieredzes prasību var nepiemērot, ja pretendents ir vismaz 24 gadus vecs;

ii) 21 gads tādu triciklu gadījumā, kuru jauda pārsniedz 15 kW;

d) 21 gads C, D1 un D1E kategorijai;

e) 18 gadi C un CE kategorijai, ar noteikumu, ka vadītājam ir arodprasmes apliecība (APA), kā noteikts Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 1. punktā;

f) 24 gadi D un DE kategorijai;

g) 21 gads D un DE kategorijai, ar noteikumu, ka vadītājam ir APA, kā noteikts Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 1. punktā vai 6. panta 2. punktā.

2. Dalībvalstis var paaugstināt vai pazemināt minimālo vecumu vadītāja apliecības izdošanai:

a) AM kategorijai – pazemināt līdz 14 gadiem vai paaugstināt līdz 18 gadiem;

b) B1 kategorijai – paaugstināt līdz 18 gadiem;

Attiecībā uz B1 kategoriju dalībvalstis, ja ir saņemta iepriekšēja Komisijas piekrišana, tomēr var samazināt minimālo vecumu līdz 15 gadiem, lai izdotu vadītāja apliecību, kas derīga tikai to teritorijā, attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas minēti 9. panta 4. punkta c) apakšpunktā, un saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā un 9. panta 4. punkta c) apakšpunktā;

c) A1 kategorijai – paaugstināt līdz 18 gadiem, ar noteikumu, ka ir izpildīti šie abi nosacījumi:

i) ir vismaz divu gadu starpība starp minimālo vecumu A1 kategorijai un minimālo vecumu A2 kategorijai;

ii) ir prasīta vismaz divu gadu pieredze, braucot ar A2 kategorijas motocikliem, pirms tiek atļauta braukšana ar A kategorijas motocikliem, kā minēts 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;

d) B un BE kategorijai – pazemināt līdz 17 gadiem.

e) D1, D1E, D un DE kategorijai – līdz 18 gadiem, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:

i) vadītājam ir APA, kā noteikts Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 1. punktā;

ii) tikai attiecībā uz D un DE kategoriju vadītājam piemēro Direktīvas (ES) 2022/2561 5. panta 3. punkta trešajā daļā noteiktos ierobežojumus;

f) D un DE kategorijai – līdz 20 gadiem, ar noteikumu, ka vadītājam ir APA, kā noteikts Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 1. punktā.

3. Dalībvalstis var pazemināt minimālo vecumu C kategorijai līdz 18 gadiem un D kategorijai līdz 21 gadam attiecībā uz:

a) motorizētiem neatliekamās palīdzības transportlīdzekļiem, ko izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai, tostarp, sniedzot tūlītēju palīdzību dabas vai cilvēka izraisītās ārkārtas situācijās, piemēram, policijas transportlīdzekļiem, ātrās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļiem, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļiem un ugunsdzēsības transportlīdzekļiem;

b) transportlīdzekļiem, kam veic testus uz ceļa remonta vai uzturēšanas vajadzībām.

4. Vadītāja apliecības, kas izdotas saskaņā ar 2. un 3. punktu, ir derīgas tikai to izdevējas dalībvalsts teritorijā, līdz vadītāja apliecības turētājs sasniedz 1. punktā noteikto minimālo vecumu, un pēc tam tās ir derīgas visā Savienībā.

Dalībvalstis savā teritorijā par derīgām var atzīt vadītāja apliecības, kas izdotas vadītājiem, kuri nav sasnieguši 1. punktā noteikto minimālo vecumu. Tomēr tās neatzīst to vadītāja apliecību derīgumu, kas izdotas saskaņā ar 2. punkta b), e) un f) apakšpunktu.

Dalībvalstis var savās attiecīgajās teritorijās savstarpēji atzīt par derīgām vadītāja apliecības, kas izdotas vadītājiem, kuri nav sasnieguši 3. punkta a) apakšpunktā noteikto minimālo vecumu.

*8. pants*

**Nosacījumi un ierobežojumi**

1. Ja dalībvalstis izdod vadītāja apliecību, kam piemēro nosacījumus, tās minētos nosacījumus norāda vadītāja apliecībā, izmantojot attiecīgos Savienības kodus, kas paredzēti I pielikuma E daļā. Tās var arī izmantot nacionālos kodus, lai norādītu nosacījumus, kas nav ietverti I pielikuma E daļā. Ja dalībvalstis to dara, tās savlaicīgi par to ziņo Komisijai un sniedz tai sīkāku informāciju par nacionālajiem kodiem un gadījumiem, kādos tos izmanto, gan šīs direktīvas spēkā stāšanās brīdī, gan tādu nacionālo kodu turpmāku papildinājumu vai izmaiņu gadījumā.

Ja vadītāja fiziskas invaliditātes dēļ vadītāja apliecība vadītājam ir izdota attiecībā uz vienīgi konkrētu veidu transportlīdzekļiem vai vienīgi transportlīdzekļiem, kas pielāgoti nolūkā kompensēt šādu fizisku invaliditāti, tad 10. panta 1. punktā noteikto prasmju un uzvedības eksāmenu kārto ar šādu transportlīdzekli. Dalībvalstis pieņem noteikumus, kas vajadzīgi, lai personas ar fizisku invaliditāti varētu kārtot eksāmenu ar transportlīdzekli, kas pielāgots viņu fiziskajai invaliditātei.

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai pēc vajadzības grozītu I pielikuma E daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

*9. pants*

**Kategoriju pakāpes un atbilstības**

1. BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D un DE kategorijas vadītāja apliecības izdod tikai tādiem vadītājiem, kam jau ir tiesības vadīt B kategorijas transportlīdzekļus.

2. Vadītāja apliecību derīgumu nosaka šādi:

a) C1E, CE, D1E un DE kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecībā uz transportlīdzekļu sastāviem BE kategorijā;

b) CE kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecībā uz DE kategoriju, ja to turētājiem ir tiesības vadīt transportlīdzekļus D kategorijā;

c) C1E vai CE kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecībā uz D1E kategoriju, ja to turētājiem ir tiesības vadīt transportlīdzekļus D1 kategorijā;

d) CE un DE kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecīgi C un C1, un D un D1 kategorijā;

e) CE un DE kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecībā uz transportlīdzekļu sastāviem attiecīgi C1E un D1E kategorijā;

f) C1E un D1E kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecīgi C1 un D1 kategorijā;

g) visu kategoriju vadītāja apliecības ir derīgas arī, lai vadītu motorizētus transportlīdzekļus AM kategorijā; tomēr dalībvalsts savā teritorijā izdotām vadītāja apliecībām var ierobežot AM kategorijas atbilstības līdz A1, A2 un A kategorijas vadītāja apliecībām, ja minētajā dalībvalstī ir prasība nokārtot praktisku eksāmenu kā nosacījumu tam, lai iegūtu AM kategorijas vadītāja apliecību;

h) A2 kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī A1 kategorijā;

i) A, B, C vai D kategorijas vadītāja apliecības ir derīgas arī attiecīgi A1 un A2, B1, C1, D1 kategorijā;

j) divus gadus pēc tam, kad B kategorijas vadītāja apliecība ir izdota pirmoreiz, tā ir derīga arī, lai vadītu tādus mehāniskos transportlīdzekļus, tostarp motorizētos neatliekamās palīdzības transportlīdzekļus, kurus izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai, tostarp, sniedzot tūlītēju palīdzību dabas vai cilvēka izraisītās ārkārtas situācijās, piemēram, policijas transportlīdzekļiem, ātrās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļiem, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļiem vai ugunsdzēsības transportlīdzekļiem, kurus pilnībā vai daļēji darbina ar alternatīvām degvielām, kā definēts Direktīvas 96/53/EK 2. pantā, un kuri ir apstiprināti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/858, un kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 4 250 kg. Ja ir izpildīts šīs direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punkta nosacījums, minētajiem transportlīdzekļiem var būt piekabe, ar noteikumu, ka sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 5 000 kg. Šajā punktā minētā atbilstība neattiecas uz dzīvojamiem mehāniskiem transportlīdzekļiem;

k) divus gadus pēc tam, kad BE kategorijas vadītāja apliecība ir izdota pirmoreiz, tā ir derīga arī, lai vadītu tāda transportlīdzekļa sastāvu, kuru pilnībā vai daļēji darbina ar alternatīvām degvielām, kā definēts Direktīvas 96/53/EK 2. pantā, un kurš ir apstiprināts saskaņā ar Regulu (ES) 2018/858, un kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 4 250 kg, kā velkošais transportlīdzeklis un $O_1$ vai $O_2$ masas kategorijas piekabe vai puspiekabe, kā noteikts Regulas (ES) 2018/858 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

3. Dalībvalstis transportlīdzekļu vadīšanai savās attiecīgajās teritorijās var paredzēt šādas atbilstības:

a) triciklu vadīšana ar B kategorijas vadītāja apliecību – attiecībā uz tricikliem, kuru maksimālā lietderīgā jauda pārsniedz 15 kW, ar noteikumu, ka B kategorijas vadītāja apliecības turētājam ir vismaz 21 gads;

b) motociklu A1 kategorijā vadīšana ar B kategorijas vadītāja apliecību.

Pirmajā daļā noteiktās atbilstības savstarpēji atzīst tās dalībvalstis, kuras ir to piešķīrušas.

Dalībvalstis vadītāja apliecībā norāda, ka vadītāja apliecības turētājam ir tiesības vadīt pirmajā daļā minētos transportlīdzekļus, tikai ar attiecīgajiem Savienības kodiem, kas paredzēti I pielikuma E daļā.

Dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju par pirmajā daļā minētajām atbilstībām, kas ir piešķirtas to attiecīgajās teritorijās, tostarp par jebkuriem saistītiem nacionāliem kodiem, kuri tika izmantoti pirms 2025. gada 25. novembra. Komisija minēto informāciju dara pieejamu dalībvalstīm.

4. Dalībvalstis var atļaut savā teritorijā vadīt transportlīdzekļus šādās kategorijās:

a) D1 kategorijas transportlīdzekļus ar maksimālo atļauto masu 3 500 kg, kuriem nav nekādu īpašu pierīču, kas paredzētas, lai pārvadātu pasažierus ar invaliditāti, – vadītājiem, kuri sasnieguši 21 gada vecumu un kuriem ir B kategorijas vadītāja apliecība, kas vadītājam pirmoreiz izdota pirms vismaz diviem gadiem, ar noteikumu, ka transportlīdzekļus izmanto nekomerciālas vienības sociālos nolūkos un ka vadītājs pakalpojumus sniedz brīvprātīgi;

b) transportlīdzekļus, kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, – vadītājiem, kuri sasnieguši 21 gada vecumu un kuriem ir B kategorijas vadītāja apliecība, kas vadītājam pirmoreiz izdota pirms vismaz diviem gadiem, ar noteikumu, ka minētie transportlīdzekļi atbilst visiem šiem nosacījumiem:

i) stacionāri tos paredzēts izmantot tikai kā izglītošanai vai izklaidei paredzētu aprīkojumu;

ii) tos izmanto nekomerciālas vienības sociālos nolūkos,

iii) šie transportlīdzekļi ir pārveidoti tā, lai tos nevar izmantot vairāk kā deviņu cilvēku pārvadāšanai un kravu pārvadāšanai, izņemot kravas, kas ir noteikti nepieciešamas mērķiem, kas izklāstīti i) un ii) punktā;

c) B kategorijas transportlīdzekļus, kuru maksimālā atļautā masa nepārsniedz 2 500 kg un maksimālais ātrums ar tehniskiem līdzekļiem ir ierobežots līdz 45 km/h, – vadītājiem līdz 21 gada vecumam, kam ir B1 kategorijas vadītāja apliecība, kura izdota, ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta otrajā daļā un, attiecīgā gadījumā, 7. panta 2. punkta b) apakšpunktā;

d) motorizētus transportlīdzekļus, ko izmanto sabiedriskās drošības un kārtības uzturēšanai, tostarp, sniedzot tūlītēju palīdzību dabas vai cilvēka izraisītās ārkārtas situācijās, piemēram, policijas transportlīdzekļus, ātrās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļus, civilās aizsardzības un glābšanas transportlīdzekļus vai ugunsdzēsības transportlīdzekļus, ar maksimālo atļauto masu, kas pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 5 000 kg, un kuriem var būt piekabe, ja šā sastāva maksimālā atļautā masa nepārsniedz 5 000 kg, – vadītājiem, kuri sasnieguši 20 gadu vecumu un kam ir B kategorijas vadītāja apliecība, kuri ir pabeiguši 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punktā prasīto apmācību, eksāmenus vai abus un kuri vada neatliekamās palīdzības transportlīdzekli tikai tādā nolūkā, kam tas ir paredzēts, tostarp nepieciešamajai apkopei un testa braucieniem.

Ja dalībvalstis vadītāja apliecībā norāda, ka vadītāja apliecības turētājam ir tiesības vadīt pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētos transportlīdzekļus, tās to veic vienīgi ar attiecīgajiem nacionālajiem kodiem.

Dalībvalstis var savās attiecīgajās teritorijās uz pagaidu laiku vai uz nenoteiktu laiku savstarpēji atzīt to vadītāja apliecību derīgumu, kas izdotas saskaņā ar pirmās daļas d) apakšpunktu.

Dalībvalstis informē Komisiju par jebkādām atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo punktu.

5. Dalībvalstis ir tiesīgas atļaut savās teritorijās vadīt D vai D1 kategorijas transportlīdzekļus C kategorijas vadītāja apliecības turētājiem, ar noteikumu, ka transportlīdzeklī netiek vestas citas personas, un ar noteikumu, ka vadītājs ir persona, kura:

a) 5 km rādiusā no tehniskās apskates stacijas veic tehnisko apskati saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/45/ES ([19]); vai

b) ir transportlīdzekļu remontdarbnīcas mehāniķis, kas veic testa braucienu 5 km rādiusā no darbnīcas, kad transportlīdzeklis ir saremontēts, vai attiecīgi apkopes vai pārbaudes nolūkā.

Izbraucot no tehniskās apskates stacijas vai remontdarbnīcas, C kategorijas vadītāja apliecības turētājs jebkuras inspekcijas laikā var pierādīt, ka transportlīdzeklis tiek vadīts, lai veiktu tehnisko apskati, kā minēts a) apakšpunktā, vai testa braucienu, kā minēts b) apakšpunktā. Dalībvalstis informē Komisiju par jebkādām atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo punktu.

([19]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/45/ES (2014. gada 3. aprīlis) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju periodiskajām tehniskajām apskatēm un par Direktīvas 2009/40/EK atcelšanu (OV L 127, 29.4.2014., 51. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/45/oj).

*10. pants*

**Izsniegšana, derīgums un atjaunošana**

1. Vadītāja apliecības izdod vienīgi pretendentiem, kuri atbilst šādiem nosacījumiem:

a) viņi ir nokārtojuši prasmju un uzvedības eksāmenu un teorijas eksāmenu saskaņā ar II pielikumu un atbilst minimālajiem standartiem attiecībā uz fizisko un psihoemocionālo piemērotību transportlīdzekļu vadīšanai saskaņā ar III pielikumu;

b) attiecībā uz AM kategoriju viņi ir nokārtojuši tikai teorijas eksāmenu; tomēr dalībvalstis var prasīt, lai pretendenti nokārto prasmju un uzvedības eksāmenu un var šai kategorijai piemērot 11. pantu.

Attiecībā uz trīs riteņu transportlīdzekļiem un kvadricikliem šajā kategorijā dalībvalstis var paredzēt īpašu prasmju un uzvedības eksāmenu. Lai nošķirtu transportlīdzekļus AM kategorijā, vadītāja apliecībā var iekļaut nacionālo kodu;

c) attiecībā uz A2 vai A kategoriju un ar nosacījumu, ka viņiem ir vismaz divu gadu pieredze motocikla vadīšanā attiecīgi A1 vai A2 kategorijā, vai nu:

i) viņi ir nokārtojuši vienīgi prasmju un uzvedības eksāmenu; vai

ii) viņi ir pabeiguši apmācību, ievērojot VI pielikumu;

d) viņi ir pabeiguši apmācību vai nokārtojuši prasmju un uzvedības eksāmenu, vai ir pabeiguši apmācību un nokārtojuši prasmju un uzvedības eksāmenu, ievērojot V pielikumu attiecībā uz B kategoriju, lai vadītu transportlīdzekļu sastāvu, dzīvojamo mehānisko transportlīdzekli, neatliekamās palīdzības transportlīdzekli vai ar alternatīvu degvielu darbināms transportlīdzeklis, kā minēts 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punktā;

e) viņu pastāvīgā dzīvesvieta ir dalībvalstī, kura izdod vadītāja apliecību, vai viņi ietilpst 20. panta 3. vai 4. punktā noteiktajos izņēmumos vai var pierādīt, ka ir tajā mācījušies vismaz pēdējos sešus mēnešus brīdī, kad iesniedz pieteikumu.

2. Dalībvalstu izdotām vadītāja apliecībām ir šāds administratīvais derīgums:

a) 15 gadi AM, A1, A2, A, B, B1 un BE kategorijai. Dalībvalstis var minēto termiņu saīsināt līdz 10 gadiem, ja to valsts tiesību akti ļauj vadītāja apliecību izmantot arī kā personu apliecinošu dokumentu;

b) pieci gadi C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijai.

Vadītāja apliecības atjaunošana var izraisīt jaunu administratīvā derīguma termiņu vienai vai vairākām kategorijām, kurus turētājs ir tiesīgs vadīt, ciktāl tas atbilst šai direktīvai.

Lai vadītāja apliecība būtu derīga, nav priekšnoteikuma, ka tajā ir jābūt mikroshēmai vai *QR* kodam, ievērojot attiecīgi 4. panta 5. un 6. punktu. Mikroshēmas vai *QR* koda pazaudēšana vai nelasāmība, vai jebkādi citi bojājumi neiespaido vadītāja apliecības derīgumu.

Dalībvalstis ceļu drošības uzlabošanas nolūkā var ierobežot administratīvā derīguma termiņu jebkuras kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecībām, kas izdotas iesācējiem vadītājiem, lai šādiem vadītājiem piemērotu konkrētus pasākumus.

Dalībvalstis var ierobežot atsevišķu jebkuras kategorijas vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņu, ja ir nepieciešams piemērot biežākas veselības pārbaudes, pašnovērtējumus vai citus konkrētus pasākumus, tostarp ierobežojumus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpējiem.

Dalībvalstis var ierobežot atsevišķu vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņu saskaņā ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta otro daļu. Šādi ierobežota vadītāja apliecība nav atjaunojama.

Dalībvalstis var saīsināt pirmajā daļā noteiktos administratīvā derīguma termiņus tādām vadītāja apliecībām, kuru turētāji dzīvo to teritorijā un ir sasnieguši 65 gadu vecumu, lai prasītu, ka veselības pārbaudes, pašnovērtējumi vai citi konkrēti pasākumi, tostarp prasmju atsvaidzināšanas kursi, tiktu veikti biežāk. Šādu saīsinātu administratīvā derīguma termiņu piemēro tikai pie vadītāja apliecības atjaunošanas.

Dalībvalstis var saīsināt šajā punktā noteikto administratīvā derīguma termiņu tādu personu vadītāja apliecībām, kurām ir piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai kuras attiecīgo dalībvalstu teritorijās izmanto pagaidu aizsardzību vai atbilstīgu aizsardzību saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

3. Kad beidzas vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņš, to atjaunošanai piemēro abus šādus nosacījumus:

a) pretendents vadītāja apliecības atjaunošanai joprojām atbilst III pielikumā noteiktajiem minimālajiem standartiem attiecībā uz fizisko un psihoemocionālo piemērotību transportlīdzekļu vadīšanai;

b) ka pretendenta vadītāja apliecības atjaunošanai pastāvīgā dzīvesvieta ir tās dalībvalsts teritorijā, kura izdod vadītāja apliecību, vai viņš ietilpst 20. panta 3. punktā noteiktajos izņēmumos, vai ir pierādījums, ka pretendents vadītāja apliecības atjaunošanai tajā ir mācījies vismaz iepriekšējos sešus mēnešus brīdī, kad iesniedz pieteikumu.

4. Neskarot valstu krimināltiesību aktus un tiesību aktus policijas jomā, dalībvalstis var vadītāja apliecību izdošanai piemērot valsts noteikumus attiecībā uz tādiem nosacījumiem, kas nav izklāstīti šajā direktīvā. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

5. Nevienai personai nedrīkst būt vairāk kā viena fiziskā vadītāja apliecība. Tomēr mobilo vadītāja apliecību var vienlaicīgi parādīt vairāk nekā vienā elektroniskā ierīcē.

Dalībvalsts atsakās izdot vadītāja apliecību, ja pretendentam jau ir citas dalībvalsts izdota vadītāja apliecība.

Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai piemērotu otro daļu. Pasākumi, kas vajadzīgi attiecībā uz vadītāja apliecības izdošanu, aizstāšanu, atjaunošanu vai nomaiņu, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka pretendents jau ir citas vadītāja apliecības turētājs, ietver verificēšanu saziņā ar citām dalībvalstīm, vai pretendents ir citas vadītāja apliecības turētājs. Minētajā nolūkā dalībvalstis izmanto ES vadītāja apliecību tīklu.

Neskarot 3. panta 6. punktu, dalībvalsts, kas izdod vadītāja apliecību, ievēro pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu, ka persona atbilst šā panta 1. punktā noteiktajām prasībām, un piemēro savus valsts noteikumus attiecībā uz vadītāja apliecības vai transportlīdzekļa vadīšanas tiesību anulēšanu, ja tiek konstatēts, ka attiecīgā vadītāja apliecība ir izdota bez minēto prasību izpildes.

6. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai pēc vajadzības grozītu II, III, V un VI pielikumu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

*11. pants*

**Atbilstība minimālajiem fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartiem**

1. Pirms vadītāja apliecība tiek izdota pirmoreiz, dalībvalstis nodrošina, ka pretendenti iziet veselības pārbaudi, kurā piemēro minimālos fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartus, kas aptver visus III pielikumā norādītos veselības stāvokļus. Tas attiecas uz AM kategorijas vadītāja apliecību izdošanu tikai tad, ja to pieprasa attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Tomēr veselības pārbaude tiek prasīta attiecībā uz pieteikumiem C, CE, C1, C1E, D, D1, DE vai D1E kategorijas vadītāja apliecības saņemšanai, neatkarīgi no tā, vai veselības pārbaude ir veikta attiecībā uz citu kategoriju.

2. Pirms vadītāja apliecības atjaunošanas pretendenti vadītāja apliecības atjaunošanai iziet veselības pārbaudi, kas aptver III pielikumā izklāstītos veselības stāvokļus. Tas attiecas uz AM kategorijas vadītāja apliecību atjaunošanu tikai tad, ja to pieprasa attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta un tiktāl, ciktāl III pielikumā nav paredzēts citādi, piemēram, ja saskaņā ar III pielikuma 3. punktu vadītāja apliecību pretendentiem tiek veikta atbilstošā redzes pārbaude, tad attiecībā uz AM, A, A1, A2, B, B1 un BE kategoriju dalībvalstis var tā vietā, lai pieprasītu medicīnisko pārbaudi, piemērot vienu vai abus no šādiem alternatīviem pasākumiem:

a) kad pretendents vai vadītāja apliecības turētājs piesakās uz vadītāja apliecības izdošanu vai atjaunošanu, pieprasīt tam aizpildīt pašnovērtējuma veidlapu, kurā iekļauti III pielikumā izklāstītie veselības stāvokļi; vai

b) izveidot tādu valsts sistēmu novērtējumam par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, ar kuru varētu nodrošināt, ka tiek reaģēts uz būtiskām fiziskās vai psihoemocionālās piemērotības izmaiņām, – lai atbilstu III pielikumā noteiktajiem minimālajiem fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartiem pēc tam, kad pretendentam pēc veselības pārbaudes vai pašnovērtējuma veikšanas ir izdota vadītāja apliecība.

4. Dalībvalstis var paredzēt pienācīgus pasākumus, lai novērstu neatbilstību prasībai aizpildīt pašnovērtējuma veidlapu vai apzināti sniegt informāciju pašnovērtējuma veidlapā, kas ir nepareiza vai nepilnīga, vai par neatbilstību kādai no prasībām, kas noteiktas saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunktu.

5. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto alternatīvo pasākumu dalībvalstis var piemērot tā, lai tas dotu iespēju veikt uzraudzību par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai administratīvā derīguma laikā.

6. Ja, pamatojoties uz informāciju, kas iegūta, ievērojot dažādos 3. punktā minētos alternatīvos pasākumus, kļūst skaidrs, ka pretendentam vai vadītāja apliecības turētājam varētu būt viens vai vairāki III pielikumā uzskaitītie veselības stāvokļi, dalībvalstis nodrošina, ka pretendents vai vadītāja apliecības turētājs iziet veselības pārbaudi pirms dalībvalsts izsniedz vai atjauno vadītāja apliecību.

7. Šis pants neliedz dalībvalstīm veikt pasākumus, kuru mērķis ir veselības nozares pārstāvjiem un vadītāja apliecības turētājiem vairot informētību un uzlabot zināšanas par III pielikumā noteiktajiem minimālajiem fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartiem transportlīdzekļu vadīšanai.

Ja dalībvalstis pieņem pamatnostādnes ārstiem, ar kurām palīdz identificēt vadītāja apliecības turētājus, kuri vairs neatbilst minimālajiem fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartiem transportlīdzekļu vadīšanai, tās par to informē Komisiju. Komisija dara šīs pamatnostādnes pieejamas pārējām dalībvalstīm.

Ja dalībvalstis izstrādā sabiedrības informēšanas kampaņas, kuru mērķis ir informēt iedzīvotājus par psihoemocionālās vai fiziskās veselības stāvokļiem, kas var pasliktināt piemērotību transportlīdzekļu vadīšanai, tās par to informē Komisiju. Komisija šo informāciju dara pieejamu citām dalībvalstīm.

8. Dalībvalstu noteiktie standarti attiecībā uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību izdošanu un turpmāku atjaunošanu var būt stingrāki, nekā tie, kas izklāstīti III pielikumā.

*12. pants*

**Derīguma termiņa pagarināšana krīzes gadījumā**

1. Krīzes gadījumā, dalībvalstis var par ne vairāk kā sešiem mēnešiem pagarināt vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņu, kas citādi būtu beidzies. Šo pagarinājumu var atjaunot, ja krīze turpinās.

2. Jebkuru šādu pagarinājumu pienācīgi pamato un nekavējoties paziņo Komisijai. Komisija šo informāciju nekavējoties publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Dalībvalstis atzīst tādu vadītāja apliecību derīgumu, kuru administratīvā derīguma termiņš ir pagarināts saskaņā ar šo pantu.

3. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ saistībā ar 1. punktā minēto krīzi, kas skar divas vai vairākas dalībvalstis, Komisija var pieņemt nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus, lai pagarinātu administratīvā derīguma termiņu visām vadītāja apliecībām vai konkrētu kategoriju apliecībām, kurām pretējā gadījumā termiņš beigtos. Minētais pagarinājums nepārsniedz sešus mēnešus, un to var atjaunot, ja krīze turpina pastāvēt. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar procedūru, kas minēta 26. panta 3. punktā.

4. Ja dalībvalsti neskar un, visticamāk, neskars sarežģījumi, kuru dēļ saistībā ar 3. punktā minēto krīzi, kas skar divas vai vairākas dalībvalstis, nav iespējams atjaunot vadītāja apliecības, vai ja tā ir īstenojusi atbilstīgus valsts pasākumus, lai mazinātu minētās krīzes ietekmi, minētā dalībvalsts, pirms tam informējot Komisiju, var izlemt nepiemērot pagarinājumu, kas ieviests ar 3. punktā minēto īstenošanas aktu. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis un publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*13. pants*

**Dalībvalstu izdoto vadītāja apliecību nomaiņa un aizstāšana**

1. Ja vienas dalībvalsts izdotas derīgas vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, turētājs var pieprasīt no pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts savu vadītāja apliecību nomainīt pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību. Dalībvalsts, kurai tiek pieprasīts veikt nomaiņu, pārbauda, attiecībā uz kuru kategoriju vai kategorijām vadītāja apliecība, kuras nomaiņa ir pieprasīta, ir joprojām derīga.

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un tiesību aktu policijas jomā teritorialitātes principu, pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts var citas dalībvalsts izdotas vadītāja apliecības turētājam piemērot savus valsts noteikumus par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību anulēšanu, atņemšanu, apturēšanu vai ierobežošanu, un, ja vajadzīgs, minētajā nolūkā nomainīt vadītāja apliecību.

3. Dalībvalsts, kas veic fiziskās vadītāja apliecības nomaiņu, veco vadītāja apliecību nosūta atpakaļ izdevējas dalībvalsts iestādēm un paskaidro nomaiņas iemeslus.

Dalībvalsts, kas veic mobilās vadītāja apliecības nomaiņu, par to informē izdevējas dalībvalsts iestādes un paskaidro nomaiņas iemeslus. Izdevēja dalībvalsts nodrošina, ka iepriekšējo mobilo vadītāja apliecību vairs nav iespējams vizuāli uzrādīt, izmantojot elektronisko ierīci, ko šim nolūkam izmantojis vadītāja apliecības turētājs. Dalībvalstis saziņas nolūkos izmanto ES vadītāja apliecību tīklu.

4. Fizisko vadītāja apliecību, kas ir bojātas, pazaudētas vai nozagtas, un fizisko vai mobilo vadītāja apliecību, kas tikušas izmantotas krāpnieciskiem nolūkiem, aizstāšanu var veikt vienīgi tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā vadītāja apliecības turētājam ir pastāvīgā dzīvesvieta, vai izdevējas dalībvalsts iestādes, ja tiek piemērots 20. panta 3. punkts. Minētās iestādes veic aizstāšanu, pamatojoties uz to rīcībā esošo informāciju vai, attiecīgā gadījumā, uz pierādījumiem no vadītāja apliecības oriģināla izdevējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm. Ja vadītāja apliecību ir aizstājusi dalībvalsts, kas nav tās izdevēja dalībvalsts, un aizstātā vadītāja apliecība joprojām ir attiecīgās vadītāja apliecības turētāja rīcībā vai tās turētājs to var uzrādīt, piemēro 3. punktā noteiktās procedūras.

*14. pants*

**Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību apliecināšana nomaiņas vai aizstāšanas laikā**

Vadītāja apliecības aizstāšanas vai nomaiņas laikā dalībvalsts, kas veic aizstāšanu vai nomaiņu, nodrošina, ka dalībvalstu kompetentās iestādes spēj verificēt vadītāja apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību derīgumu, jo īpaši pārbaudēs uz ceļa. Minētajā nolūkā dalībvalsts par vadītāja apliecības aizstāšanu vai nomaiņu nekavējoties sniedz nepieciešamo informāciju ES vadītāja apliecību tīklā, ja tas ir vajadzīgs nomaiņas vai aizstāšanas procedūras ilguma dēļ. Šādos gadījumos dalībvalsts izsniedz attiecīgās vadītāja apliecības turētājam dokumentu, kurā norādīts, ka ir iesniegts pieprasījums par minētā turētāja vadītāja apliecības aizstāšanu vai nomaiņu.

*15. pants*

**Trešo valstu izdotu vadītāja apliecību nomaiņa**

1. Ja dalībvalsts paredz nomainīt trešās valsts izdotu vadītāja apliecību tās turētājam, kas attiecīgās dalībvalsts teritorijā ir ieguvis pastāvīgu dzīvesvietu, minētā dalībvalsts vadītāja apliecību nomaina saskaņā ar šā panta noteikumiem.

2. Ja dalībvalsts nomaina vadītāja apliecību, ko izdevusi trešā valsts, uz kuru neattiecas īstenošanas akts, kas pieņemts, ievērojot šā panta 7. punktu, šādu nomaiņas faktu norāda uz minētās dalībvalsts izdotās vadītāja apliecības, izmantojot attiecīgo kodu, kas paredzēts I pielikuma E daļā; tāpat apzīmē jebkuru turpmāku atjaunotu vai aizstātu vadītāja apliecību. Ja minētās vadītāja apliecības turētājs pēc tam pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, tā var nolemt nepiemērot 3. panta 6. punktā noteikto savstarpējas atzīšanas principu.

Dalībvalstis šādas nomaiņas gadījumos piemēro savus valsts tiesību aktus saskaņā ar šā punkta nosacījumiem.

3. Ja vadītāja apliecība ir izdota kādā kategorijā un ja to ir izdevusi trešā valsts, uz kuru attiecas īstenošanas akts, kas pieņemts, ievērojot 7. punktu, šādu nomaiņas faktu norāda attiecīgās dalībvalsts izdotajā vadītāja apliecībā, atzīmējot attiecīgo kodu, kas paredzēts I pielikuma E daļā. Minētajos gadījumos dalībvalstis nomaina vadītāja apliecību saskaņā ar attiecīgā īstenošanas akta nosacījumiem.

4. Ja trešās valsts vadītāja apliecība ir nomainīta pret dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību, dalībvalstis nepieprasa atbilstību nekādiem nosacījumiem papildus tiem, kas noteikti 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā, un nereģistrē nekādu papildu informāciju saistībā ar minētās trešās valsts vadītāja apliecības nomaiņu, – kas attiecas uz sākotnējās vadītāja apliecības kategorijām.

Pirmajā daļā minētajā situācijā, ja pretendents pieprasa nomainīt vadītāja apliecību, kas ir derīga arī tādām kategorijām, kurām pretendents ir ieguvis transportlīdzekļa vadīšanas tiesības trešā valstī, piemēro šādus noteikumus:

a) ja vadītāja apliecība ir izdota kādai kategorijai un to ir izdevusi trešā valsts, uz kuru attiecas īstenošanas akts, kas pieņemts, ievērojot 7. punktu, piemēro 3. punktu;

b) ja īstenošanas akta, kas pieņemts, ievērojot 7. punktu, nav, piemēro 2. punktu.

5. Šā panta 2., 3. un 4. punktā minētā nomaiņa notiek tikai tad, ja trešās valsts izdotā vadītāja apliecība ir iesniegta tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurām pieprasīts veikt nomaiņu.

6. Komisija var konstatēt, ka trešai valstij ir ceļu satiksmes satvars, kas pilnībā vai daļēji garantē ceļu satiksmes drošības līmeni, kas ir pielīdzināms Savienības ceļu satiksmes drošības līmenim, un ka tādēļ minētās trešās valsts izdotas vadītāja apliecības var nomainīt, ja nepieciešams, vispirms prasot izpildīt konkrētus iepriekš paredzētus nosacījumus, saskaņā ar 3. punktu.

Kad Komisija veic pirmajā daļā minēto konstatējumu, tā sadarbībā ar dalībvalstīm var novērtēt trešās valsts ceļu satiksmes satvaru. Dalībvalstis par norādītajā trešā valstī spēkā esošo ceļu satiksmes satvaru sniedz atzinumu termiņā, ko nosaka Komisija. Minētais termiņš ir vismaz 6 mēneši un ne ilgāks par 18 mēnešiem. Komisija novērtējumu veic pēc tam, kad ir saņēmusi atzinumu no visām dalībvalstīm vai kad ir iztecējis atzinumu sniegšanas termiņš, atkarībā no tā, kas ir ātrāks.

Novērtējot trešās valsts ceļu satiksmes satvaru, Komisija ņem vērā vismaz šādus elementus:

a) piemērotās prasības vadītāja apliecību izdošanai, piemēram, vadītāja apliecību kategoriju klasificēšana, minimālā vecuma prasības, apmācība un braukšanas eksāmenu prasības un nosacījumi, kā arī veselības standarti vadītāja apliecību izdošanai;

b) tas, vai trešā valsts izdod mobilās vadītāja apliecības, un, ja izdod, piemērojamie tehniskie un strukturālie mehānismi attiecīgās sistēmas darbībai;

c) tas, kādā apmērā apritē ir viltotas vadītāja apliecības un kādi pasākumi ir īstenoti, lai novērstu vadītāja apliecību viltošanu un ar to saistīto korupciju;

d) trešās valsts izdoto vadītāja apliecību administratīvā derīguma termiņš;

e) ceļu satiksmes nosacījumi trešā valstī un tas, vai tie ir salīdzināmi ar ceļu satiksmes nosacījumiem Savienības autoceļu tīklos;

f) trešās valsts ceļu satiksmes drošības rādītāji;

g) trešās valsts prakse un tiesiskais regulējums attiecībā uz dalībvalstu izdotu vadītāja apliecību nomaiņu.

7. Komisija pēc 6. punktā minētā novērtējuma veikšanas var ar īstenošanas aktu lemt par to, ka trešā valstī ir ieviests ceļu satiksmes satvars, kas pilnībā vai daļēji garantē ceļu satiksmes drošības līmeni, kas pielīdzināms Savienību ceļu satiksmes drošības līmenim, lai minētās trešās valsts izdotas vadītāja apliecības nomainītu saskaņā ar 3. punktu.

Īstenošanas akts, kas minēts šā punkta pirmajā daļā, ietver vismaz:

a) 6. pantā minētās vadītāja apliecību kategorijas, attiecībā uz kurām var veikt nomaiņu saskaņā ar šā panta 3. punktu;

b) trešās valsts vadītāja apliecību izdošanas datumus, pēc kuriem var veikt nomaiņu saskaņā ar 3. punktu;

c) jebkādus vispārīgus nosacījumus, kas jāievēro, lai verificētu nomaināmā oficiālā dokumenta autentiskumu;

d) jebkādus vispārīgus nosacījumus, kas pretendentam jāievēro pirms nomaiņas, lai pierādītu, ka pretendents atbilst III pielikumā noteiktajiem minimālajiem fiziskās un psihoemocionālās piemērotības standartiem.

Ja pretendenta vadītāja apliecība nedod pretendentam iespēju ievērot šā punkta otrās daļas a) vai b) apakšpunktu, dalībvalstis var izlemt nomainīt vadītāja apliecību saskaņā ar 2. punktu. Ja pretendents nespēj izpildīt šā punkta otrās daļas c) vai d) apakšpunktu, dalībvalstis atsaka vadītāja apliecības nomaiņu.

Jebkādi papildu nosacījumi, kas izklāstīti šā punkta pirmajā daļā minētajā īstenošanas aktā, paredz vai nu dalībvalsts noteikumu piemērojamību saskaņā ar 2. punktu, vai vadītāja apliecības nomaiņas atteikumu, ja pretendents neizpilda šādus nosacījumus.

Šajā punktā minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 26. panta 2. punktā.

8. Īstenošanas akti, kas pieņemti, ievērojot 7. punktu, paredz, ka Komisija veic periodisku pārskatīšanu vismaz reizi četros gados attiecībā uz ceļu satiksmes drošības situāciju attiecīgajā trešā valstī. Dalībvalstīm ir iespēja sniegt savus atzinumus. Atkarībā no šīs pārskatīšanas secinājumiem Komisija saglabā, groza vai aptur, ciktāl vajadzīgs, vai atceļ minēto īstenošanas aktu.

9. Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un savā tīmekļa vietnē publicē sarakstu ar trešām valstīm, uz kurām attiecas īstenošanas akts, kas pieņemts, ievērojot 7. punktu, kā arī publicē jebkādas attiecīgas izmaiņas, kas ieviestas saskaņā ar 8. punktu.

10. Lai atbalstītu trešo valstu profesionālo vadītāju integrāciju Savienības iekšējā tirgū, Komisija veicina paraugprakses apmaiņu dažu autotransporta līdzekļu vadītāju kvalifikācijas un apmācības ekspertu grupā, kas izveidota, ievērojot Direktīvas (ES) 2022/2561 13. panta 4. punktā noteikto prasību.

*16. pants*

**Motorizēta transportlīdzekļa vadītāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, vadītāja apliecības vai vadītāja apliecības derīguma atzīšanas anulēšanas, atņemšanas, apturēšanas vai ierobežojuma sekas**

1. Dalībvalstis atsakās izdot vadītāja apliecības pretendentiem, kuru vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir anulēta, atņemta, apturēta vai ierobežota.

2. Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko kāda cita dalībvalsts ir izdevusi personai, kuras transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, vadītāja apliecība vai vadītāja apliecības derīguma atzīšana ir anulēta, atņemta, apturēta vai ierobežota.

3. Transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, vadītāja apliecību vai vadītāja apliecības derīguma atzīšanu uzskata par anulētām, atņemtām, apturētām vai ierobežotām šā panta vajadzībām līdz brīdim, kad attiecīgā persona izpilda visus dalībvalsts nosacījumus, lai atgūtu transportlīdzekļa vadīšanas tiesības vai savu vadītāja apliecību vai lai atkal tiktu atzīts viņas vadītāja apliecības derīgums, vai lai spētu pieteikties uz jaunu vadītāja apliecību.

Dalībvalstis nodrošina, ka jebkādi nosacījumi, ko tās piemēro, lai personai būtu atļauts atgūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības vai vadītāja apliecību vai lai atkal tiktu atzīts viņas vadītāja apliecības derīgums, vai pieteikties uz jaunu vadītāja apliecību, ir samērīgi un nediskriminējoši attiecībā pret jebkuras citas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību turētājiem un ka tie nenoved pie nenoteikti ilga atteikuma izdot vadītāja apliecību vai atzīt citas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību.

4. Ja tas ir pamatoti saistībā ar personas uzvedību vai fizisko vai psihoemocionālo piemērotību, dalībvalstis var uz nenoteiktu laiku liegt minētajai personai vadīt transportlīdzekli to teritorijās, nedodot šai personai iespēju atgūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, savu vadītāja apliecību vai ka atkal tiek atzīts viņas vadītāja apliecības derīgums, vai pieteikties uz jaunu vadītāja apliecību.

Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalsts, kas nav liegusi minētajai personai vadīt transportlīdzekli, pēc apspriešanās ar dalībvalsti, kas to ir aizliegusi, kā minēts šā punkta pirmajā daļā, minētajai personai var izdot vadītāja apliecību. Tomēr dalībvalsts, kura liegusi minētajai personai vadīt transportlīdzekli, var savā teritorijā un uz nenoteiktu laiku atteikties atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko šai personai izdevusi cita dalībvalsts.

*17. pants*

**Shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu**

1. Neatkarīgi no 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis pretendentiem, kuri sasnieguši 17 gadu vecumu, izdot vadītāja apliecības saskaņā ar 10. panta 1. punktu B kategorijai ar Savienības kodu 98.02, kas paredzēts I pielikuma E daļā.

2. Atkāpjoties no 7. panta 1. punkta attiecīgi b) un d) apakšpunkta, dalībvalstis attiecībā uz transportlīdzekļa vadīšanu to attiecīgajās teritorijās pretendentiem, kuri sasnieguši 17 gadu vecumu, var izdot C1, C1E vai C kategorijas vadītāja apliecības saskaņā ar 10. panta 1. punktu, ja pretendentam ir APA, kas piešķirta saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 1. punktu C kategorijai vai saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2561 6. panta 2. punktu C1 un C1E kategorijai un apzīmēta ar Savienības kodu 98.02, kas paredzēts I pielikuma E daļā.

Vadītāja apliecības, kas izdotas saskaņā ar pirmo daļu, savstarpēji atzīst tās dalībvalstis, kuras izdod šādas vadītāja apliecības.

3. Ar Savienības kodu 98.02, kas paredzēts I pielikuma E daļā, apzīmētu vadītāja apliecību turētāji, kuri vēl nav sasnieguši 18 gadu vecumu, vada transportlīdzekli tikai kopā ar tādu personu priekšējā pasažiera sēdeklī, kura spēj tiem sniegt norādījumus transportlīdzekļa vadīšanas laikā. Pavadošā persona ievēro noteikumus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā vai narkotisko vielu ietekmē. Pavadošā persona:

a) ir vismaz 24 gadus veca;

b) tai ir attiecīgās kategorijas vadītāja apliecība, kas izdota Savienībā pirms vairāk nekā pieciem gadiem;

c) pēdējo piecu gadu laikā tai nav bijis piemērots transportlīdzekļa vadīšanas liegums b) apakšpunktā minētās vadītāja apliecības izdevējā dalībvalstī.

Dalībvalsts, kas nav c) apakšpunktā minētā izdevēja dalībvalsts, var paredzēt transportlīdzekļa vadīšanas lieguma izpildi tās teritorijā pēc tam, kad tās teritorijā ir izdarīts pārkāpums, kas varētu liecināt par personas nespēju darboties kā pavadošajai personai saskaņā ar šo pantu.

4. Lai nodrošinātu atbilstību šim pantam, dalībvalstis var pieprasīt 3. punktā minēto pavadošo personu identifikāciju. Dalībvalstis var ierobežot iespējamo pavadošo personu skaitu attiecībā uz konkrēto pavadāmo vadītāju. Dalībvalstis savā teritorijā var piemērot papildu nosacījumus, kas jāievēro personai, kura pavada to izdotas vadītāja apliecības turētāju. Šādi nosacījumi ir samērīgi un piemēroti, lai sasniegtu shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu mērķus. Dalībvalstis par minētajiem papildu nosacījumiem informē Komisiju. Komisija informāciju par minētajiem papildu nosacījumiem publisko.

Attiecībā uz personu, kas pavada C, C1E vai C1 kategorijas vadītāja apliecības turētāju, pirmajā daļā minētās prasības jo īpaši var ietvert prasību, ka pavadošā persona:

a) ir ieguvusi attiecīgu kvalifikāciju un tā ir saņēmusi apmācību, kas nodrošināta saskaņā ar Direktīvu (ES) 2022/2561; vai

b) ir pabeigusi īpašu apmācības kursu, kura ilgums ir vismaz 7 stundas, ko var pagarināt līdz 14 stundām, lai apgūtu nepieciešamās profesionālās un pedagoģiskās prasmes savas periodiskās APA apmācības ietvaros.

5. Shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu neierobežo dalībvalstu pašreizējās iespējas samazināt minimālo vecumu B kategorijas vadītāja apliecības pretendentiem, kā noteikts 7. panta 2. punktā, vai piemērot saistītus nosacījumus valsts līmenī.

6. Dalībvalstis var piemērot papildu nosacījumus attiecībā uz tādas vadītāja apliecības izdošanu, kas apzīmēta ar I pielikuma E daļā paredzēto Savienības kodu 98.02, pretendentiem, kuri nav sasnieguši 18 gadu vecumu. Dalībvalstis par to informē Komisiju. Komisija šo informāciju publisko.

*18. pants*

**Pārbaudes laiks**

1. Tādas vadītāja apliecības turētāju, kas izdota pēc 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā braukšanas eksāmena nokārtošanas, uzskata par "iesācēju vadītāju" un tam piemēro pārbaudes laiku. Pārbaudes laika ilgumu nosaka dalībvalsts, kura izdod vadītāja apliecību, un tas nav mazāks par diviem gadiem.

Ja iesācējam vadītājam jau ir derīga vadītāja apliecība citai transportlīdzekļa kategorijai, pārbaudes laikā principā iekļauj tikai to termiņu, kas atlicis no pārbaudes laika, kas attiecas uz spēkā esošo vadītāja apliecību. Tomēr iesācējiem vadītājiem, kuriem ir tikai AM kategorijas vadītāja apliecība, jaunas kategorijas apliecības iegūšana jebkurā gadījumā nozīmē jaunu pārbaudes laiku. Dalībvalstis attiecībā uz citām to izdotu vadītāja apliecību kategorijām, kas nav AM kategorijas vadītāja apliecības, var pieprasīt papildu vai papildinošu pārbaudes laiku, jo īpaši, lai ņemtu vērā dažādos riskus un nepieciešamās prasmes, kas saistītas ar vadītāja apliecības jauno kategoriju.

2. Dalībvalstis paredz noteikumus vai sankcijas, vai abus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā iesācējiem vadītājiem, kuras ir stingrākas nekā tās, ko piemēro vadītājiem, kuri tādi nav , un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu izpildi. Ja dalībvalstis nolemj noteikt sankcijas, tās ir iedarbīgas, samērīgas, atturošas un nediskriminējošas.

Turklāt dalībvalstis veic pasākumus, lai samazinātu:

a) transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu ietekmē iesācēju vadītāju vidū;

b) neatbilstību normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, ar kuriem transponē Padomes Direktīvu 91/671/EEK ([20]) par drošības jostu un bērnu ierobežotājsistēmu obligātu lietošanu transportlīdzekļos.

([20]) Padomes Direktīva 91/671/EEK (1991. gada 16. decembris) par drošības jostu un bērnu ierobežotājsistēmu obligātu lietošanu transportlīdzekļos (OV L 373, 31.12.1991., 26. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/671/oj).

3. Nekas šajā pantā neliedz dalībvalstīm savos valsts tiesību aktos ieviest nulles tolerances noteikumus, kas visiem vadītājiem aizliedz lietot alkoholu vai narkotiskās vielas pirms transportlīdzekļa vadīšanas. Ja dalībvalstis savos valsts tiesību aktos ievieš šādus nulles tolerances noteikumus, tās veic visus vajadzīgos pasākumus, lai saskaņotu savus valsts tiesību aktus ar pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 2. punktu.

4. Lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību, dalībvalstis var paredzēt papildu noteikumus, ko to teritorijās piemēro iesācējiem vadītājiem. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

5. Ja pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts kompetentā iestāde nolemj pagarināt jaunā vadītāja pārbaudes laiku minētās personas jebkādas prettiesiskas rīcības dēļ, tā nodrošina, ka jaunais pārbaudes laiks tiek norādīts uz vadītāja apliecības.

6. Dalībvalstis apzīmē pārbaudes laikā izdotās vadītāja apliecības ar attiecīgu Savienības kodu, kas paredzēts I pielikuma E daļā.

*19. pants*

**Eksaminētāji**

1. Braukšanas eksaminētāji atbilst IV pielikumā noteiktajiem minimālajiem standartiem.

Uz braukšanas eksaminētājiem, kas jau strādājuši par eksaminētājiem pirms 2013. gada 19. janvāra, attiecina tikai tās minētajā pielikumā noteiktās prasības, kas attiecas uz kvalitātes nodrošināšanu un regulāras periodiskas apmācības pasākumiem.

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 25. pantu, lai pēc vajadzības grozītu IV pielikumu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

*20. pants*

**Pastāvīgā dzīvesvieta**

1. Par pastāvīgo dzīvesvietu uzskata vietu, kur persona parasti dzīvo, t. i., vismaz 185 dienas pēdējo 365 dienu laikā personisko un darba saišu dēļ vai, ja personai nav darba saišu, personisko saišu dēļ, kas liecina par attiecīgās personas ciešu saistību ar vietu, kur minētā persona dzīvo.

Tomēr par tādas personas pastāvīgo dzīvesvietu, kuras darba un personiskās saiknes ir dažādās vietās un kura tāpēc dzīvo dažādās vietās divās vai vairākās dalībvalstīs, tiek uzskatīta vieta, ar kuru minēto personu saista personiskās saiknes, ar noteikumu, ka šāda persona tur regulāri atgriežas. Personai nav pienākuma ievērot šo nosacījumu, ja tā dzīvo dalībvalstī, lai noteiktu laiku veiktu kādu uzdevumu. Mācības universitātē vai skolā nenozīmē pastāvīgās dzīvesvietas maiņu.

2. Direktīvas 10. panta 3. punkta b) apakšpunkta un 13. panta 4. punkta nolūkā par Savienības diplomātisko dienestu darbinieku, t. i., Padomes Ģenerālsekretariāta un Komisijas attiecīgo departamentu ierēdņu, kā arī dalībvalstu diplomātisko dienestu norīkoto darbinieku un jebkuru citu darbinieku vai līgumdarbinieku, kas strādā Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās ārējās pārstāvības jomā, un kuri, lai spētu pildīt savus līgumā noteiktos pienākumus, vismaz 181 dienu pēdējo 365 dienu laikā ir dzīvojuši ārpus Savienības, vai trešās valstīs akreditēto tās dalībvalstu diplomātisko dienestu darbinieku vai viņu ģimenes locekļu, kas ir daļa no viņu mājsaimniecības, pastāvīgo dzīvesvietu uzskata tās dalībvalsts vai to dalībvalstu teritoriju, kuras ir izdevušas vadītāja apliecības, kas tiek atjaunotas vai aizstātas.

3. Izņēmuma gadījumā, ja vadītāja apliecības turētājs nespēj pierādīt savu pastāvīgo dzīvesvietu konkrētā dalībvalstī saskaņā ar 1. punktu, turētājs var savu vadītāja apliecību atjaunot vai aizstāt izdevējā dalībvalstī.

4. Atkāpjoties no 10. panta 1. punkta e) apakšpunkta, kā arī B kategorijas vadītāja apliecības pirmās izdošanas nolūkā pretendentam, kura pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts nav tā pati, kas ir minētā pretendenta valstspiederības dalībvalsts, vadītāja apliecību var izdot valstspiederības dalībvalsts, ja pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalstī nav iespējams kārtot vai nu teorijas eksāmenu vai praktisko eksāmenu vai abus minētos eksāmenus pretendenta valstspiederības dalībvalsts oficiālajā valodā, kura ir arī viena no Savienības oficiālajām valodām, vai ar tulka palīdzību.

Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1724 dalībvalstis un Komisija lietotājiem nodrošina piekļuvi informācijai par valodām, kurās katrā dalībvalstī tiek nodrošināts teorijas eksāmenu un praktisko eksāmenu rakstiskais vai mutiskais tulkojums.

*21. pants*

**Savienības standartam neatbilstošu vadītāja apliecību atbilstības**

1. Dalībvalstis piemēro Komisijas Lēmumā (ES) 2016/1945 ([21]) noteikto savstarpējo atbilstību starp tiesībām, kas piešķirtas pirms 2013. gada 19. janvāra, un šīs direktīvas 6. pantā noteiktajām kategorijām.

2. Šī direktīva neatņem vai nekādi nekvalificē tiesības vadīt transportlīdzekli, kas piešķirtas pirms 2013. gada 19. janvāra.

*22. pants*

**Savstarpēja palīdzība un ES vadītāja apliecību tīkls**

1. Dalībvalstis cita citai palīdz īstenot šo direktīvu. Tās apmainās ar informāciju par vadītāja apliecībām, ko tās ir izdevušas, apmainījušas, aizstājušas, atjaunojušas, ierobežojušas, apturējušas, atņēmušas, anulējušas vai atsaukušas, un par transportlīdzekļa vadīšanas liegumu, ko tās ir noteikušas, vai attiecīgā gadījumā plāno noteikt, un cita ar citu apspriežas gadījumos, kad ir pamatots iemesls aizdomām par to, ka citā dalībvalstī uz vadītāja apliecības pretendentu attiecas transportlīdzekļa vadīšanas liegums. Informācijas apmaiņai tās izmanto ES vadītāja apliecību tīklu.

2. Dalībvalstis var ES vadītāja apliecību tīklu izmantot arī, lai apmainītos ar informāciju šādos nolūkos:

a) lai to iestādes varētu verificēt vadītāja apliecības derīgumu un autentiskumu jo īpaši pārbaužu uz ceļa vai izmeklēšanu laikā vai pretviltošanas pasākumu ietvaros;

b) lai atvieglotu izmeklēšanu saskaņā ar Direktīvu (ES) 2015/413;

c) lai piemērotu Direktīvu (ES) 2022/2561 un verificētu vadītāja apliecības derīgumu un autentiskumu, piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006 ([22]) vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 165/2014 ([23]);

3. Piekļuve ES vadītāja apliecību tīklam ir droša. ES vadītāja apliecību tīkls nodrošina gan sinhronu, proti, reāllaika, gan asinhronu informācijas apmaiņu, kā arī drošu ziņu, paziņojumu un pielikumu nosūtīšanu un saņemšanu.

([21]) Komisijas Lēmums (ES) 2016/1945 (2016. gada 14. oktobris) par vadītāja apliecību kategoriju savstarpējo atbilstību (OV L 302, 9.11.2016., 62. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1945/oj).

([22]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 561/2006 (2006. gada 15. marts), ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2135/98 un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85 (OV L 102, 11.4.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/561/oj).

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 165/2014 (2014. gada 4. februāris) par tahogrāfiem autotransportā, ar kuru atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006, ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu (OV L 60, 28.2.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/165/oj).

Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka ES vadītāja apliecību tīklā kopīgotā informācija ir atjaunināta.

Dalībvalstis piešķir piekļuvi ES vadītāja apliecību tīklam tikai tādām iestādēm, kas ir kompetentas 1. un 2. punktā minētajos nolūkos.

4. Dalībvalstis cita citai arī palīdz ieviest mobilo vadītāja apliecību, jo īpaši, lai garantētu netraucētu sadarbspēju starp lietotnēm un verifikācijas elementiem, kā minēts I pielikuma C daļā.

5. Komisija līdz 2026. gada 6. jūnijam pieņem īstenošanas aktus, kuros paredz vienotu noteikumu kopumu, kas reglamentē ES vadītāja apliecību tīkla darbību, tostarp detalizētas darbības, saskarnes un tehniskās prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 26. panta 2. punktā.

6. Dalībvalstis var sadarboties saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanas tiesību vai vadītāja apliecības, vai tās derīguma atzīšanas jebkuru anulēšanas, atņemšanas, apturēšanas vai jebkura ierobežojuma izpildi, jo īpaši, ja attiecīgie pasākumi attiecas uz konkrētām vadītāja apliecības kategorijām vai konkrētu dalībvalstu teritorijām, jo īpaši ar apstiprinājumiem uz to izdotajām vadītāja apliecībām.

*23. pants*

**Dalībvalstu ziņojumi**

1. Dalībvalstis reizi gadā informē Komisiju par izdoto, atjaunoto, aizstāto, anulēto un apmainīto vadītāja apliecību skaitu katrā vadītāja apliecību kategorijā. Datus sniedz atsevišķi par mobilajām vadītāja apliecībām un fiziskajām vadītāja apliecībām.

2. Līdz 2029. gada 26. novembrim un pēc tam reizi piecos gados, lai atvieglotu 24. pantā minētā Komisijas ziņojuma sagatavošanu, dalībvalstis sniedz Komisijai statistikas datus par ceļu satiksmes negadījumiem, kuros ir savainotie vai bojāgājušie un kuros iesaistīti profesionāli vadītāji, jo īpaši 17 gadus veci vadītāji, kuri piedalās 17. panta 2. punktā minētajā shēmā transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošu personu.

3. Dalībvalstis var periodiski kopīgot datus ar Komisiju par valsts tiesību aktiem par autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas izmantošanu un par ceļu satiksmes drošības apsvērumiem, kas ir ar to saistīti, un sniegt informāciju, ja pastāv bažas saistībā ar darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

*24. pants*

**Komisijas veikta pārskatīšana un ziņošana**

1. Līdz 2030. gada 26. novembrim un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu. Ziņojumā Komisija novērtē:

a) direktīvas ietekmi uz ceļu satiksmes drošību, jo īpaši:

   i) vai ir ietekme tam, ka tika paredzētas atbilstības saskaņā ar 9. panta 2. punkta j) un k) apakšpunktu;

   ii) vai ir ietekme tam, ka tika paredzētas atbilstības saskaņā ar 9. panta 4. punktu;

b) pamatojoties uz ziņojumiem, kas saņemti no dalībvalstīm saskaņā ar 23. panta 2. punktu, – kā shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu īstenošana attiecībā uz profesionālo vadītāja apliecību kategorijām ir ietekmējusi ceļu satiksmes drošību un vadītāju trūkumu.

Attiecīgā gadījumā ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu.

2. Šā panta 1. punktā minētajā ziņojumā Komisija novērtē jaunu tehnoloģiju attīstību ar alternatīvām degvielām darbināmu transportlīdzekļu jomā, kas ietekmē minēto transportlīdzekļu masu. Šim nolūkam Komisija izmanto informāciju, kas iegūta saskaņā ar 7. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/631 ([24]) par $CO_2$ emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem. Lai pamatotu savu novērtējumu, Komisija var pieprasīt no transportlīdzekļu ražotājiem papildu informāciju par šādas jaunu tehnoloģiju attīstības iespējamo ietekmi uz transportlīdzekļu masu.

Transportlīdzekļu ražotājiem ir jāsniedz pirmajā daļā minētie dati saprātīgā termiņā un atbilstīgi piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

3. Neskarot šā panta 1. un 2. punktu, Komisija līdz 2026. gada 26. novembrim vai uzreiz pēc tam, kad ir pieņemts pirmais no 5. panta 7. punktā minētajiem īstenošanas aktiem, atkarībā no tā, kurš datums ir agrāk, novērtē, vai ir iespējams pārcelt uz agrāku laiku 3. panta 4. punktā minēto datumu, un sniedz ziņojumu par saviem konstatējumiem. Dalībvalstis var sniegt Komisijai informāciju, ko tās uzskata par būtisku šā novērtējuma veikšanai, un Komisija šo informāciju ņem vērā.

Attiecīgā gadījumā ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu.

*25. pants*

**Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 8. punktā, 5. panta 6. punktā, 8. panta 2. punktā, 10. panta 6. punktā un 19. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2025. gada 25. novembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. panta 8. punktā, 5. panta 6. punktā, 8. panta 2. punktā, 10. panta 6. punktā un 19. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot 4. panta 8. punktu, 5. panta 6. punktu, 8. panta 2. punktu, 10. panta 6. punktu vai 19. panta 2. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/631 (2019. gada 17. aprīlis) par $CO_2$ emisiju standartu noteikšanu jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem un jauniem vieglajiem komerciālajiem transportlīdzekļiem un ar kuru atceļ Regulu (EK) Nr. 443/2009 un Regulu (ES) Nr. 510/2011 (OV L 111, 25.4.2019., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj).

*26. pants*

**Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz Vadītāja apliecību komiteja ("komiteja"), kas izveidota ar Padomes Direktīvu 97/26/EK [25] ("komiteja"). Komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komitejas atzinums ir jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu.

*27. pants*

**Grozījumi Direktīvā (ES) 2022/2561**

Direktīvas 5. pantu groza šādi:

a) panta 2. punktam pievieno šādu apakšpunktu:

"c) no 17 gadiem – vadītāja apliecībā norādītās C1, C1E vai C kategorijas transportlīdzekli, ja tiem ir APA, kas minēta 6. panta 1. punktā C kategorijai vai kas minēta 6. panta 2. punktā C1 un C1E kategorijai, un tikai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2025/2205 (*) 17. panta 2. un 3. punktu.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2025/2205 (2025. gada 22. oktobris) par vadītāja apliecībām, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012 (OV L, 2025/2205, 5.11.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/2205/oj).";

b) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

"3. Pasažieru pārvadāšanai paredzēta transportlīdzekļa vadītāji no 21 gada vecuma drīkst vadīt vadītāja apliecībā norādītās D un D + E kategorijas transportlīdzekli vai vadītāja apliecībā norādītās D1 un D1 + E kategorijas transportlīdzekli, ja tiem ir APA, kas minēta 6. panta 1. vai 2. punktā. Lai nodrošinātu drošu braukšanu, dalībvalstis var izveidot uzraudzības shēmu vadītājiem, kas jaunāki par 23 gadiem un kam ir APA, kas minēta 6. panta 2. punktā. Ja dalībvalstis pieprasa šādiem vadītājiem apmeklēt periodiskus mācību kursus par jautājumiem, kas saistīti ar ceļu satiksmes drošību, pirms tie sasniedz 23 gadu vecumu, lai nostiprinātu viņu zināšanas šajos jautājumos un gūtu pārliecību par to, šādu dalību ieskaita tās prasības izpildē, kas paredz, ka vadītājiem ik pēc pieciem gadiem ir jāapmeklē 35 stundu ilgs periodisks mācību kurss.

Dalībvalstis savā teritorijā drīkst atļaut vadītāja apliecībā norādītās D1 un D1 + E kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem vadīt šādus transportlīdzekļus no 18 gadu vecuma, ja vadītājam ir APA, kas minēta 6. panta 1. punktā.

Dalībvalstis savā teritorijā drīkst atļaut vadītāja apliecībā norādītās D un D + E kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem vadīt šādus transportlīdzekļus no 20 gadu vecuma, ja vadītājam ir APA, kas minēta 6. panta 1. punktā. Šo vecuma ierobežojumu var samazināt līdz 18 gadiem, ja vadītājs šādus transportlīdzekļus vada bez pasažieriem vai ja šādus transportlīdzekļus vada, lai veiktu regulārus pasažieru pārvadājumus, kuru maršruts nepārsniedz 50 kilometrus."

[25] Padomes Direktīva 97/26/EK (1997. gada 2. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 150, 7.6.1997, 41.lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1997/26/oj).

*28. pants*

**Grozījumi Regulā (ES) 2018/1724**

Regulas II pielikumu groza šādi:

a) otrajā slejā rindā "Pārcelšanās" pievieno šādu nodalījumu: "Vadītāja apliecības saņemšana un atjaunošana";

b) trešajā slejā rindā "Pārcelšanās" pievieno šādu nodalījumu: "Savienības vadītāja apliecību izdošana, apmaiņa un aizstāšana".

*29. pants*

**Transponēšana**

1. Neskarot 2. punktu, dalībvalstis līdz 2028. gada 26. novembrim pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Neskarot 2. punktu, dalībvalstis minētos noteikumus piemēro no 2029. gada 26. novembra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis līdz 2027. gada 26. novembrim pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 9. panta 2. punkta j) un k) apakšpunktu prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās minētos noteikumus piemēro no 2027. gada 26. novembra.

3. Dalībvalstis līdz 2028. gada 26. novembrim pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 17. panta prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās minētos noteikumus piemēro no 2028. gada 26. novembra.

4. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

*30. pants*

**Atcelšana**

1. Direktīvu 2006/126/EK atceļ no 2029. gada 26. novembra, izņemot tās 6. panta 4. punkta c) apakšpunktu, ko atceļ no 2027. gada 26. novembra.

Atsauces uz Direktīvu 2006/126/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu šīs direktīvas VII pielikumā.

2. Regulu (ES) Nr. 383/2012 atceļ no 2029. gada 26. novembra.

Atsauces uz Regulu (ES) Nr. 383/2012 uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VII pielikumā.

*31. pants*

**Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*32. pants*

**Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2025. gada 22. oktobrī

| *Eiropas Parlamenta vārdā –* | *Padomes vārdā –* |
|---|---|
| *priekšsēdētāja* | *priekšsēdētāja* |
| R. METSOLA | M. BJERRE |

*I PIELIKUMS*

STANDARTA SPECIFIKĀCIJAS UN NOTEIKUMI PAR DALĪBVALSTU IZDOTAJĀM VADĪTĀJA APLIECĪBĀM

A.1. DAĻA. **Fiziskās vadītāja apliecības vispārīgas specifikācijas**

1) Savienības modeļa fiziskās vadītāja apliecības kartes parametri atbilst standartam *ISO/IEC* 7810.

Karti izgatavo no polikarbonāta.

Metodes, ar ko pārbauda vadītāja apliecību karšu parametru atbilstību starptautiskiem standartiem atbilst standartam *ISO/IEC* 10373.

2) Apliecības kartei ir divas puses, un tā atbilst 1. attēlā redzamajam modelim.

Pirmā puse

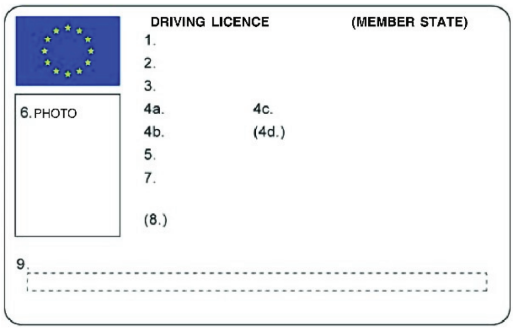


Otrā puse

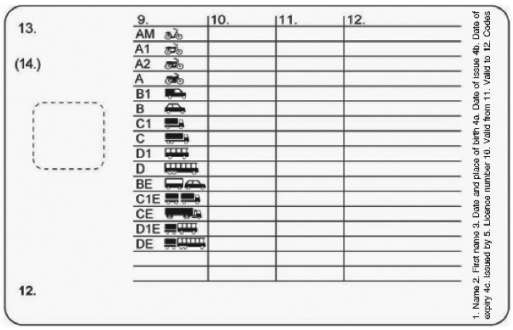


1. attēls. Savienības vadītāja apliecības modelis

1. attēla teksts:

1. Uzvārds 2. Vārds 3. Dzimšanas datums un vieta 4.a Izdošanas datums 4.b Derīguma termiņš 4.c Izdevējiestādes nosaukums 5. Apliecības numurs 10. Kategorijas iegūšanas datums 11. Kategorijas derīguma termiņš 12. Kodi

3) Uz vadītāja apliecības kartes norāda šādu D daļā noteikto informāciju:

Pirmajā pusē norāda:

a) vārdus "Vadītāja apliecība", kas drukāti lieliem burtiem tās dalībvalsts valodā vai valodās, kura izdod vadītāja apliecību;

b) (nav obligāti) izdevējas dalībvalsts nosaukumu;

c) izdevējas dalībvalsts atšķirības zīmi negatīvā iespiedumā uz zila taisnstūra, 12 dzeltenu zvaigžņu ielokā, kā noteikts D daļas 1. punktā;

d) informāciju, kas attiecas uz izdoto vadītāja apliecību (1.–9. lauks), kā noteikts D daļas 3. punktā;

e) vārdus "Eiropas Savienības modelis" tās dalībvalsts valodā vai valodās, kura izdod apliecību, un vārdus "Vadītāja apliecība" Eiropas Savienības pārējās valodās, kas drukāti rozā krāsā, veidojot vadītāja apliecības fonu, kā noteikts D daļas 2. punktā.

Otrajā pusē norāda:

f) informāciju, kas attiecas uz izdotās vadītāja apliecības kategorijām (9.–12. lauks), kā noteikts D daļas 4. punktā;

g) informāciju, kas attiecas uz vadītāja apliecības pārvaldību (13. un 14. lauks), kā noteikts D daļas 5. punktā;

h) skaidrojumu par vadītāja apliecības pirmajā un otrajā pusē iespiestajiem numurētajiem laukiem: 1., 2., 3., 4a., 4b., 4c., 5., 10., 11. un 12.

Ja dalībvalsts šos ierakstus vēlas veikt citā valsts valodā, kas nav angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu vai zviedru valoda, tā, neskarot citus šā pielikuma noteikumus, vadītāja apliecību izstrādā divās valodās, izmantojot vienu no iepriekš minētajām valodām.

Vadītāja apliecībā atstāj vietu, kas dod iespēju integrēt mikroshēmu vai līdzīgu IT ierīci vai iespēju uzdrukāt *QR* kodu.

Krāsu norādes:

i) zilā: *Pantone Reflex Blue*,

ii) dzeltenā: *Pantone Yellow*.

4) Īpašie noteikumi

a) Ja saskaņā ar šo pielikumu izdotās vadītāja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts var ierakstīt vadītāja apliecībā tās pārvaldībai būtisku informāciju ar noteikumu, ka šāda veida informāciju ieraksta arī citās šajā dalībvalstī izdotajās vadītāja apliecībās un tam ir pietiekami daudz vietas.

b) Dalībvalstis drīkst pievienot krāsas vai marķējumu, piemēram, svītrkodus vai valstu simbolus, neskarot citus šā pielikuma noteikumus. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

Sakarā ar vadītāja apliecību savstarpēju atzīšanu – svītrkodā neietver citu informāciju kā vien to, kas jau norādīta vadītāja apliecībā vai kura nav būtiska vadītāja apliecības izdošanas procesā.

c) Vadītāja apliecībā norādītā informācija ir salasāma ar neapbruņotu aci personai ar caurmēra redzes asumu, apliecības otrajā pusē 9.–12. laukā izmantojot minimālo rakstzīmju augstumu 5 punkti.

A.2. DAĻA. **Fiziskās vadītāja apliecības pretviltošanas specifikācijas**

1) Pastāv šādi vadītāja apliecību fiziskās drošības apdraudējumi:

a) viltotu karšu izgatavošana: t. i., jauna tāda priekšmeta izgatavošana, kas lielā mērā līdzinās īstam dokumentam, izgatavojot to no jauna vai nokopējot īstu dokumentu,

b) būtiski pārveidojumi: oriģināldokumenta īpašības mainīšana, piemēram, pārveidojot dažus dokumentā norādītos datus.

2) Sistēma aizsardzībai pret viltošanu ir neatņemama katra kopējās apliecības izdošanas sistēmas elementa, tostarp pieteikumu iesniegšanas procesa, datu drošas pārsūtīšanas, kartes pamatnes materiāla, izgatavošanas paņēmienu, dažādu drošības elementu kopuma minimuma un personalizācijas procesa, sastāvdaļa.

3) Materiālu, ko lieto vadītāja apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot šādus paņēmienus (obligāti drošības elementi):

a) karšu pamatnes nereaģē uz ultravioleto gaismu;

b) fona drošības raksts izstrādāts tā, lai to nevarētu viltot skenējot, drukājot vai kopējot, un to panāk, izmantojot varavīksnes iespiedumu ar daudzkrāsainām drošības krāsām un vijumdruku pozitīvā un negatīvā. Rakstu neveido pamatkrāsas (ciānkrāsa, fuksīns, dzeltens vai melns), tajā ir sarežģīti raksti vismaz divās īpašās krāsās, un raksts satur mikrotekstu;

c) optiski mainīgi elementi nodrošina pietiekamu aizsardzību pret fotoattēla kopēšanu un pārveidošanu;

d) lāzergravējums;

e) fotogrāfijai paredzētajā vietā aizsargfons un fotogrāfija pārklājas vismaz fotoattēla malās (raksts kļūst blāvāks).

4) Turklāt materiālu, ko lieto vadītāja apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot vismaz trīs šādus paņēmienus (papildu drošības elementi):

a) iespiedkrāsas, kas maina krāsu*;

b) iespiedkrāsas, kas maina krāsu siltuma iespaidā*;

c) pielāgotas hologrammas*;

d) mainīgi lāzerattēli*;

e) ultravioleta fluorescējoša iespiedkrāsa, gan redzama, gan caurspīdīga;

f) īrisspiedums;

g) digitāla ūdenszīme fonā;

h) infrasarkano starojumu atstarojoši pigmenti vai fosforescējoši pigmenti;

i) reljefi burti, simboli vai raksti*.

Ciktāl iespējams, priekšroku dod ar zvaigznīti apzīmētiem paņēmieniem, jo tie ļauj tiesībaizsardzības amatpersonām pārbaudīt kartes derīgumu bez īpašiem palīglīdzekļiem. Dalībvalstis var izmantot vēl citus drošības elementus, kas nav uzskaitīti šajā punktā.

B DAĻA. **Fiziskajās vadītāja apliecībās integrēto mikroshēmu specifikācijas**

1) Mikroshēma un tajā saglabātie dati, tostarp papildu informācija, kas noteikta valsts tiesību aktos attiecībā uz vadītāja apliecībām, atbilst B.1. daļai.

2) Vadītāja apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas, piemērojamo standartu saraksts ir dots B.2. daļā.

3) Vadītāja apliecības, kurās ir integrētas mikroshēmas, ir pakļautas Savienības tipa apstiprināšanas procedūrai saskaņā ar B.3. daļu.

4) Ja attiecībā uz vadītāja apliecību, kurā ir integrēta mikroshēma, ir izpildīti visi attiecīgie Savienības tipa apstiprināšanas noteikumi saskaņā ar 1., 2. un 3. punktu, dalībvalstis izgatavotājam vai tā pārstāvim izdod Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātu.

5) Ja vajadzīgs, it sevišķi lai nodrošinātu šīs daļas noteikumu ievērošanu, dalībvalsts var anulēt tās izdoto Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātu.

6) Savienības tipa apstiprinājuma sertifikāti un paziņojumi par to anulēšanu atbilst B.4. daļā dotajam paraugam.

7) Komisiju informē par visiem izdotajiem vai anulētajiem Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātiem. Anulēšanas gadījumā dalībvalsts, kas veic anulēšanu, sniedz detalizētu pamatojumu.

Komisija informē dalībvalstis par visiem gadījumiem, kad tiek anulēts Savienības tipa apstiprinājuma sertifikāts.

8) Dalībvalstis savstarpēji atzīst to izdotos Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātus.

9) Ja dalībvalsts konstatē, ka ievērojams skaits vadītāja apliecību, kurās ir integrētas mikroshēmas, atkārtoti neatbilst šai pielikuma daļai, tā par šo faktu informē Komisiju. Dalībvalsts norāda attiecīgā Savienības tipa apstiprinājuma sertifikāta numuru, kas saistīts ar minētajām vadītāja apliecībām, un sniedz neatbilstības aprakstu. Komisija bez liekas kavēšanās informē pārējās dalībvalstis par faktiem, kas tai paziņoti saskaņā ar šo punktu.

10) Dalībvalsts, kas izdevusi 9. punktā minētās vadītāja apliecības, nekavējoties izmeklē problemātisko gadījumu un veic pienācīgus korektīvos pasākumus, tostarp attiecīgā gadījumā anulē Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātu.

B.1. DAĻA. **Vispārīgas prasības attiecībā uz vadītāja apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas**

Šajā pielikumā aprakstītās vispārīgās prasības attiecībā uz vadītāja apliecībām, kurās integrētas mikroshēmas, balstās uz starptautiskajiem standartiem, it īpaši *ISO/IEC* 18013 sērijas standartiem. Tās aptver:

a) mikroshēmas un tās loģiskās datu struktūras specifikācijas;

b) saskaņoto datu un visu papildus uzglabājamo datu specifikācijas;

c) mikroshēmā uzglabātu datu aizsardzības mehānismu specifikācijas.

1. sadaļa

SAĪSINĀJUMI

| Saīsinājums | Nozīme |
|---|---|
| *AID* | Lietotnes identifikators |
| *BAP* | Piekļuves pamataizsardzība |
| *DG* | Datu grupa |
| *EAL* 4+ | Drošības līmeņa novērtējums – 4. līmenis, paaugstināts |
| *EF* | Elementārdatne |
| *EFID* | Elementārdatnes identifikators |
| *eMRTD* | Mašīnlasāmi ceļošanas dokumenti |
| *ICC* | Karte ar integrālshēmu |
| *ISO* | Starptautiskā Standartizācijas organizācija |
| *LDS* | Loģiskā datu struktūra |
| *PICC* | Tuvnolases karte ar integrālshēmu |
| *PIX* | Īpašnieklietotnes identifikatora paplašinājums |
| *RID* | Reģistrēts lietotnes identifikators |
| *SOd* | Dokumenta drošības objekts |

2. sadaļa

MIKROSHĒMĀ GLABĀTIE DATI

1) Saskaņotie vadītāja apliecības obligātie un neobligātie dati

Mikroshēmā uzglabā saskaņotus vadītāja apliecības datus, kas minēti D daļā. Ja dalībvalsts nolemj vadītāja apliecībās iekļaut datus, kuri D daļā atzīmēti kā neobligāti, minētos datus uzglabā arī mikroshēmā.

2) Papildu dati

Dalībvalstis var mikroshēmā glabāt šādus papildu datus, kā paredzēts to valsts tiesību aktos, kas saistīti ar vadītāja apliecībām. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

3. sadaļa

MIKROSHĒMA

1) Datu glabāšanas līdzekļa veids

Vadītāja apliecībā iekļaujamo datu glabāšanas līdzeklis ir mikroshēma, kurai ir kontakta, bezkontakta vai kombinētā – kontakta un bezkontakta (dubultā) – saskarne, kā norādīts B.2. daļas 1. pozīcijā.

2) Lietotnes

Visus datus mikroshēmā uzglabā elektroniskās lietotnēs. Visas mikroshēmas lietotnes identificē ar unikālu kodu, tā saukto "lietotnes identifikatoru" (*AID*), kā norādīts B.2. daļas 2. pozīcijā.

a) Savienības Vadītāja apliecības lietotne

Obligātos un neobligātos vadītāja apliecības datus, kā minēts D daļā, uzglabā īpaši izveidotā Savienības vadītāja apliecības lietotnē. Savienības Vadītāja apliecības lietotnes *AID* ir šāds:

"A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31",

kas sastāv no abiem turpmāk minētajiem:

— Eiropas Komisijas reģistrēta lietotnes identifikatora (*RID*): "A0 00 00 04 56",

— attiecībā uz Savienības Vadītāja apliecības lietotni ieviesta Īpašnieklietotnes identifikatora paplašinājuma (*PIX*): "45 44 4C 2D 30 31" (*EDL*-01).

Datus sakārto datu grupās (DG), kas veido loģisko datu struktūru (LDS).

DG uzglabā kā elementārdatnes (*EF*) Savienības Vadītāja apliecības lietotnē, un tās aizsargā saskaņā ar B.2. daļas 3. pozīciju.

b) Citas lietotnes

Visus papildu datus uzglabā vienā vai vairākās īpaši izveidotās lietotnēs, kas ir atdalītas no Savienības Vadītāja apliecības lietotnes. Identificējot jebkuru šādu lietotni, izmanto unikālu *AID*.

4. sadaļa

SAVIENĪBAS VADĪTĀJA APLIECĪBAS LIETOTNES LOĢISKĀ DATU STRUKTŪRA MIKROSHĒMĀM

1) Loģiskā datu struktūra

Vadītāja apliecības datus uzglabā mikroshēmā loģiskā datu struktūrā (LDS), kā norādīts B.2. daļas 4. pozīcijā. Šajā punktā ir izklāstītas papildu prasības obligātajām un papildu DG.

Visas DG glabā vienā *EF. EF*, ko izmanto saistībā ar Savienības Vadītāja apliecības lietotni, identificē ar elementārdatnes identifikatoriem (*EFID*) un īsajiem *EFID*, kā norādīts B.2. daļas 5. pozīcijā.

2) Obligāto datu grupas

Obligāto un neobligāto datu elementus uzglabā šādās DG:

DG 1: visi obligāto un neobligāto datu elementi, kas norādīti dokumentā, izņemot vadītāja apliecības turētāja sejas un paraksta attēlus;

DG 5: vadītāja apliecības turētāja paraksta attēls;

DG 6: vadītāja apliecības turētāja sejas attēls.

DG 1 datus strukturē, kā norādīts šīs daļas 6. punktā un kā noteikts B.2. daļas 6. pozīcijā. DG 5 un DG 6 iekļautos datus uzglabā saskaņā ar B.2. daļas 7. pozīcijā dotajām specifikācijām.

3) Papildu datu grupas

Visus papildu datu elementus, kuri paredzēti dalībvalstu tiesību aktos, kas saistīti ar vadītāja apliecībām, uzglabā šādās DG:

DG 2: informācija par vadītāja apliecības turētāju, izņemot biometrijas datus;

DG 3: informācija par izdevējiestādi;

DG 4: portreta fotoattēls;

DG 7: biometrijas dati, kas saistīti ar vadītāja apliecības turētāja pirkstu nospiedumiem;

DG 11: cita informācija, piemēram, vadītāja apliecības turētāja pilns vārds un uzvārds ar valsts valodas alfabēta burtiem.

Šajās DG iekļautos datus uzglabā saskaņā ar B.2. daļas 8. pozīcijā dotajām specifikācijām.

5. sadaļa

DATU DROŠĪBAS MEHĀNISMI

Lai validētu mikroshēmas un tajā iekļauto datu autentiskumu un integritāti un ierobežotu piekļuvi vadītāja apliecības datiem, izmanto pienācīgus mehānismus.

Mikroshēmas datus aizsargā saskaņā ar B.2. daļas 3. pozīcijā izklāstītajām specifikācijām. Šajā sadaļā ir norādītas papildu prasības, kas jāievēro.

1) Autentiskuma verifikācija

a) Obligātā pasīvā autentifikācija

Visas DG, kas uzglabātas Savienības Vadītāja apliecības lietotnē, aizsargā, izmantojot pasīvo autentifikāciju.

Ar pasīvo autentifikāciju saistītie dati atbilst B.2. daļas 9. pozīcijā noteiktajām prasībām.

b) Neobligāta aktīvā autentifikācija

Neobligātās aktīvās autentifikācijas mehānismus izmanto, lai nodrošinātu, ka oriģinālā mikroshēma nav nomainīta.

2) Piekļuves ierobežošana

a) Obligātā piekļuves pamataizsardzība

Piekļuves pamataizsardzības (*BAP*) mehānismu izmanto attiecībā uz visiem Savienības Vadītāja apliecības lietotnē iekļautajiem datiem. Lai nodrošinātu sadarbspēju ar esošajām sistēmām, piemēram, tādām, kurās izmanto mašīnlasāmus ceļošanas dokumentus (*eMRTD*), ir obligāti jāiestrādā vienlīnijas mašīnlasāmā zona (*MRZ*), kā norādīts B.2. daļas 10. pozīcijā.

*Kdoc* dokumenta atslēgu, ko izmanto, lai piekļūtu mikroshēmai, ģenerē no vienlīnijas mašīnlasāmās zonas, ko var ievadīt manuāli vai izmantojot rakstzīmju optiskās atpazīšanas (OCR) lasītāju. Izmanto BAP 1. konfigurāciju, kas noteikta vienlīnijas mašīnlasāmajai zonai, kā norādīts B.2. daļas 10. pozīcijā.

b) Nosacītā piekļuves paplašinātā kontrole

Ja mikroshēmā glabājas personas dati, kā minēts Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, piekļuvi šādiem datiem aizsargā, veicot papildu pasākumus.

Piekļuves paplašinātās kontroles mehānismi atbilst B.2. daļas 11. pozīcijā dotajām specifikācijām.

c) Publiskās atslēgas infrastruktūra (*PKI*) vadītāja apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas

Dalībvalstis atbilstīgi *ISO* standarta 18013_3 A pielikumam veic vajadzīgos valsts pasākumus saistībā ar publiskās atslēgas pārvaldību.

6. sadaļa

DATU NORĀDĪŠANA

1) DG 1 datu formatēšana

<table>
<tr><th>Tags</th><th>L</th><th colspan="5">Vērtība</th><th>Kodēšana</th><th>O/N</th></tr>
<tr><td>61</td><td>V</td><td colspan="5">DG 1 datu elementi (ligzdoti)</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Tags</td><td>L</td><td colspan="3">Vērtība</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>5F 01</td><td>V</td><td colspan="3">Tipa apstiprinājuma numurs</td><td>ans</td><td>O</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>5F 02</td><td>V</td><td colspan="3">No demogrāfisku datu elementiem veidots datu objekts</td><td></td><td>O</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Tags</td><td>L</td><td>Vērtība</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5F 03</td><td>3</td><td>Izdevēja dalībvalsts</td><td>a3</td><td>O</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5F 04</td><td>V</td><td>Turētāja uzvārds(-i)</td><td>as</td><td>O</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5F 05</td><td>V</td><td>Cits(-i) turētāja vārds(-i)</td><td>as</td><td>O</td></tr>
</table>

| Tags | L | Vērtība | | | | | Koděšana | O/N |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | 5F 06 | 4 | Dzimšanas datums (ddmmgggg) | n8 | O |
| | | | | 5F 07 | V | Dzimšanas vieta | ans | O |
| | | | | 5F 08 | 3 | Valstspiederība | a3 | N |
| | | | | 5F 09 | 1 | Dzimums | V/S/U | N |
| | | | | 5F 0A | 4 | Vadītāja apliecības izdošanas datums (ddmmgggg) | n8 | O |
| | | | | 5F 0B | 4 | Vadītāja apliecības derīguma termiņš (ddmmgggg) | n8 | O |
| | | | | 5F 0C | V | Izdevējiestāde | ans | O |
| | | | | 5F 0D | V | Administratīvais numurs (atšķirīgs no dokumenta numura) | ans | N |
| | | | | 5F 0E | V | Dokumenta numurs | an | O |
| | | | | 5F 0F | V | Pastāvīgā dzīvesvieta vai pasta adrese | ans | N |
| | | 7F 63 | V | No transportlīdzekļu/ierobežojumu/nosacījumu kategorijām veidots datu objekts | | | | O |
| | | | | Tags | L | Vērtība (kodēta, kā noteikts turpmāk) | | |
| | | | | 02 | 1 | Kategoriju/ierobežojumu/nosacījumu skaits | N | O |
| | | | | 87 | V | Kategorija/ierobežojums/nosacījums | ans | O |
| | | | | 87 | V | Kategorija/ierobežojums/nosacījums | ans | N |
| | | | | … | … | … | … | … |
| | | | | 87 | V | Kategorija/ierobežojums/nosacījums | ans | N |

2) Loģiskais ieraksta formāts

Transportlīdzekļu, ierobežojumu vai nosacījumu kategorijas apvieno datu objektā atbilstīgi struktūrai, kas norādīta šajā tabulā:

| Transportlīdzekļa kategorijas kods | Izdošanas datums | Derīguma termiņš | Kods | Zīme | Vērtība |
|---|---|---|---|---|---|

tajā:

a) transportlīdzekli atbilstošo kategoriju kodus norāda atbilstīgi 6. pantam (piemēram, AM, A1, A2, A, B1, B utt.);

b) transportlīdzeklim atbilstošās kategorijas izdošanas datumu norāda DDMMGGGG formātā (divciparu datums, kam seko divciparu mēnesis, kuram seko četrciparu gads);

c) transportlīdzeklim atbilstošās kategorijas derīguma termiņu norāda DDMMGGGG formātā (divciparu datums, kam seko divciparu mēnesis, kuram seko četrciparu gads);

d) kods, zīme un vērtība ir papildu informācija vai ierobežojumi, kas attiecas uz transportlīdzeklim atbilstošo kategoriju vai vadītāju.

B.2. DAĻA. **Vadītāja apliecībām, kurās ir integrēts datu glabāšanas līdzeklis, piemērojamo standartu saraksts**

| Pozīcija | Priekšmets | Prasība | Attiecas uz |
|---|---|---|---|
| 1. | Datu glabāšanas līdzekļa saskarne | *ISO/IEC 7816 sērijas (kontakta), ISO/IEC 14443 sērijas (bezkontakta), kā minēts ISO/IEC 18013-2:2008, C pielikums* | B.1. daļas 3. punkta 1. apakšpunkts |
| 2. | Lietotnes identifikators | *ISO/IEC 7816-5:2004* | B.1. daļas 3. punkta 2. apakšpunkts |
| 3. | Datu drošības mehānismi | *ISO/IEC 18013-3:2009* | B.1. daļas 3. punkta 2. apakšpunkta a) punkts<br>B.1. daļas 5. punkts |
| 4. | Loģiskā datu struktūra | *ISO/IEC 18013-2:2008* | B.1. daļas 4. punkta 1. apakšpunkts |
| 5. | Elementārdatnes identifikatori | *ISO/IEC 18013-2:2008, C.2. tabula* | B.1. daļas 4. punkta 1. apakšpunkts |
| 6. | DG 1 datu norādīšana | *ISO/IEC 18013-2:2008, C.3.8. pielikums* | B.1. daļas 4. punkta 2. apakšpunkts<br>B.1. daļas 6. punkta 1. apakšpunkts |
| 7. | DG 5 un DG 6 obligāto datu norādīšana | *ISO/IEC 18013-2:2008, C.6.6. pielikums un C.6.7. pielikums; sejas attēls un paraksta attēls jāuzglabā JPEG vai JPEG2000 formātā* | B.1. daļas 4. punkta 2. apakšpunkts |
| 8. | Neobligāto un papildu datu norādīšana | *ISO/IEC 18013-2:2008, C pielikums* | B.1. daļas 4. punkta 3. apakšpunkts |
| 9. | Pasīvā autentifikācija | *ISO/IEC 18013-3:2009, 8.1. punkts, datus uzglabā EF.SOd (Dokumenta drošības objekts), loģiskā datu struktūrā* | B.1. daļas 5. punkta 1. apakšpunkta a) punkts |
| 10. | Piekļuves pamatierobežošana | *ISO/IEC 18013-3:2009 un tā grozījums Nr. 1* | B.1. daļas 5. punkta 2. apakšpunkta a) punkts |
| | Piekļuves pamatierobežošanas konfigurācija | *ISO/IEC 18013-3:2009, B.8. pielikums* | |
| 11. | Piekļuves paplašinātā ierobežošana | Tehniskās pamatnostādnes TR-03110, Progresīvi drošības mehānismi mašīnlasāmiem ceļošanas dokumentiem – piekļuves paplašinātā kontrole (EAC), 1.11. versija | B.1. daļas 5. punkta 2. apakšpunkta b) punkts |
| 12. | Testēšanas metodes | *ISO/IEC 18013-4:2011* | B.3. daļas 1. punkts |
| 13. | Drošības sertifikāts | Drošības līmeņa novērtējums – 4. līmenis, paaugstināts (EAL 4+) vai ekvivalents | B.3. daļas 2. punkts |
| 14. | Funkcionalitātes sertifikāts | Viedkaršu pārbaude atbilstīgi *ISO/IEC* 10373 sērijai | B.3. daļas 3. punkts |

B.3. DAĻA. **Vadītāja apliecību, kurās ir integrēta mikroshēma, Savienības tipa apstiprināšanas procedūra**

1. sadaļa

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

Ražotāji, piesakoties uz tādu vadītāja apliecību Savienības tipa apstiprinājumu, kurās ir integrētas mikroshēmas, iesniedz drošības sertifikātu un funkcionalitātes sertifikātu.

Par visām izmaiņām, ko paredzēts veikt izgatavošanas procesā, tostarp par visām izmaiņām programmatūrā, iestādei, kas piešķīrusi Savienības tipa apstiprinājumu, nosūta iepriekšēju paziņojumu. Pirms izmaiņu apstiprināšanas iestāde var pieprasīt papildu informāciju un testus.

Testos izmanto B.2. daļas 12. pozīcijā noteiktās metodes.

2. sadaļa

DROŠĪBAS SERTIFIKĀTS

Lai izvērtētu drošību, mikroshēmas, ko paredzēts integrēt vadītāja apliecībās, izvērtē atbilstīgi B.2. daļas 13. pozīcijā noteiktajiem kritērijiem.

Drošības sertifikātu izdod vienīgi tad, ja par sekmīgu ir novērtēta mikroshēmas spēja nepieļaut mēģinājumus viltot datus vai tos sagrozīt.

3. sadaļa

FUNKCIONALITĀTES SERTIFIKĀTS

Vadītāja apliecību, kurās ir integrēta mikroshēma, funkcionalitātes novērtējumu veic ar laboratorijas testēšanu atbilstīgi B.2. daļas 14. pozīcijā noteiktajiem kritērijiem.

Dalībvalstis, kuras vadītāja apliecībās integrē mikroshēmas, nodrošina, ka ir ievēroti attiecīgie funkcionalitātes standarti un B.1. daļas prasības.

Mikroshēmas izgatavotājam izdod funkcionalitātes sertifikātu, ja ir izpildīti visi turpmāk uzskaitītie nosacījumi:

a) attiecībā uz mikroshēmu ir saņemts derīgs drošības sertifikāts;

b) ir pierādīta atbilstība B.2. daļas prasībām;

c) ir sekmīgi nokārtoti funkcionalitātes testi.

Attiecīgās dalībvalsts iestāde ir atbildīga par funkcionalitātes sertifikāta izdošanu. Funkcionalitātes sertifikātā norāda izdevējiestādi, pieteikuma iesniedzēju, mikroshēmas identifikatoru un detalizētu sarakstu, kurā uzskaitīta testēšana un tās rezultāti.

4. sadaļa

SAVIENĪBAS TIPA APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

1) Sertifikāta paraugs

Dalībvalstis izdod Savienības tipa apstiprinājuma sertifikātu pēc tam, kad tām iesniegts drošības un funkcionalitātes sertifikāts, kā noteikts šajā pielikumā. Savienības tipa apstiprinājuma sertifikāti atbilst B.4. daļā sniegtajam paraugam.

2) Numerācijas sistēma

Savienības tipa apstiprinājuma numerācijas sistēma sastāv no šādiem elementiem:

a) burta "e", kam seko tās dalībvalsts identifikācijas numurs, kas piešķīrusi Savienības tipa apstiprinājumu:

1 – Vācija,

2 – Francija,

3 – Itālija,

4 – Nīderlande,

5 – Zviedrija,

6 – Beļģija,

7 – Ungārija,

8 – Čehija,

9 – Spānija,

12 – Austrija,

13 – Luksemburga,

17 – Somija,

18 – Dānija,

19 – Rumānija,

20 – Polija,

21 – Portugāle,

23 – Grieķija,

24 – Īrija,

25 – Horvātija,

26 – Slovēnija,

27 – Slovākija,

29 – Igaunija,

32 – Latvija,

34 – Bulgārija,

36 – Lietuva,

49 – Kipra,

50 – Malta;

b) burtiem "DL", pirms tiem ievietojot defisi, un pēc tiem – divus ciparus, kas norāda kārtas numuru, kas piešķirts šim pielikumam vai jaunākajam būtiskajam tajā izdarītajam tehniskajam grozījumam. Šim pielikumam ir piešķirts kārtas numurs "00";

c) Savienības tipa apstiprinājuma unikālā identifikācijas numura, ko piešķir izdevēja dalībvalsts.

Savienības tipa apstiprinājuma numerācijas sistēmas piemērs: "e50-DL00 12345".

Katrai vadītāja apliecībai, kurā ir integrēta mikroshēma, apstiprinājuma numuru glabā mikroshēmā DG 1.

B.4. DAĻA. **Vadītāja apliecības ar integrētu mikroshēmu Savienības tipa apstiprinājuma sertifikāta paraugs**

Kompetentās iestādes nosaukums: …

Paziņojums par (*):

— apstiprinājumu □

— apstiprinājuma anulēšanu □

Savienības vadītāja apliecībai, kurā ir integrēta mikroshēma

Apstiprinājuma Nr.: …

1. Ražotāja zīmols vai preču zīme: …

2. Modeļa nosaukums: …

3. Ražotāja vai tā pārstāvja, ja attiecināms, nosaukums: …

…

4. Ražotāja vai tā pārstāvja, ja attiecināms, adrese: …

…

5. Laboratorijas testu ziņojumi:

5.1. Drošības sertifikāts Nr. … Datums: …

Izdevējiestāde: …

5.2. Funkcionalitātes sertifikāts Nr.: … Datums: …

Izdevējiestāde: …

6. Apstiprināšanas datums: …

7. Apstiprinājuma anulēšanas datums: …

8. Vieta: …

9. Datums: …

10. Pielikumā pievienotie aprakstošie dokumenti: …

11. Paraksts: …

(*) Atzīmēt attiecīgo lodziņu.

C DAĻA. **Mobilās vadītāja apliecības specifikācijas**

1) Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 910/2014 Eiropas digitālās identitātes maki pilnvarotām personām nodrošina vismaz šādas funkcijas:

   a) datu izgūšanu un glabāšanu pietiekamā apmērā, lai pierādītu personas tiesības vadīt transportlīdzekli;

   b) šā punkta a) apakšpunktā uzskaitīto datu attēlošanu un nosūtīšanu.

2) Mobilās vadītāja apliecības un citas attiecīgās sistēmas atbilst *ISO/IEC* 18013-5 standartam par mobilajām vadītāja apliecībām un Regulai (ES) Nr. 910/2014.

3) Šajā pielikumā saskaņā ar šo direktīvu izdotas mobilās vadītāja apliecības turētāju uzskata par apliecības pilnvaroto lietotāju tikai tad, ja turētājs ir par tādu identificēts.

4) Dalībvalstis ļauj vadītāja apliecības turētājam izdot mobilo vadītāja apliecību minētā turētāja Eiropas digitālās identitātes makā.

Eiropas digitālās identitātes maks, kurā ir mobilā vadītāja apliecība, ļauj automātiski vai pēc pieprasījuma atjaunināt vai atkārtoti izdot mobilo vadītāja apliecību.

Eiropas digitālās identitātes maks ļauj mobilās vadītāja apliecības turētājam trešai pusei parādīt vai nosūtīt visus datus, kas ir mobilajā vadītāja apliecībā, vai to daļu. Dalībvalstu kompetentās iestādes ir pilnvarotas pieprasīt no Eiropas digitālās identitātes maka datus, kas ir ietverti mobilajās vadītāja apliecībās, lai pārliecinātos par attiecīgā vadītāja apliecības turētāja tiesībām vadīt transportlīdzekli (verifikācija).

No Eiropas digitālās identitātes makā uzglabātās mobilās vadītāja apliecības elektroniskā apliecinājuma tieši nosūtīta informācija ļauj kompetentajām iestādēm noteikt mobilās vadītāja apliecības turētāja tiesības vadīt transportlīdzekli (verifikācija), ieskaitot jebkādus ierobežojumus, kas ir piemērojami Savienībā vai dalībvalsts teritorijā. Dalībvalstis neuzskata mobilo vadītāja apliecību par derīgu, ja tās derīguma termiņš ir beidzies vai ja tā ir atsaukta. Ja dalībvalsts nolemj atsaukt mobilo vadītāja apliecību, tā informāciju par minēto lēmumu ievada atsaukšanas sarakstā, ko pārvalda minētā dalībvalsts, vai dara to pieejamu citām dalībvalstīm verifikācijas nolūkā citā veidā, bez maksas un darbspējīgā veidā. Dalībvalsts, kas nosaka transportlīdzekļa vadīšanas liegumu, ja tā nav dalībvalsts, kas izdevusi vadītāja apliecību, par to nekavējoties paziņo dalībvalstij, kas izdevusi vadītāja apliecību.

## D DAĻA. **Savienības vadītāja apliecībā iekļaujamie dati**

1) Dalībvalstīm, kuras izdod vadītāja apliecības, ir šādas pazīšanas zīmes:

B: Beļģija

BG: Bulgārija

CZ: Čehija

DK: Dānija

D: Vācija

EST: Igaunija

GR: Grieķija

E: Spānija

F: Francija

HR: Horvātija

IRL: Īrija

I: Itālija

CY: Kipra

LV: Latvija

LT: Lietuva

L: Luksemburga

H: Ungārija

M: Malta

NL: Nīderlande

A: Austrija

PL: Polija

P: Portugāle

RO: Rumānija

SLO: Slovēnija

SK: Slovākija

FIN: Somija

S: Zviedrija

2) Uz vadītāja apliecībām ir norādīti vārdi "vadītāja apliecība" attiecīgajā(-s) dalībvalstu valodā(-s):

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúnas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Liċenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

3) Informācija, kas norādīta uz izdotas individuālās vadītāja apliecības:

| Lauks | Informācija |
|---|---|
| 1 | turētāja uzvārds |
| 2 | cits(-i) turētāja vārds(-)i |
| 3 | dzimšanas datums un vieta |
| 4a | vadītāja apliecības izdošanas datums |
| 4b | vadītāja apliecības derīguma termiņš |
| 4c | izdevējas iestādes nosaukums |
| 4d | (nav obligāti) no 5. laukā norādītā numura atšķirīgs numurs, administratīviem mērķiem |
| 5 | vadītāja apliecības numurs |
| 6 | turētāja fotoattēls |
| 7 | turētāja paraksts |
| 8 | (nav obligāti) turētāja pastāvīgā dzīvesvieta vai pasta adrese |
| 9 | kategorija transportlīdzeklim(-ļiem), ko turētājam ir tiesības vadīt (nacionālās kategorijas norāda citā šriftā nekā saskaņotās kategorijas) |

4) Izdotās vadītāja apliecības kategorijām specifiska informācija:

| Lauks | Informācija |
|---|---|
| 9 | kategorija transportlīdzeklim(-ļiem), ko turētājam ir tiesības vadīt (nacionālās kategorijas norāda citā šriftā nekā saskaņotās kategorijas) |
| 10 | pirmās izdošanas datums katrai kategorijai, izņemot, ja tas nav pieejams (šis datums jāatkārto arī uz jaunās vadītāja apliecības, ja tā vēlāk tiek aizvietota vai nomainīta); katrā datuma ailē ieraksta divus ciparus šādā secībā: diena.mēnesis.gads (DD.MM.GG.) |
| 11 | derīguma termiņš katrai kategorijai; katrā datuma ailē ieraksta divus ciparus šādā secībā: diena. mēnesis.gads (DD.MM.GG.) |
| 12 | pretī attiecīgajai kategorijai kodu norādes par papildu informāciju/ierobežojumu(-iem), kā noteikts E daļā |

Ja E daļā noteikto kodu piemēro visām kategorijām, par kurām vadītāja apliecība ir izdota, to var norādīt 9., 10. un 11. laukā.

5) Informācija, kas attiecas uz izdotās vadītāja apliecības pārvaldību:

| Lauks | Informācija |
|---|---|
| 13 | (nav obligāti) vieta, kur uzņēmēja dalībvalsts norāda vadītāja apliecības pārvaldībai būtisku informāciju, īstenojot A.1. daļas 4. punkta a) apakšpunktu; |
| 14 | (nav obligāti) vieta, kur izdevēja dalībvalsts norāda vadītāja apliecības pārvaldībai vai ar ceļu satiksmes drošību saistītu būtisku informāciju; šī informācija jo īpaši var ietvert motorizēta transportlīdzekļa vadītāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, viņa vadītāja apliecības vai viņa vadītāja apliecības derīguma atzīšanas anulēšanu, atņemšanu, apturēšanu vai ierobežojumu, piemēram, tādu, kas attiecas tikai uz konkrētām kategorijām vai uz konkrētu dalībvalstu teritoriju.<br>Ja informācija attiecas uz kādu no šajā pielikumā definētajiem virsrakstiem, tad pirms tās norāda attiecīgā lauka numuru.<br>Ar turētāja konkrētu rakstisku piekrišanu šajā vietā var ierakstīt arī informāciju, kas nav saistīta ar vadītāja apliecības pārvaldību vai ceļu satiksmes drošību; šāds ieraksts nekādā veidā nemaina to, ka šo priekšmetu izmanto par vadītāja apliecību. |

E DAĻA. **Savienības un nacionālie kodi**

Kodi no 01 līdz 99 ir saskaņoti Eiropas Savienības kodi

1. sadaļa

VADĪTĀJS (medicīniski apsvērumi)

| | | |
|---|---|---|
| 01 | | Redzes korekcija un/vai aizsardzība |
| | 01.01. | Brilles |
| | 01.02. | Kontaktlēca(-as) |
| | 01.05. | Acu aizsegs |
| | 01.06. | Brilles vai kontaktlēcas |
| | 01.07. | Specifiski optiskie palīglīdzekļi |
| 02 | | Dzirdes aparāti/saziņas palīglīdzekļi |
| 03 | | Locekļu protēze/ortoze |
| | 03.01. | Augšējo ekstremitāšu protēze/ortoze |
| | 03.02. | Apakšējo ekstremitāšu protēze/ortoze |

2. sadaļa

TRANSPORTLĪDZEKĻA PIELĀGOŠANA

| | | |
|---|---|---|
| 10 | | Pārveidota transmisija |
| | 10.02. | Automātiska pārnesumu pārslēgšana |
| | 10.04. | Pielāgota transmisijas vadības ierīce |
| 15 | | Pārveidots sajūgs |
| | 15.01. | Pielāgots sajūga pedālis |
| | 15.02. | Ar roku darbināms sajūgs |
| | 15.03. | Automātisks sajūgs |
| | 15.04. | Līdzeklis, kas novērš traucēkļus sajūga pedālim vai tā iedarbināšanu |
| 20 | | Pārveidotas bremžu sistēmas |
| | 20.01. | Pielāgots bremžu pedālis |
| | 20.03. | Bremžu pedālis, kas piemērots lietošanai ar kreiso kāju |
| | 20.04. | Slīdošs bremžu pedālis |
| | 20.05. | Noliekts bremžu pedālis |
| | 20.06. | Ar roku darbināmas bremzes |
| | 20.07. | Maksimālais spēks bremžu darbināšanai …N [1] (piemēram, “20,07(300N)”) |
| | 20.09. | Pielāgota stāvbremze |
| | 20.12. | Līdzeklis, kas novērš traucēkļus bremžu pedālim vai tā iedarbināšanu |
| | 20.13. | Ar celi darbināmas bremzes |
| | 20.14. | Bremžu sistēma, kuru palīdz darbināt ārējs spēks |
| 25 | | Pārveidota akseleratora sistēma |
| | 25.01. | Pielāgots akseleratora pedālis |
| | 25.03. | Noliekts akseleratora pedālis |
| | 25.04. | Ar roku darbināms akselerators |
| | 25.05. | Ar celi darbināms akselerators |

| | | |
|---|---|---|
| | 25.06. | Akselerators, kuru palīdz darbināt ārējs spēks |
| | 25.08. | Akseleratora pedālis kreisajā pusē |
| | 25.09. | Līdzeklis, kas novērš traucēkļus akseleratora pedālim vai tā iedarbināšanu |
| 31 | | Pedāļu pielāgojumi un pedāļu aizsargierīces |
| | 31.01. | Paralēlu pedāļu papildu komplekts |
| | 31.02. | Pedāļi vienā (vai gandrīz vienā) līmenī |
| | 31.03. | Līdzeklis, kas novērš traucēkļus akseleratora un bremžu pedāļiem vai to iedarbināšanu, ja pedāļus nedarbina ar kāju |
| | 31.04. | Paaugstināta grīda |
| 32 | | Kombinētas darba bremžu un akseleratora sistēmas |
| | 32.01. | Ar vienu roku darbināma kombinēta darba bremžu un akseleratora sistēma |
| | 32.02. | Kombinēta darba bremžu un akseleratora sistēma, ko darbina ārējs spēks |
| 33 | | Kombinētas akseleratora, darba bremžu un stūres sistēmas |
| | 33.01. | Ar vienu roku darbināma kombinēta akseleratora, darba bremžu un stūres sistēma, ko darbina ārējs spēks |
| | 33.02. | Ar divām rokām darbināma kombinēta akseleratora, darba bremžu un stūres sistēma, ko darbina ārējs spēks |
| 35 | | Pārveidots vadības ierīču izkārtojums (lukturu, vējstikla tīrītāja/apskalotāja, skaņas signālierīces, virzienrādītāju u. c. slēdži) |
| | 35.02. | Vadības ierīces darbināmas, neatlaižot stūrēšanas ierīci |
| | 35.03. | Vadības ierīces darbināmas ar kreiso roku, neatlaižot stūrēšanas ierīci |
| | 35.04. | Vadības ierīces darbināmas ar labo roku, neatlaižot stūrēšanas ierīci |
| | 35.05. | Vadības ierīces darbināmas, neatlaižot stūrēšanas ierīci vai akseleratora un bremzēšanas mehānismus |
| 40 | | Pārveidota stūres iekārta |
| | 40.01. | Maksimālais spēks stūres iekārtas darbināšanai … N ([1]) (piemēram, “40.01.(140N)”) |
| | 40.05. | Pielāgots stūres rats (lielāka/biezāka stūres rata daļa, samazināts diametrs utt.) |
| | 40.06. | Pielāgota stūres rata pozīcija |
| | 40.09. | Ar kāju darbināma stūres iekārta |
| | 40.11. | Stūres rats ar palīgierīci |

| | | |
|---|---|---|
| | 40.14. | Ar vienu plaukstu/roku darbināma alternatīva pielāgotā stūres sistēma |
| | 40.15. | Ar divām plaukstām/rokām darbināma alternatīva pielāgotā stūres sistēma |
| 42 | | Pārveidotas atpakaļskata/sānskata ierīces |
| | 42.01. | Pielāgota atpakaļskata ierīce |
| | 42.03. | Papildu iekšējā ierīce sānskatam |
| | 42.05. | Aklās zonas pārredzamības ierīce |
| 43 | | Vadītāja sēdvieta |
| | 43.01. | Vadītāja sēdekļa augstums normālai pārredzamībai un normālā attālumā no stūres rata un pedāļiem |
| | 43.02. | Vadītāja sēdeklis pielāgots ķermeņa formai |
| | 43.03. | Vadītāja sēdeklis ar sānu balstu labai stabilitātei |
| | 43.04. | Vadītāja sēdeklis ar roku balstu |
| | 43.06. | Pielāgota drošības josta |
| | 43.07. | Drošības jostas veids ar balstu labai stabilitātei |
| 44 | | Motociklu pārveidojumi (obligāti norādīt apakškodu) |
| | 44.01. | Vienoti darbināmas bremzes |
| | 44.02. | Pielāgotas priekšējā riteņa bremzes |
| | 44.03. | Pielāgotas aizmugurējā riteņa bremzes |
| | 44.04. | Pielāgots akselerators |
| | 44.08. | Sēdekļa augstums ļauj vadītājam, atrodoties sēdus stāvoklī, vienlaicīgi nolikt abas kājas uz virsmas un līdzsvarot motociklu apstāšanās un stāvēšanas laikā |
| | 44.09. | Maksimālais spēks priekšējā riteņa bremžu darbināšanai … N [1] (piemēram, “44.09(140N)”) |
| | 44.10. | Maksimālais spēks aizmugurējā riteņa bremžu darbināšanai … N [1] (piemēram, “44.10 (240N)”) |
| | 44.11. | Pielāgots kāju atbalsts |
| | 44.12. | Pielāgots rokturis |
| 45 | | Motocikls tikai ar blakusvāģi |
| 46 | | Tikai tricikli |
| 47 | | Vienīgi transportlīdzekļiem ar vairāk nekā diviem riteņiem, kuru vadītājam nav jātur līdzsvars, lai sāktu braukt, apstātos un stāvētu |

| | | |
|---|---|---|
| 50 | | Vienīgi konkrētam transportlīdzeklim / šasijas numuram (transportlīdzekļa identifikācijas numurs, VIN) |

Burti izmantošanai kopā ar kodiem 01–44 turpmākai detalizācijai:

a kreisā puse

b labā puse

c roka

d pēda

e vidus

f visa roka

g īkšķis

([1]) Norāda spēku ņūtonos, ar kādu autovadītājs var darbināt sistēmu vai kāds tam ir jāpieliek, lai to darbinātu.

3. sadaļa

IEROBEŽOTA LIETOJUMA KODI

| | | |
|---|---|---|
| 60 | | Neobligātās atbilstības (obligāti norādīt apakškodu) |
| | 60.01. | Vismaz 21 gadu vecs B kategorijas vadītāja apliecības turētājs drīkst vadīt triciklus, kuru jauda pārsniedz 15 kW |
| | 60.02. | B kategorijas vadītāja apliecības turētājs drīkst vadīt A1 kategorijas motociklus |
| | 60.03. | B1 kategorijas vadītāja apliecības turētājs drīkst vadīt tikai transportlīdzekļus, kuru maksimālā masa nepārsniedz 2 500 kg un maksimālais ātrums ir tehniski ierobežots līdz 45 km/h |
| 61 | | Tikai braukšanai dienas laikā (piemēram, laikposmā no vienas stundas pēc saullēkta līdz vienai stundai pirms saulrieta) |
| 62 | | Tikai braukšanai … km rādiusā ap vadītāja apliecības turētāja dzīvesvietu vai tikai pilsētā/reģionā |
| 63 | | Braukšana bez pasažieriem |
| 64 | | Tikai braukšanai ar ātrumu, kas nepārsniedz … km/h |
| 65 | | Braukšana atļauta tikai kopā ar vismaz līdzvērtīgas kategorijas vadītāja apliecības turētāju, ja vien uz šo situāciju neattiecas kods 98.02 |
| 66 | | Bez piekabes |
| 67 | | Nedrīkst braukt pa automaģistrālēm |
| 68 | | Nedrīkst lietot alkoholiskus dzērienus |
| 69 | | Vienīgi tādu transportlīdzekļu vadīšanai, kas aprīkoti ar alkometrisku autobloķētāju saskaņā ar EN 50436. Norāde par derīguma termiņu nav obligāta (piemēram, “69” vai “69 (01.01.2016.)”) |

4. sadaļa

ADMINISTRATĪVI JAUTĀJUMI

| | | |
|---|---|---|
| 70 | | Vadītāja apliecības Nr. …, kas izdota … (ES pazīšanas zīme, piemēram "70.0123456789.NL", vai ANO pazīšanas zīme trešās valsts gadījumā; piemēram, "70.0123456789.NO"), maiņa |
| 71 | | Vadītāja apliecības Nr. …, kas izdota … (ES pazīšanas zīme, piemēram "71.987654321.HR", vai ANO pazīšanas zīme trešās valsts gadījumā; piemēram, "71.987654321.UK"), dublikāts |
| 72 | | Vadītāja apliecības Nr. …, kas izdota … (ANO pazīšanas zīme trešās valsts gadījumā, uz kuru attiecas īstenošanas lēmums saskaņā ar 15. panta 7. punktu; piemēram, "72.0123456789. USA"), maiņa |
| 73 | | Vienīgi transportlīdzekļi B kategorijā – kvadricikla veida transportlīdzekļi ar motoru (B1) |
| 78 | | Vienīgi transportlīdzekļi ar automātisko transmisiju |
| 79 | | Šīs direktīvas 21. panta piemērošanas nolūkā – vienīgi transportlīdzekļi, kas atbilst iekavās norādītajām vai kādā apakškodā noteiktajām specifikācijām |
| | 79.01. | Vienīgi divu riteņu transportlīdzekļi ar blakusvāģi vai bez tā |
| | 79.02. | Vienīgi trīs riteņu vai vieglā kvadricikla veida transportlīdzekļi AM kategorijā |
| | 79.03. | Vienīgi tricikli |
| | 79.04. | Vienīgi tricikli kopā ar piekabi, kuras maksimālā pieļaujamā masa nepārsniedz 750 kg |
| | 79.05. | Motocikls A1 kategorijā, kura jaudas un masas attiecība ir lielāka par 0,1 kW/kg |
| | 79.06. | Transportlīdzeklis BE kategorijā, kam piekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg |
| 80 | | Vienīgi tricikla veida transportlīdzekļa A kategorijas vadītāja apliecības turētāji, kuri nav sasnieguši 24 gadu vecumu |
| 81 | | Vienīgi divu riteņu motocikla veida transportlīdzekļa A kategorijas vadītāja apliecības turētāji, kuri nav sasnieguši 21 gada vecumu |
| 95 | | Vadītājs, kam ir APA, kura atbilst arodprasmes pienākumam saskaņā ar Direktīvu (ES) 2022/2561 līdz … (piemēram, "95(01.01.2028.)") |
| 96 | | Kodi, ko izmanto, lai norādītu atļauju, pamatojoties uz papildu apmācību kategorijā |
| | 96 | Transportlīdzekļi B kategorijā kopā ar piekabi, kuras maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg, ja šāda sastāva maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 4 250 kg |
| | 96.01. | Neatliekamās palīdzības transportlīdzeklis, ko vada paredzētajam nolūkam ar B kategorijas vadītāja apliecību un kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 5 000 kg, ieskaitot piekabes masu, ja to izmanto kā transportlīdzekļa sastāvu |

| | | |
|---|---|---|
| | 96.02. | Dzīvojamais mehāniskais transportlīdzeklis, ko vada ar B kategorijas vadītāja apliecību un kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3 500 kg, bet nepārsniedz 4 250 kg, vai kopā ar piekabi nepārsniedz 5 000 kg |
| | 96.03. | Ar alternatīvu degvielu darbināms transportlīdzeklis kopā ar piekabi, kur sastāva maksimālā atļautā masa pārsniedz 4 250 kg, bet nepārsniedz 5 000 kg |
| 97 | | Aizliegts vadīt tādu transportlīdzekli C1 kategorijā, kurš ir Regulas (ES) Nr. 165/2014 darbības jomā |
| 98 | | Kodi, ko izmanto 17. un 18. panta vajadzībām (obligāti norādīt apakškodu) |
| | 98.01. | Vadītāju uzskata par iesācēju vadītāju, un uz viņu attiecas pārbaudes laika nosacījumi. Ja vadītāja apliecība tiek mainīta, atjaunota vai aizstāta, kodu papildina ar sākotnējo noteikto pārbaudes laika beigu datumu (piemēram, "98.01.13.04.2028.") |
| | 98.02. | Vadītāja apliecības turētājs ievēro shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu nosacījumus, kamēr nav sasniedzis 18 gadu vecumu |

Kodi, sākot no 100, ir nacionālie kodi, kas derīgi vadīšanai tikai izdevējas dalībvalsts teritorijā.

*II PIELIKUMS*

BRAUKŠANAS EKSĀMENU UN MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAS ZINĀŠANU, PRASMJU UN UZVEDĪBAS MINIMĀLĀS PRASĪBAS

I daļa

BRAUKŠANAS EKSĀMENU MINIMĀLĀS PRASĪBAS

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāja apliecību pretendentiem ir zināšanas un prasmes, un tāda braukšanas uzvedība, kāda vajadzīga, lai vadītu motorizētu transportlīdzekli. Šim mērķim veiktajā eksaminēšanā ir jāietver:

a) teorijas eksāmens;

b) pēc teorijas eksāmena sekmīgas nokārtošanas – prasmju un uzvedības eksāmens.

Turpmāk izklāstīti eksaminēšanas veikšanas nosacījumi.

A sadaļa

TEORIJAS EKSĀMENS

1. Forma

Izvēlas tādu formu, lai varētu pārliecināties, ka pretendentam ir prasītās zināšanas par 2., 3. un 4. punktā uzskaitītajiem jautājumiem.

Pretendentu uz vadītāja apliecību vienā kategorijā, kas ir nokārtojis teorijas eksāmenu, lai iegūtu vadītāja apliecību citā kategorijā, var atbrīvot no 2., 3. un 4. punkta vispārīgo noteikumu izpildes.

Dalībvalstis var atbrīvot pretendentus no jautājumiem par pirmās palīdzības pamatzināšanām, kā minēts 2. punkta e) apakšpunktā, ja pretendents jebkurā laikā pirms prasmju un uzvedības eksāmena kārtošanas ir pabeidzis sertificētu pirmās palīdzības praktisko apmācību, tostarp par kardiopulmonāro reanimāciju (*CPR*).

2. Teorijas eksāmena saturs attiecībā uz transportlīdzekļiem visās kategorijās

Jautājumus uzdod par katru no turpmākajos punktos uzskaitītajiem tematiem, jautājumu saturu un formu atstājot katras dalībvalsts ziņā.

a) Ceļu satiksmes noteikumi, jo īpaši attiecībā uz ceļa zīmēm, apzīmējumiem un signāliem, priekšroku un ātruma ierobežojumiem.

b) Vadītājs:

i) modrības un attieksmes pret pārējiem ceļu satiksmes dalībniekiem, tostarp mikromobilitātes transportlīdzekļu lietotājiem, nozīmīgums;

ii) vispārēja uztvere, tostarp bīstamības uztvere, situācijas novērtējums un lēmumu pieņemšana, it sevišķi reakcijas laiks, kā arī braukšanas uzvedības izmaiņas alkohola, narkotisko vielu vai zāļu ietekmē, kā arī psihiskā stāvokļa vai noguruma dēļ;

iii) ietekme uz uzmanības novēršanas risku, ko rada mobilo tālruņu vai citu elektronisko ierīču lietošana, vadot transportlīdzekli, un ar to saistītās sekas attiecībā uz drošību.

c) Ceļš:

i) vissvarīgākie principi attiecībā uz drošas distances ievērošanu starp transportlīdzekļiem, bremzēšanas ceļu un noturību uz ceļa dažādos laika un ceļa apstākļos, tostarp jo īpaši sniega un slidenības apstākļos;

ii) braukšanas riska faktori, kas saistīti ar dažādiem ceļa apstākļiem, tostarp bīstamības uztvere un prognozēšana, jo īpaši atkarībā no laika apstākļiem un diennakts laika;

iii) dažādu ceļu veidu īpašības un attiecīgās ar tiesību aktiem noteiktās prasības;

iv) braukšanas uzvedības pielāgošana maršruta plānojumam, jo īpaši, lai nodrošinātu drošu braukšanu autoceļu tuneļos, kā arī braukšanu kalnup un lejup;

v) aklo zonu noteikšana.

d) Citi ceļu satiksmes dalībnieki:

i) specifiski riska faktori saistībā ar citu ceļu satiksmes dalībnieku pieredzes trūkumu, it sevišķi attiecībā uz neaizsargātiem ceļu satiksmes dalībniekiem, kuri satiksmē ir mazāk aizsargāti salīdzinājumā ar mehānisko transportlīdzekļu lietotājiem un kuri ir tieši pakļauti sadursmes spēkam. Šī kategorija ietver bērnus, gājējus, velosipēdistus, motorizētu divu riteņu transportlīdzekļu lietotājus, individuālu mobilitātes ierīču lietotājus un personas ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās vai orientēšanās spējām;

ii) riski, kas saistīti ar tādu dažādu veidu transportlīdzekļu kustību, vadīšanu un mijiedarbību ar tiem, kas atšķiras atkarībā no to masas, gabarītiem un vadītāju redzamības lauka, ietverot transportlīdzekļus ar progresīvām vadītājam asistējošām sistēmām un automatizētām transportlīdzekļa vadīšanas sistēmām;

iii) virziena rādītāju atbilstīga un savlaicīga izmantošana.

e) Vispārīgi noteikumi un citi jautājumi:

i) noteikumi par administratīvajiem dokumentiem, kas nepieciešami transportlīdzekļu lietošanai;

ii) vispārīgi noteikumi, kas precizē to, kā vadītājam jārīkojas pēc ceļu satiksmes negadījuma (brīdināšanas ierīču novietošana un citu satiksmes dalībnieku brīdināšana), tostarp noteikumi par to, kā jārīkojas, ja tuvojas neatliekamās palīdzības transportlīdzeklis, un kā jārīkojas sadursmes vietā, un pasākumi, ko vadītājs var veikt, lai vajadzības gadījumā palīdzētu ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem, tostarp pamatzināšanas par pirmo palīdzību, jo īpaši *CPR*;

iii) drošības faktori, kas attiecas uz transportlīdzekli, pārvadājamo kravu un personām;

iv) zināšanas par drošības aspektiem saistībā ar transportlīdzekļiem, kurus darbina ar alternatīvām degvielām.

f) Piesardzības pasākumi, izkāpjot no transportlīdzekļa, tostarp nodrošināt transportlīdzekļa durvju drošu atvēršanu un to, ka durvju atvēršana nerada bīstamību citiem ceļa lietotājiem, piemēram, gājējiem, velosipēdistiem un mikromobilitātes transportlīdzekļu lietotājiem.

g) Mehānikas aspekti, kas skar ceļu satiksmes drošību; pretendentiem jāspēj konstatēt izplatītākos bojājumus, jo īpaši stūres, balstiekārtas un bremžu sistēmās, riepu, apgaismes ierīču un virzienrādītāju, atstarotāju, atpakaļskata spoguļu, vējstikla un stikla tīrītāju, izplūdes sistēmas, drošības jostu un skaņas signālierīču bojājumus.

h) Transportlīdzekļa drošības aprīkojums un jo īpaši drošības jostu, galvas balstu un bērnu drošības aprīkojuma lietošana.

i) Elektrotransportlīdzekļu uzlāde.

j) Transportlīdzekļu izmantošanas noteikumi un aspekti saistībā ar vidi, arī attiecībā uz elektrotransportlīdzekļiem: skaņas signālierīču atbilstīga izmantošana, degvielas vai enerģijas mērens patēriņš, emisiju ierobežošana (siltumnīcefekta gāzu emisijas, gaisa piesārņotāji, troksnis un mikrodaļiņas, ko rada riepu, bremžu dilšana un ceļu nolietojums, utt.).

k) Priekšrocības, ierobežojumi un riski, kas saistīti ar progresīvām vadītājam asistējošām sistēmām un automatizētām transportlīdzekļa vadīšanas sistēmām. To, cik svarīgas ir to atšķirības un droša izmantošana, kā arī vadītāja mijiedarbība, vadītāja pienākumi un tas, kā sistēmas var ietekmēt vadītāja informētību un uzvedību. Tas ietver sistēmu izmantošanas jomu, sistēmu ģenerētu pārņemšanas pieprasījumu iespējamību un vadītāja esošos pienākumus kamēr sistēmas ir aktivizētas.

3. Specifiski noteikumi attiecībā uz A1, A2 un A kategoriju

Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:

a) aizsargtērpu izmantošanu, piemēram, cimdu, zābaku, apģērba un aizsargķiveru izmantošanu;

b) motobraucēju pamanāmību pārējiem ceļu satiksmes dalībniekiem;

c) riska faktoriem, kas saistīti ar dažādiem ceļa apstākļiem, kā noteikts 2. punkta c) apakšpunktā, papildu uzmanību pievēršot tādām slidenām daļām kā noteku lūkas, ceļa apzīmējumi, piemēram, līnijas un bultas, tramvaja sliedes;

d) mehānikas aspektiem, kas ietekmē ceļu satiksmes drošību, kā noteikts 2. punkta g) apakšpunktā, papildu uzmanību pievēršot avārijas slēdzim, eļļas līmenim un ķēdei.

4. Specifiski noteikumi attiecībā uz C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E kategoriju

1) Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:

a) noteikumiem par transportlīdzekļa vadīšanas un atpūtas laikposmiem, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 561/2006; Regulā (ES) Nr. 165/2014 definēto reģistrācijas kontrolierīču izmantošanu;

b) noteikumiem par attiecīgo pārvadājumu veidu: preču vai pasažieru;

c) transportlīdzekļa un pārvadājuma dokumentiem, kas vajadzīgi iekšzemes un starptautiskiem kravu un pasažieru pārvadājumiem;

d) rīcību, ja ir noticis negadījums; zināšanām par pasākumiem, kas veicami pēc negadījuma vai līdzīga notikuma, tostarp ārkārtas rīcību, piemēram, pasažieru evakuāciju, un pamatzināšanām par pirmo palīdzību;

e) piesardzības pasākumiem, kas veicami, noņemot un nomainot riteņus;

f) noteikumiem par transportlīdzekļa masu un gabarītiem; noteikumiem par ātruma ierobežotājiem;

g) lēninātāja sistēmu funkciju un to izmantošanu;

h) redzamības lauka ierobežojumiem, ko rada transportlīdzekļu raksturlielumi, jo īpaši saistībā ar neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku pamanīšanu transportlīdzekļa priekšā un sānos;

i) (nav obligāti) ceļu kartes izprašanu un maršruta plānošanu, tostarp elektronisku navigācijas sistēmu lietošanu;

j) drošības faktoriem, kas attiecas uz transportlīdzekļa kravu: kravas pārvaldību (izvietošanu un nostiprināšanu), grūtībām ar dažāda veida kravām (piemēram, šķidrumi, iekarināta krava, utt.), kravas iekraušanu un izkraušanu un kraušanas iekārtu lietošanu (tikai C, CE, C1, C1E kategorija);

k) vadītāja atbildību par pasažieru pārvadāšanu; pasažieru, jo īpaši personu ar invaliditāti vai ierobežotām pārvietošanās spējām, ērtību un drošību; bērnu pārvadāšanu; vajadzīgajām pārbaudēm pirms braukšanas uzsākšanas; teorijas eksāmenā aptver visu veidu autobusus, piemēram, sabiedriskā transporta un tālsatiksmes autobusus un īpašu gabarītu autobusus (tikai D, DE, D1, D1E kategorija);

l) dalībvalstis no zināšanu pārbaudes par 4. punkta 1. apakšpunkta a)–c) punktā uzskaitītajiem tematiem var atbrīvot pretendentus, kuri vēlas iegūt transportlīdzekļa, kas nav Regulas (ES) Nr. 165/2014 darbības jomā, C1 vai C1E kategorijas vadītāja apliecību.

2) Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude C, CE, D un DE kategorijai par šādiem papildu jautājumiem:

a) uzbūves un darbības principi attiecībā uz: iekšdedzes motoriem, šķidrumiem (piemēram, motoreļļu, dzesēšanas šķidrumu, apskalotāja šķidrumu), degvielas sistēmu, elektroiekārtu, aizdedzes sistēmu, transmisijas sistēmu (sajūgu, pārnesumkārbu utt.);

b) eļļošana un aizsargāšana pret sasalšanu;

c) riepu uzbūves, montāžas, pareizas izmantošanas un kopšanas principi;

d) bremžu armatūras un apgriezienu ierobežotāju veidu, darbības, galveno sastāvdaļu, pieslēgšanas, izmantošanas un ikdienas uzturēšanas principi un ABS bremžu izmantošana;

e) sakabes sistēmu veidu, darbības, galveno sastāvdaļu, pievienošanas, izmantošanas un ikdienas uzturēšanas principi, tostarp dažādi piekabes un kravas automobiļu sakabes mehānismi, ņemot vērā atbalsta-sakabes ierīci posmainiem transportlīdzekļiem (puspiekabēm) un jūgstieņa sakabi piekabēm (stingrā sakabe), kā arī standarta ekspluatācijas procedūras un protokoli piekabes savienošanai ar kravas automobili un atvienošanai no tā, izmantojot minētos sakabes mehānismus (tikai CE un DE kategorija);

f) bojājumu cēloņu noteikšanas metodes;

g) transportlīdzekļu preventīvā uzturēšana un nepieciešamie kārtējie remonti;

h) vadītāja atbildība par kravas saņemšanu, pārvadāšanu un piegādi saskaņā ar vienošanos (tikai C un CE kategorija).

B sadaļa

PRASMJU UN UZVEDĪBAS EKSĀMENS

5. Transportlīdzeklis un tā iekārtas

1) Transportlīdzekļa transmisija

a) Lai vadītu transportlīdzekli ar manuālu transmisiju, prasmju un uzvedības eksāmenu kārto ar transportlīdzekli, kam ir manuāla transmisija.

"Transportlīdzeklis ar manuālu transmisiju" ir transportlīdzeklis, kam ir sajūga pedālis (vai manuāli darbināma svira transportlīdzekļos A, A2 un A1 kategorijā) un kas jādarbina vadītājam, uzsākot kustību vai apstājoties un pārslēdzot pārnesumus.

b) Transportlīdzekļus, kas neatbilst 5. punkta 1. apakšpunkta a) punktā noteiktajiem kritērijiem, uzskata par tādiem, kam ir automātiska transmisija.

Neskarot 5. punkta 1. apakšpunkta c) punktu, ja pretendents prasmju un uzvedības eksāmenu kārto ar transportlīdzekli, kam ir automātiska transmisija, to norāda visās vadītāja apliecībās, kas izdotas uz šāda eksāmena pamata, ar attiecīgo Savienības kodu, kas paredzēts I pielikuma E daļā. Vadītāja apliecības, kam ir šāda norāde, izmanto, lai vadītu tikai transportlīdzekļus ar automātisko transmisiju.

Savienības kodu, kas aprakstīts otrajā daļā, nereģistrē uz A1, A2, A, B, B1 vai BE kategorijas vadītāja apliecības, vai pēc tam to noņem, ja vadītāja apliecības pretendents vai turētājs šim nolūkam nokārto attiecīgu prasmju un uzvedības eksāmenu vai attiecīgu apmācību, kas var notikt pirms vai pēc prasmju un uzvedības eksāmena transportlīdzeklī ar automātisko transmisiju.

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:

i) apstiprinātu un pārraudzītu attiecīgo apmācību, kas var būt daļa no vispārīgās vadītāju apmācības; vai

ii) organizētu attiecīgo prasmju un uzvedības eksāmenu.

Šajā punktā aprakstītajā apmācībā vai eksāmenā izmantotie transportlīdzekļi ir ar manuālu transmisiju un atbilst tai vadītāja apliecības kategorijai, uz kuru pretendenti ir pieteikušies.

Apmācība ietver visus šā pielikuma 6. vai 7. punktā noteiktos aspektus, īpašu uzmanību pievēršot transportlīdzekļa transmisijas darbināšanai. Katrs dalībnieks izpilda apmācības praktiskos elementus un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem. Apmācības ilgums ir vismaz septiņas stundas.

Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu šā pielikuma 6. vai 7. punktā noteiktās prasmes un uzvedību, īpašu uzmanību pievēršot transportlīdzekļa transmisijas darbināšanai.

c) Specifiski noteikumi attiecībā uz transportlīdzekļiem BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā

Dalībvalstis var nolemt, ka 5. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minēto ierobežojumu attiecībā uz transportlīdzekļiem ar automātisku transmisiju BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 vai D1E kategorijas vadītāja apliecībā neatzīmē, ja pretendentam jau ir vadītāja apliecība bez b) punktā paredzētā ierobežojuma vismaz vienā no šādām kategorijām: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 vai D1E, un pretendents prasmju un uzvedības eksāmenā ir veicis 8. punkta 4. apakšpunktā aprakstītās darbības.

2) Transportlīdzekļi, ko izmanto prasmju un uzvedības eksāmenā, atbilst turpmāk minētajiem minimālajiem kritērijiem. Dalībvalstis var noteikt stingrākus kritērijus vai papildināt tos ar citiem kritērijiem. Dalībvalstis transportlīdzekļiem A1, A2 un A kategorijā, ko izmanto prasmju un uzvedības eksāmenā, var piemērot 5 $cm^3$ pielaidi, saskaņā ar kuru motora darba tilpums var būt mazāks par prasīto minimālo motora darba tilpumu.

a) A1 kategorija

Motocikls bez blakusvāģa A1 kategorijā, kura nominālā jauda nepārsniedz 11 kW un kura jaudas un masas attiecība nepārsniedz 0,1 kW/kg, un kas spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 120 $cm^3$.

Ja motociklu darbina elektromotors, jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,08 kW/kg.

b) A2 kategorija

Motocikls bez blakusvāģa, kura nominālā jauda ir vismaz 20 kW, bet nepārsniedz 35 kW, un jaudas un masas attiecība nepārsniedz 0,2 kW/kg.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 250 $cm^3$.

Ja motociklu darbina elektromotors, transportlīdzekļa jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,15 kW/kg.

c) A kategorija

Motocikls bez blakusvāģa, kura masa neslogotā stāvoklī ir lielāka par 180 kg un nominālā jauda ir vismaz 50 kW. Dalībvalsts var akceptēt pielaidi, saskaņā ar kuru minimālā masa var būt par 5 kg mazāka par prasīto.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 600 $cm^3$.

Ja motociklu darbina elektromotors, transportlīdzekļa jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,25 kW/kg.

d) B kategorija

Četrriteņu transportlīdzeklis B kategorijā, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h.

e) BE kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis B kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1 000 kg, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h un neietilpst B kategorijā; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā mehāniskais transportlīdzeklis; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par mehānisko transportlīdzekli, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atpakaļskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

f) B1 kategorija

Kvadricikls ar motoru, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 60 km/h; vai, ja vadītāja apliecība atļauj vadīt 9. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētos transportlīdzekļus, transportlīdzeklis, ko izmanto prasmju un uzvedības eksāmenos, atbilst minētajā punktā paredzētajiem nosacījumiem.

g) C kategorija

Transportlīdzeklis C kategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 12 000 kg, vismaz 8 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar ABS bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteikto reģistrācijas kontrolierīci; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā vadītāja nodalījums; transportlīdzekļa faktiskā kopējā masa ir vismaz 10 000 kg.

h) CE kategorija

Vai nu posmainais transportlīdzeklis, vai transportlīdzekļu sastāvs, ko veido eksāmenā izmantots transportlīdzeklis C kategorijā un vismaz 7,5 m gara piekabe; gan posmainā transportlīdzekļa, gan transportlīdzekļu sastāva maksimālā atļautā masa ir vismaz 20 000 kg, garums ir vismaz 14 m un platums ir vismaz 2,40 m, tas ir spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h, aprīkots ar ABS bremzēm un ar Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā vadītāja nodalījums; gan posmainā transportlīdzekļa, gan transportlīdzekļu sastāva faktiskā kopējā masa ir vismaz 15 000 kg; kā labu praksi ieteicams transportlīdzekli aprīkot ar atbalsta-sakabes ierīci un pārnesumkārbu ar vismaz astoņiem pārnesumiem braukšanai uz priekšu;

i) C1 kategorija

Transportlīdzeklis C1 kategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 4 000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar ABS bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā vadītāja nodalījums; ja netiek pārbaudīta pretendenta spēja izmantot reģistrācijas kontrolierīci, transportlīdzeklim nav jābūt aprīkotam ar reģistrācijas kontrolierīci.

j) C1E kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis C1 kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1 250 kg; šis sastāvs ir vismaz 8 m garš un spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā vadītāja nodalījums; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par vadītāja nodalījumu, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atpakaļskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

k) D kategorija

Transportlīdzeklis D kategorijā, kas ir vismaz 10 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar ABS bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci.

l) DE kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis D kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1 250 kg, ir vismaz 2,40 m plats un spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

m) D1 kategorija

Transportlīdzeklis D1 kategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 4 000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar ABS bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci.

n) D1E kategorija

Transportlīdzekļu sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis D1 kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1 250 kg, spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

6. Prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda A1, A2 un A kategorijā

1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti pierāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

a) sakārtot aizsargtērpu, piemēram, cimdus, zābakus, apģērbu un aizsargķiveri;

b) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, bremzēm, stūrei, avārijas slēdzim, ja attiecināms, ķēdei, eļļas līmenim, lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei.

2) Īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:

a) motocikla nolikšana uz stāvbalsta un atbrīvošana no tā, un pārvietošana ar izslēgtu motoru, ejot blakus transportlīdzeklim;

b) motocikla novietošana stāvvietā uz stāvbalsta;

c) vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar nelielu ātrumu, tostarp slaloms; tas ļauj novērtēt spējas rīkoties ar akseleratoru un bremzēm, līdzsvaru, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla, kā arī kāju novietojumu uz kāju atbalstiem. Ja testu veic ar motociklu ar manuālo transmisiju, pārbauda spēju minētās prasmes apvienot ar sajūga izmantošanu;

d) vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar lielāku ātrumu: viens manevrs ar ātrumu vismaz 30 km/h un viens manevrs, izvairoties no šķēršļa, ar ātrumu vismaz 50 km/h; tas ļauj novērtēt pozīciju uz motocikla, skatīšanās virzienu, līdzsvaru un stūrēšanas tehniku. Ja eksāmenu veic ar motociklu ar manuālo transmisiju, viens no manevriem ir jāveic otrajā vai trešajā pārnesumā; tas ļauj novērtēt pārnesumu pārslēgšanas tehniku;

e) bremzēšana: izpilda vismaz divus bremzēšanas uzdevumus, tostarp avārijas bremzēšanu, braucot ar ātrumu vismaz 50 km/h; tas ļauj novērtēt spējas rīkoties ar priekšējām un aizmugurējām bremzēm, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla;

f) pagriešanās par 180 grādiem, ja iespējams.

3) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;

b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;

c) braukšana līkumos;

d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumos un ceļu atzarojumos un to šķērsošana;

e) virziena maiņa, tostarp virziena rādītāju atbilstīga izmantošana; pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;

f) uzbraukšana uz automaģistrālēm vai nobraukšana no tām vai līdzīgiem autoceļiem, ja iespējams: izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;

g) apdzīšana/apsteigšana: citu ceļu satiksmes dalībnieku, tostarp neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku, apdzīšana, ja iespējams; braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; attiecīgā gadījumā tikt apdzītam satiksmē un citu transportlīdzekļu aklo zonu prognozēšana;

h) īpašas ceļa iezīmes, ja iespējams: apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves, tramvaju/autobusu pieturas, gājēju pārejas, velojoslas, pienācīgas uzmanības pievēršana tām; braukšana garos augšupceļa/lejupceļa posmos; tuneļi;

i) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to prognozēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus;

j) vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, nokāpjot no transportlīdzekļa.

7. Prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda B, B1 un BE kategorijā

1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti parāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

a) noregulēt sēdekli pēc nepieciešamības, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;

b) noregulēt atpakaļskata spoguļus, drošības jostas un pagalvi, ja tāds ir;

c) pārbaudīt, vai durvis ir aizvērtas;

d) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, šķidrumiem (piemēram, motoreļļai, dzesēšanas šķidrumam, apskalotāja šķidrumam), lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei;

e) pārbaudīt drošības faktorus, kas attiecas uz transportlīdzekļa kravu: virsbūve, loksnes, kravas nodalījuma durvis, kabīnes slēdzene, iekraušanas veids, kravas nostiprināšana (tikai BE kategorija);

f) pārbaudīt sakabes mehānismu un bremžu un elektriskos savienojumus (tikai BE kategorija).

2) B un B1 kategorija: īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Eksāmenam izvēlas šādus manevrus (vismaz divus no četros punktos norādītajiem manevriem, tostarp vienu atpakaļgaitā):

a) braukšana atpakaļgaitā taisni vai nogriešanās atpakaļgaitā pa labi vai pa kreisi ap stūri, neizbraucot no pareizās braukšanas joslas;

b) transportlīdzekļa apgriešana braukšanai pretējā virzienā, izmantojot pārnesumus braukšanai uz priekšu un atpakaļgaitā;

c) transportlīdzekļa novietošana stāvvietā un braukšanas uzsākšana no stāvvietas (paralēli, ieslīpi vai perpendikulāri, braucot uz priekšu vai atpakaļgaitā, līdzenā vietā, kalnup vai lejup);

d) precīza bremzēšana, lai apstātos; tomēr avārijas bremzēšana nav obligāta.

3) BE kategorija: īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:

a) piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei, t. i., dažādās rindās;

b) atpakaļgaita līkumā, kura trajektoriju atstāj dalībvalstu ziņā;

c) droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai.

4) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;

b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;

c) braukšana līkumos;

d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumos un ceļu atzarojumos un to šķērsošana;

e) virziena maiņa, atbilstoši izmantojot virziena rādītājus: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;

f) uzbraukšana uz automaģistrālēm un nobraukšana no tām vai līdzīgiem autoceļiem, ja iespējams: izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;

g) apdzīšana un apsteigšana: citu ceļu satiksmes dalībnieku, tostarp neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku, apdzīšana, aklo zonu prognozēšana, ja iespējams; braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; tikt apdzītam satiksmē, ja attiecināms;

h) patstāvīga braukšana, ievērojot ceļa zīmes, ja iespējams;

i) īpašas ceļa iezīmes, ja iespējams: apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves, tramvaju/autobusu pieturas, gājēju pārejas, velojoslas, pienācīgas uzmanības pievēršana tām; vadīšana garos augšupceļa un lejupceļa posmos; tuneļi;

j) iekāpšana transportlīdzeklī un izkāpšana no tā, tostarp, nodrošinot transportlīdzekļa durvju drošu atvēršanu un to, ka tādējādi netiek radīta bīstamība citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, piemēram, gājējiem, velosipēdistiem un mikromobilitātes transportlīdzekļu lietotājiem, īpašu uzmanību pievēršot durvju atvēršanai ar vistālāko roku;

k) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to prognozēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus.

8. Prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā

1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti parāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

a) noregulēt sēdekli, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;

b) noregulēt atpakaļskata spoguļus, drošības jostas un pagalvi, ja tāds ir;

c) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei;

d) pārbaudīt bremžu un stūres sistēmas pastiprinātājus; pārbaudīt stāvokli riteņiem, riteņu stiprinājuma uzgriežņiem, dubļusargiem, vējstiklam, logiem un tīrītājam, šķidrumiem (piemēram, motoreļļai, dzesēšanas šķidrumam, apskalotāja šķidrumam); pārbaudīt un lietot instrumentu paneli, tostarp Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktās reģistrācijas kontrolierīces. Šo pēdējo prasību nepiemēro pretendentiem, kas vēlas saņemt vadītāja apliecību tādam transportlīdzeklim C1 vai C1E kategorijā, kas neietilpst minētās regulas darbības jomā;

e) pārbaudīt gaisa spiedienu, gaisa tvertnes un balstiekārtu;

f) kontrolēt drošības faktorus, saistībā ar transportlīdzekļa kravu: virsbūvi, pārsegus, kravas nodalījuma durvis, iekraušanas mehānismu, ja tāds ir, kabīnes slēdzeni, ja tāda ir, iekraušanas veidu, kravas nostiprināšanu (tikai CE, CE, C1, C1E kategorija);

g) pārbaudīt sakabes mehānismu un bremzes, kā arī elektriskos savienojumus (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);

h) spēt nodrošināt īpašus transportlīdzekļa drošības pasākumus; kontrolēt virsbūvi, pasažieru durvis, avārijas izejas, pirmās palīdzības piederumus, ugunsdzēsības aparātus un citas drošības ierīces (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija);

i) (nav obligāti) izprast ceļu karti un plānot maršrutu, tostarp izmantot elektroniskas navigācijas sistēmas.

2) Velkošā transportlīdzekļa bez piekabes vadīšana (tikai C1E, CE, D1E un DE kategorija)

Ja vadītājam vēl nav tiesību vadīt transportlīdzekļus attiecīgi C1, C, D1 un D kategorijā, pirms braukšanas satiksmē ar savienotu piekabi ir jānodrošina velkošā transportlīdzekļa vadīšanas kompetence.

3) Īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:

a) piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei, t.i., dažādās rindās (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);

b) atpakaļgaita līkumā, kura trajektoriju atstāj dalībvalstu ziņā;

c) pagriešanās par 180 grādiem, ja iespējams;

d) droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai pie iekraušanas rampas/platformas vai līdzīgas infrastruktūras (tikai C, CE, C1 un C1E kategorija);

e) novietošana stāvvietā, ļaujot pasažieriem droši iekāpt autobusā vai izkāpt no tā (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija).

4) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;

b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;

c) braukšana līkumos;

d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumos un ceļu atzarojumos un to šķērsošana;

e) virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;

f) uzbraukšana uz automaģistrālēm un nobraukšana no tām vai līdzīgiem autoceļiem, ja iespējams: izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;

g) apdzīšana un apsteigšana: citu ceļu satiksmes dalībnieku, tostarp neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku, apdzīšana, aklo zonu prognozēšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; tikt apdzītam satiksmē (ja attiecināms);

h) īpašas ceļa iezīmes, ja iespējams: apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves, tramvaju/autobusu pieturas, gājēju pārejas, velojoslas, pievēršot pienācīgu uzmanību; vadīšana garos augšupceļa un lejupceļa posmos; tuneļi;

i) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to paredzēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus;

j) iekāpšana transportlīdzeklī un izkāpšana no tā, tostarp, nodrošinot transportlīdzekļa durvju drošu atvēršanu un to, ka tādējādi netiek radīta bīstamība citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, piemēram, gājējiem, velosipēdistiem un mikromobilitātes transportlīdzekļu lietotājiem.

5) Transportlīdzekļa droša un energoefektīva vadīšana:

Transportlīdzekļa vadīšana tādā veidā, lai gādātu par drošību un samazinātu degvielas vai enerģijas patēriņu un emisijas, paātrinot un palēninot gaitu, braucot kalnup un lejup (ekobraukšana).

9. Prasmju un uzvedības eksāmena vērtēšana

1) Katrā no 6., 7. un 8. punktā izklāstītajām transportlīdzekļa vadīšanas situācijām vērtējums atspoguļo to, cik viegli pretendents kontrolē transportlīdzekļa vadības ierīces un kā minētais pretendents ir parādījis spēju pilnīgi droši piedalīties satiksmē. Eksaminētājam ir jājūtas droši eksāmena laikā. Braukšanas kļūdas vai bīstamu rīcību, kas tieši apdraud eksāmena transportlīdzekli, tā pasažieru vai citu ceļu satiksmes dalībnieku drošību, soda, neuzskatot eksāmenu par nokārtotu, neatkarīgi no tā, vai eksaminētājam vai pavadošajai personai bija jāiejaucas. Tomēr eksaminētājs var brīvi izlemt, vai prasmju un uzvedības eksāmens ir jāpabeidz.

Braukšanas eksaminētāji ir apmācīti pareizi izvērtēt pretendentu spēju braukt droši. Braukšanas eksaminētāju darbu pārrauga un kontrolē iestāde, kuru ir pilnvarojusi dalībvalsts un kura atbilst IV pielikuma 4. punkta 1. apakšpunkta e) punktā minētajām prasībām, lai nodrošinātu pareizu un konsekventu kļūdu novērtējumu saskaņā ar šajā pielikumā noteiktajiem standartiem.

2) Vērtēšanas laikā braukšanas eksaminētāji pievērš īpašu uzmanību tam, vai pretendents demonstrē piesardzību un draudzīgu uzvedību. Tas atspoguļo braukšanas uzvedību kopumā, un braukšanas eksaminētājs to ņem vērā savā vispārīgajā pretendenta braukšanas novērtējumā. Tas ietver pielāgotu un apdomīgu (t. i., drošu) braukšanu, ņemot vērā ceļa un laika apstākļus, pārējo satiksmi un citu ceļu satiksmes dalībnieku, jo īpaši neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku, intereses, kā arī pretendenta prognozes.

3) Turklāt braukšanas eksaminētājs novērtē, vai pretendents:

a) pārvalda transportlīdzekli, ņem vērā: drošības jostu, vadītājam asistējošo sistēmu un automatizētas vadīšanas sistēmu, atpakaļskata spoguļu, galvas turētāju pareizu izmantošanu, sēdekļa stāvokli, lukturu un cita aprīkojuma pareizu izmantošanu, attiecīgā gadījumā sajūga, pārnesumkārbas, akseleratora, bremžu sistēmu (tostarp trešās bremžu sistēmas, ja tāda ir), stūres pareizu izmantošanu, transportlīdzekļa pārvaldīšanu dažādos apstākļos, dažādos kustības ātrumos, gaitas laidenību uz ceļa, transportlīdzekļa masu, gabarītus un raksturlielumus, kravas masu un veidu (tikai BE, C, C1, C1E, DE, D1E kategorija), pasažieru komfortu (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija) (bez liela paātrinājuma, mierīga braukšana un izvairīšanās no straujas bremzēšanas);

b) brauc ekonomiskā, drošā un energoefektīvā veidā, ņemot vērā apgriezienus minūtē, pārnesumu pārslēgšanu, bremzēšanu un paātrinājumu (tikai B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorija);

c) ievēro novērošanas nosacījumus: vispārīga novērošana, pareiza spoguļu izmantošana, tālā, vidējā un tuvā attāluma ievērošana;

d) ievēro priekšroku un dod ceļu: ievēro priekšroku krustojumos, ceļu atzarojumos un satekās; ceļa došana citos gadījumos (piemēram, mainot virzienu, mainot joslas, īpašu manevru laikā);

e) atrodas pareizā stāvoklī uz ceļa: pareizs stāvoklis uz ceļa, braukšanas joslās, apļveida krustojumos, līkumos atbilstoši transportlīdzekļa veidam un raksturlielumiem; savlaicīga pozīcijas ieņemšana;

f) ievēro distanci: ievēro pietiekamu distanci priekšā un sānos; ievēro pietiekamu distanci no citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, it sevišķi no neaizsargātiem ceļu satiksmes dalībniekiem;

g) ievēro braukšanas ātruma ierobežojumus un ieteikumus: nepārsniedz maksimālo atļauto braukšanas ātrumu, braukšanas ātrumu pielāgo laika un satiksmes apstākļiem un attiecīgā gadījumā līdz valstī noteiktajam braukšanas ātruma ierobežojumam, brauc ar tādu ātrumu, ka iespējams apstāties pārredzamā un brīvā ceļa posmā, braukšanas ātrumu pielāgo tāda paša veida ceļu satiksmes dalībnieku vidējam braukšanas ātrumam;

h) ievēro luksofora signālus, ceļazīmes un citas norādes: pareizi rīkojoties atbilstoši luksofora signāliem, pakļaujoties satiksmes regulētāju norādījumiem, pareizi rīkojoties atbilstoši ceļa zīmēm (aizlieguma vai rīkojuma), rīkojas atbilstoši ceļa apzīmējumiem;

i) ievēro signālu došanu: vajadzības gadījumā signalizē pareizi un laikus, pareizi rādot kustības virziena maiņu, attiecīgi reaģējot uz visiem citu ceļu satiksmes dalībnieku signāliem;

j) pārvalda bremzēšanu un apstāšanos: savlaicīgi palēninot gaitu, bremzējot vai apstājoties atbilstoši apstākļiem, prognozējot, izmantojot dažādas bremžu sistēmas (tikai C, CE, D un DE kategorija), izmantojot citas ātruma samazināšanas sistēmas, kas nav bremzes (tikai C, CE, D un DE kategorija).

10. Eksāmena ilgums

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kā noteiks šā pielikuma B sadaļā. Laiks, ko pavada, braucot pa ceļu, nekādā gadījumā nevar būt īsāks par 25 minūtēm A, A1, A2, B, B1 un BE kategorijai vai īsāks par 45 minūtēm – pārējām kategorijām. Šajā laikā neietver pretendenta uzņemšanu, transportlīdzekļa sagatavošanu, transportlīdzekļa tehnisko pārbaudi, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību, īpašos manevrus, kompetences nodrošināšanu saskaņā ar 8. punkta 2. apakšpunktu vai praktiskās pārbaudes rezultātu paziņošanu.

11. Eksāmena norises vieta

To eksāmena daļu, kurā novērtē īpašos manevrus, veic uz īpaša eksāmena laukuma. Kur vien iespējams, to eksāmena daļu, kurā novērtē braukšanas uzvedību satiksmē, veic uz ceļiem ārpus apdzīvotām vietām, ātrgaitas maģistrālēm vai automaģistrālēm (vai līdzīgiem autoceļiem), kā arī uz visu veidu pilsētas ielām (dzīvojamās zonās, 30 un 50 km/h zonās, pilsētas ātrgaitas maģistrālēs), kas vadītājiem varētu radīt dažādu veidu grūtības. Turklāt ir vēlams eksāmenu veikt dažādos satiksmes blīvuma apstākļos. Laiku, ko pavada, braucot pa ceļu, izmanto optimāli, lai izvērtētu pretendentu dažādās satiksmes vietās, ar kurām var nākties saskarties, sevišķi uzsverot maiņu starp minētajām vietām.

II daļa

ZINĀŠANAS, PRASMES UN UZVEDĪBA MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAI

Visu motorizēto transportlīdzekļu vadītājiem vienmēr ir zināšanas, prasmes un uzvedība, kā aprakstīts I daļas 1.–9. punktā, lai viņi spētu:

a) atpazīt un prognozēt satiksmes bīstamību un apdraudējumus, kā arī novērtēt to nopietnību;

b) pietiekami pārvaldīt savu transportlīdzekli, lai neradītu bīstamas situācijas un atbilstīgi reaģētu, ja šādas situācijas rodas;

c) ievērot ceļu satiksmes noteikumus, jo īpaši tos, kas paredzēti, lai novērstu ceļu satiksmes negadījumus un saglabātu satiksmes plūsmu;

d) konstatēt jebkādus būtiskus tehniskus bojājumus savos transportlīdzekļos, jo īpaši tos, kas apdraud drošību, un attiecīgā veidā tos novērst;

e) ņemt vērā visus faktorus, kas ietekmē vadīšanas uzvedību (piemēram, alkohols, nogurums, vāja redze, elektronisko ierīču izmantošana utt.), lai pilnībā saglabātu spējas braukt droši;

f) palīdzēt nodrošināt visu ceļu satiksmes dalībnieku, it sevišķi neaizsargātu ceļu satiksmes dalībnieku, drošību, izrādot pienācīgu cieņu citiem ceļu satiksmes dalībniekiem;

g) pietiekami pārzināt riska faktorus, kas saistīti ar velosipēdistiem, gājējiem un mikromobilitātes transportlīdzekļu lietotājiem;

h) pietiekami pārzināt ar alternatīvu degvielu darbināmu transportlīdzekļu drošības aspektus;

i) pietiekami pārzināt pilnveidotu vadītājam asistējošu sistēmu un automatizētas vadīšanas sistēmu izmantošanu.

Dalībvalstis var īstenot attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāji, kuriem vairs nav I daļas 1.–9. punktā aprakstīto zināšanu, prasmju un braukšanas uzvedības, var minētās zināšanas un prasmes atgūt un turpinās uzvesties tā, kā tas nepieciešams motorizēta transportlīdzekļa vadīšanai.

*III PIELIKUMS*

MINIMĀLIE STANDARTI ATTIECĪBĀ UZ PIEMĒROTĪBU MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAI

DEFINĪCIJAS

1. Šajā pielikumā transportlīdzekļu vadītājus iedala divās grupās:

1. grupa: transportlīdzekļu vadītāji A, A1, A2, AM, B, B1 un BE kategorijā;

2. grupa: transportlīdzekļu vadītāji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā.

Valsts tiesību aktos var noteikt, ka šā pielikuma prasības, kas noteiktas 2. grupas vadītājiem, piemēro arī tiem transportlīdzekļu vadītājiem B kategorijā, kuri savu transportlīdzekļa vadītāja apliecību izmanto profesionāliem mērķiem (taksometri, ātrā medicīniskā palīdzība utt.).

2. Pirmās transportlīdzekļa vadītāja apliecības pretendentus vai pretendentus uz vadītāja apliecības atjaunošanu klasificē tajā grupā, kurai viņi būs piederīgi, ja vadītāja apliecība, uz kuru viņi pretendē, tiks izdota vai atjaunota.

1. sadaļa

REDZE

3. Visiem vadītāja apliecības pretendentiem veic atbilstošu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka viņiem ir motorizēto transportlīdzekļu vadīšanai atbilstīgs redzes asums, un noteiktu, vai ir vajadzīga turpmāka redzes lauka pārbaude. Ja ir iemesls šaubām, vai pretendenta redze ir atbilstīga, viņš būtu jāpārbauda kompetentam speciālistam, kurš pilnvarots saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Minētajā pārbaudē īpaši pievērš vērību: redzes asumam, redzes laukam, redzei krēslā, jutīgumam pret apžilbinošu gaismu un kontrastjutībai, diplopijai un citām redzes funkcijām, kas varētu apdraudēt transportlīdzekļa drošu vadīšanu.

Attiecībā uz 1. grupas vadītājiem, kuru redzes lauks vai redzes asums neatbilst noteiktajam standartam, bet ir iemesls uzskatīt, ka vadītāja apliecības izdošana pretendentam neapdraudētu ceļu satiksmes drošību, vadītāja apliecību var izdot atsevišķos izņēmuma gadījumos; šādos gadījumos vadītājam veic pārbaudi kompetents speciālists, kurš pilnvarots saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai pierādītu, ka nav citu redzes funkciju traucējumu, tostarp jutīguma pret apžilbinošu gaismu, kontrasta jutības un vājas redzes krēslā. Vadītājam vai pretendentam būtu arī jānokārto pozitīvs praktiskais eksāmens, ko rīko kompetenta iestāde.

1. grupa

1) Pretendentiem uz vadītāja apliecību vai šādas vadītāja apliecības atjaunošanu binokulārās redzes asums, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošās lēcas, ir vismaz 0,5, skatoties ar abām acīm kopā.

Turklāt horizontālais redzes lauks ir vismaz 120 grādi, bet tā plašums – vismaz 50 grādi pa kreisi un pa labi un 20 grādi uz augšu un uz leju. Nav redzes traucējumu 20 centrālo grādu rādiusā.

Ja ir konstatēta vai deklarēta progresējoša acu slimība, vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot ar noteikumu, ka pretendentam regulāras pārbaudes veic kompetents speciālists, kurš ir pilnvarots saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2) Tiem pretendentiem uz vadītāja apliecību vai vadītāja apliecības atjaunošanu, kuriem ir pilnīgs funkcionāls redzes zudums vienā acī vai kuri izmanto tikai vienu aci (piemēram, diplopijas gadījumā), redzes asums ir vismaz 0,5, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošas lēcas. Kompetents speciālists, kurš ir pilnvarots saskaņā ar valsts tiesību aktiem, apstiprina, ka šis monokulārās redzes stāvoklis ir pastāvējis pietiekami ilgi, lai būtu notikusi adaptācija, un ka šīs acs redzes lauks atbilst 3. punkta 1. apakšpunkta prasībai.

3) Ja diplopija vai redzes zudums vienā acī konstatēts nesen, nosaka pietiekamu adaptācijas laikposmu, piemēram, sešus mēnešus, kurā vadīt transportlīdzekli nav atļauts. Pēc minētā laikposma beigām transportlīdzekļa vadīšana ir atļauta tikai tad, kad ir saņemts labvēlīgs redzes speciālista un transportlīdzekļa vadīšanas eksperta atzinums, un uz to var attiecināt noteiktas prasības vai ierobežojumus.

2. grupa

4) Pretendentiem uz vadītāja apliecību vai vadītāja apliecības atjaunošanu redzes asums labāk redzošajai acij ir vismaz 0,8 un sliktāk redzošajai acij – vismaz 0,1, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošas lēcas. Ja vērtību 0,8 un 0,1 sasniegšanai lieto koriģējošās lēcas, minimālo redzes asumu (0,8 un 0,1) panāk, to koriģējot vai nu ar brillēm, kuru stiprums nepārsniedz plus astoņas dioptrijas, vai ar kontaktlēcām. Korekcijai jābūt viegli panesamai.

Turklāt abu acu horizontālais redzes lauks ir vismaz 160 grādi, bet tā plašums – vismaz 70 grādi pa kreisi un pa labi un 30 grādi uz augšu un uz leju. Nav redzes traucējumu 30 centrālo grādu rādiusā.

Vadītāja apliecības neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem konstatēti kontrasta jutības traucējumi vai diplopija.

Ja ir būtisks redzes zudums vienā acī, nosaka pietiekamu adaptācijas laikposmu, piemēram, sešus mēnešus, kurā personai vadīt transportlīdzekli nav atļauts. Pēc šā laikposma beigām transportlīdzekļa vadīšana ir atļauta tikai tad, kad ir saņemts labvēlīgs redzes speciālista un transportlīdzekļa vadīšanas eksperta atzinums, un uz to var attiecināt noteiktas prasības vai ierobežojumus.

2. sadaļa

DZIRDE

4. Vadītāja apliecības 2. grupas pretendentiem vai vadītājiem ar dzirdes traucējumiem var izdot vai atjaunot, ja kompetentās medicīnas iestādes ir sniegušas atzinumu, kas balstīts uz veselības pārbaudēm, kurās īpašu vērību pievērš kompensācijas iespējām.

3. sadaļa

PERSONAS AR FIZISKIEM TRAUCĒJUMIEM

5. Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir balsta un kustību orgānu sistēmas sūdzības vai traucējumi, kas padara bīstamu motorizēta transportlīdzekļa vadīšanu.

1. grupa

1) Vadītāja apliecības ar konkrētiem ierobežojumiem var izdot pretendentiem vai vadītājiem ar fiziskiem traucējumiem pēc kompetentas medicīnas iestādes atzinuma. Minētais atzinums balstās uz attiecīgās sūdzības vai traucējuma medicīnisko pārbaudi un, ja nepieciešams, uz praktisku pārbaudi. Tajā arī norāda, kādi pārveidojumi transportlīdzeklim nepieciešami un vai vadītājam jālieto kāda ortopēdiska ierīce, ciktāl prasmju un uzvedības eksāmens parāda, ka ar tādu ierīci transportlīdzekļa vadīšana nebūtu bīstama.

2) Vadītāja apliecību jebkuram pretendentam vai vadītājam, kurš cieš no progresējošas slimības, var izdot vai atjaunot ar noteikumu, ka šai personai regulāri veic pārbaudes, lai nodrošinātu, ka tā joprojām spēj pilnīgi droši vadīt transportlīdzekli.

Ja fiziskais traucējums ir nemainīgs, vadītāja apliecību var izdot vai atjaunot, nenosakot pretendentam regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

3) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

4. sadaļa

SIRDS UN ASINSVADU SLIMĪBAS

6. Sirds un asinsvadu medicīniskie stāvokļi vai slimības var izraisīt pēkšņu smadzeņu funkciju pasliktināšanos, kas apdraud ceļu satiksmes drošību. Šie medicīniskie stāvokļi ir pamats, lai transportlīdzekļa vadīšanai noteiktu pagaidu vai pastāvīgus ierobežojumus.

1) Šādu sirds un asinsvadu medicīnisko stāvokļu gadījumā vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot norādīto grupu pretendentiem vai vadītājiem tikai pēc tam, kad šis medicīniskais stāvoklis ir efektīvi ārstēts un ir saņemta kompetentas medicīnas iestādes atļauja un, ja nepieciešams, kompetentā medicīnas iestādē ir veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes:

a) bradiaritmijas (sinusa mezgla slimības un ierosas traucējumi) un tahiaritmijas (supraventrikulārās un ventrikulārās aritmijas) ar aritmijas medicīnisko stāvokļu izraisītu sinkopes vai sinkopes epizožu vēsturi (attiecas uz 1. un 2. grupu);

b) bradiaritmijas: sinusa mezgla slimības un ierosas traucējumi ar otrās pakāpes Mobica II atrioventrikulāro (AV) blokādi, trešās pakāpes AV blokādi vai mainīgu kambara atzaru blokādi (attiecas tikai uz 2. grupu);

c) tahiaritmijas (supraventrikulārās un ventrikulārās aritmijas) ar:

i) sirds strukturālo slimību, jo īpaši ilgstošu ventrikulāro tahikardiju (VT) (attiecas uz 1. un 2. grupu); vai

ii) polimorfisku īslaicīgu VT vai ar norādi uz defibrilatoru (attiecas tikai uz 2. grupu);

d) stenokardijas simptomi (attiecas uz 1. un 2. grupu);

e) pastāvīga elektrokardiostimulatora implantācija vai nomaiņa (attiecas tikai uz 2. grupu);

f) defibrilatora implantācija vai nomaiņa vai atbilstīgs vai neatbilstīgs defibrilatora šoks (attiecas tikai uz 1. grupu);

g) sinkope (īslaicīgs samaņas un posturālā tonusa zudums, ko raksturo strauja iestāšanās, īslaicīgums un spontāna atveseļošanās un ko izraisa vispārēja smadzeņu nepietiekama apasiņošana, ar iespējamu reflektoru izcelsmi, ar nezināmu cēloni, ja nav pierādījumu par pamatā esošu sirds slimību) (attiecas uz 1. un 2. grupu);

h) akūts koronārais sindroms (attiecas uz 1. un 2. grupu);

i) stabila stenokardija, ja simptomi neparādās pie mērenas fiziskās slodzes (attiecas uz 1. un 2. grupu);

j) perkutāna koronārā intervence (*PCI*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);

k) koronārās artērijas šuntēšanas ķirurģija (*CABG*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);

l) trieka vai pārejoša išēmiska lēkme (*TIA*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);

m) būtiska miega artērijas stenoze (attiecas tikai uz 2. grupu);

n) maksimālais aortas diametrs pārsniedz 5,5 cm (attiecas tikai uz 2. grupu);

o) sirds mazspēja:

i) Ņujorkas Sirds asociācijas (*NYHA*) I, II un III klase (attiecas tikai uz 1. grupu),

ii) *NYHA* I un II klase, ja kreisā kambara izsviedes frakcija ir vismaz 35 % (attiecas tikai uz 2. grupu);

p) sirds transplantācija (attiecas uz 1. un 2. grupu);

q) sirdsdarbības veicināšanas ierīces (attiecas tikai uz 1. grupu);

r) sirds vārstuļu operācija (attiecas uz 1. un 2. grupu);

s) ļaundabīga hipertensija (paaugstināts sistoliskais asinsspiediens ≥ 180 mmHg vai diastoliskais asinsspiediens ≥ 110 mmHg saistībā ar gaidāmiem vai progresējošiem orgānu bojājumiem) (attiecas uz 1. un 2. grupu);

t) III kategorijas asinsspiediens (diastoliskais asinsspiediens ≥ 110 mmHg un/vai sistoliskais asinsspiediens ≥ 180 mmHg) (attiecas tikai uz 2. grupu);

u) iedzimta sirdskaite (attiecas uz 1. un 2. grupu);

v) hipertrofiska kardiomiopātija, ja bez sinkopes (attiecas tikai uz 1. grupu);

w) garā *QT* intervāla sindroms ar sinkopi, *Torsade des Pointes* vai QTc > 500 ms (attiecas tikai uz 1. grupu).

2) Šādu sirds un asinsvadu medicīnisko stāvokļu gadījumā vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuri pieder pie norādītajām grupām:

a) defibrilatora implants (attiecas tikai uz 2. grupu);

b) perifēro asinsvadu slimība – krūšu un vēdera aortas aneirisma, ja maksimālais aortas diametrs ir tāds, ka tas rada ievērojamu pārrāvuma risku un tādējādi strauju un pēkšņu spēku zudumu (attiecas uz 1. un 2. grupu);

c) sirds mazspēja:

i) *NYHA* IV klase (attiecas tikai uz 1. grupu);

ii) *NYHA* III un IV klase (attiecas tikai uz 2. grupu);

d) sirdsdarbības veicināšanas ierīces (attiecas tikai uz 2. grupu);

e) sirds vārstuļa slimība ar aortas vārstuļa nepietiekamību, mitrālo nepietiekamību vai mitrālo stenozi, ja funkcionālās spējas ir novērtētas kā atbilstošas *NYHA* IV klasei vai ja ir bijušas sinkopes epizodes (attiecas tikai uz 1. grupu);

f) *NYHA* III vai IV klases sirds vārstuļa slimība, vai ar izsviedes frakciju (EF) zem 35 %, mitrālo stenozi un smagu plaušu hipertensiju vai ar smagu ehokardiogrāfisku aortas stenozi vai aortas stenozi, kas rada sinkopi; izņemot pilnīgi asimptomātisku smagu aortas stenozi, ja slodzes panesamības testa prasības ir izpildītas (attiecas tikai uz 2. grupu);

g) strukturālās un elektriskās kardiomiopātijas – hipertrofiska kardiomiopātija ar sinkopes vēsturi vai ja izpildās divi vai vairāki šādi nosacījumi: kreisā kambara (LV) sienas biezums > 3 cm, īslaicīga kambara tahikardija, pēkšņa nāve ģimenes vēsturē (starp pirmās pakāpes radiniekiem), slodzes laikā nepaaugstinās asinsspiediens (attiecas tikai uz 2. grupu);

h) garā *QT* intervāla sindroms ar sinkopi, *Torsade des Pointes* un QTc > 500 ms (attiecas tikai uz 2. grupu);

i) Brugada sindroms ar sinkopi vai pēkšņu sirdsdarbības apstāšanos (attiecas uz 1. un 2. grupu).

Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot izņēmuma gadījumos ar noteikumu, ka to pienācīgi pamato kompetentas medicīnas iestādes medicīniskais atzinums un kompetentā medicīnas iestādē tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes, nodrošinot, ka persona joprojām ir spējīga droši vadīt transportlīdzekli, ņemot vērā tās medicīnisko stāvokli.

3) Citas kardiomiopātijas

Novērtē pēkšņas rīcībnespējas risku pretendentiem vai vadītājiem ar labi aprakstītām kardiomiopātijām (piemēram, aritmogēna labā kambara kardiomiopātija, dilatācijas kardiomiopātija, kateholamīnerģiska polimorfa ventrikulāra tahikardija un īsā *QT* intervāla sindroms) vai ar jaunām kardiomiopātijām, kādas var atklāt. Ir vajadzīgs rūpīgs speciālista sniegts izvērtējums. Jāņem vērā konkrētās kardiomiopātijas prognostiskās iezīmes.

4) Dalībvalstis var ierobežot vadītāja apliecības izdošanu vai atjaunošanu pretendentiem vai vadītājiem ar sirds un asinsvadu slimībām.

5. sadaļa

CUKURA DIABĒTS

7. Turpmākajos punktos piemēro šādas definīcijas:

"smaga hipoglikēmija" nozīmē to, ka ir vajadzīga citas personas palīdzība;

"atkārtota smaga hipoglikēmija" nozīmē smagas hipoglikēmijas atkārtošanos 12 mēnešu laikā.

1. grupa

1) Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar cukura diabētu. Ja lieto zāles ar zemu hipoglikēmijas risku, viņiem atbilstoši katram gadījumam ir jāiziet regulāras medicīniskas pārbaudes kompetentā medicīnas iestādē. Ja lieto zāles ar augstu hipoglikēmijas risku, kas var ietekmēt pretendentu piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, atbilstoši katram gadījumam viņiem ir jāsaņem kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un jāiziet regulāras medicīniskās pārbaudes, kuru intervāls nedrīkst pārsniegt desmit gadus.

2) Pretendentam vai vadītājam, kurš slimo ar diabētu un lieto zāles, kuras var izraisīt hipoglikēmijas risku, ir jāpierāda, ka viņš apzinās hipoglikēmijas risku un spēj adekvāti kontrolēt šādu medicīnisko stāvokli.

Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuri nepietiekami apzinās hipoglikēmijas problēmu.

Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem konstatēta atkārtota smaga hipoglikēmija, izņemot gadījumus, ja tiem ir kompetentas medicīnas iestādes medicīniskais atzinums un kompetentā medicīnas iestādē tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes. Ja nomoda laikā ir atkārtota nopietna hipoglikēmija, vadītāja apliecību neizdod vai neatjauno uz laikposmu līdz trim mēnešiem pēc pēdējās epizodes.

Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot izņēmuma gadījumos ar noteikumu, ka to pienācīgi pamato kompetentas medicīnas iestādes medicīniskais atzinums un kompetentā medicīnas iestādē tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes, nodrošinot, ka persona joprojām ir spējīga droši vadīt transportlīdzekli, ņemot vērā tās medicīnisko stāvokli.

2. grupa

3) Var apsvērt to, vai izdot vai atjaunot 2. grupas vadītāja apliecības pretendentiem vai vadītajiem, kuri slimo ar cukura diabētu. Ja tiek lietotas zāles, kuras var izraisīt hipoglikēmiju, t. i., insulīns un dažas tabletes, ņem vērā šādus kritērijus:

a) pēdējos 12 mēnešos nopietni hipoglikēmijas gadījumi nav konstatēti;

b) vadītājs pilnībā apzinās hipoglikēmijas risku;

c) vadītājam ir jāspēj adekvāti kontrolēt glikozes saturu asinīs, ar tehniskiem palīglīdzekļiem veicot regulāras kontroles vismaz divreiz dienā un pirms transportlīdzekļa vadīšanas;

d) vadītājam ir jāpierāda, ka viņš saprot hipoglikēmijas risku;

e) nav citu diabēta radītu komplikāciju, kas traucētu vadīt transportlīdzekli.

Turklāt minētajos gadījumos šādas vadītāja apliecības izsniedz vai atjauno, pamatojoties uz kompetentas medicīnas iestādes atzinumu un regulārām medicīniskām pārbaudēm kompetentā medicīnas iestādē, kuru intervāls nepārsniedz trīs gadus.

4) Par smagu hipoglikozes gadījumu nomodā, pat ja tas nav saistīts ar transportlīdzekļa vadīšanu, ziņo, un tas var būt par cēloni apliecības statusa pārskatīšanai.

6. sadaļa

NEIROLOĢISKĀS SLIMĪBAS UN OBSTRUKTĪVĀS MIEGA APNOJAS SINDROMS

8. Pretendentiem ar neiroloģiskām slimībām un obstruktīvās miega apnojas sindromu piemēro šādus noteikumus.

7. sadaļa

NEIROLOĢISKĀS SLIMĪBAS

1) Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem ar smagām neiroloģiskām slimībām, ja vien pieteikums nav pamatots ar pozitīvu kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīnisku atzinumu.

Attiecīgi ņem vērā neiroloģiskus traucējumus, kas saistīti ar attīstības apstākļiem, slimībām, medicīnisku vai ķirurģisku iejaukšanos un kas ietekmē centrālo vai perifēro nervu sistēmu, novedot pie kognitīviem, uzvedības, sensoriskiem vai motoriskiem traucējumiem un ietekmējot sniegumu vai funkciju, līdzsvara sajūtu un koordināciju, saistībā ar to funkcionālo ietekmi uz transportlīdzekļa vadīšanu. Jāņem vērā traucējumu progresēšanas risks un ārstēšanas režīma neievērošana. Tādos gadījumos, ja pastāv medicīniskā stāvokļa pasliktināšanās risks, vadītāja apliecības izdošana vai atjaunošana var būt atkarīga no periodiska novērtējuma.

8. sadaļa

OBSTRUKTĪVĀS MIEGA APNOJAS SINDROMS

2) Turpmākajos punktos:

“mērens obstruktīvās miega apnojas sindroms” ir apnoju un hipopnoju skaits stundā (apnojas un hipopnojas indekss) no 15 līdz 29;

“smags obstruktīvās miega apnojas sindroms” ir apnojas un hipopnojas indekss no 30 un vairāk; abi ir saistīti ar pārmērīgu miegainību dienas laikā.

3) Pretendentiem vai vadītājiem, par kuriem ir aizdomas par mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, vadītāja apliecību neizdod un neatjauno, iekams nav saņemts padziļināts kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīnisks atzinums. Līdz diagnoze tiek apstiprināta, šiem pretendentiem vai vadītājiem var ieteikt atturēties no transportlīdzekļa vadīšanas.

4) Vadītāja apliecību var izdot tiem pretendentiem vai vadītājiem ar mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, kuri apliecina, ka savu slimību tie pietiekami kontrolē un ievēro piemērotu ārstēšanu, un parāda miegainības mazināšanos, ko apstiprina kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums.

5) Pretendentiem vai vadītājiem ar mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, kuri uzsākuši ārstēšanu, ne retāk kā reizi trijos gados 1. grupas vadītājiem un ne retāk kā reizi gadā 2. grupas vadītājiem veic regulāras veselības pārbaudes, lai noteiktu, kāda ir pacienta līdzestība, vai ārstēšana tiek labi uzraudzīta un vai ir vajadzīgs ārstēšanu turpināt.

9. sadaļa

EPILEPSIJA

9. Epileptiskas lēkmes vai citi pēkšņi apziņas traucējumi, ja tie rodas personai, kura vada motorizētu transportlīdzekli, ir nopietns ceļu satiksmes drošības apdraudējums.

Turpmākajos punktos:

“epilepsija” ir medicīnisks stāvoklis, kurā attiecīgajai personai ir bijušas divas vai vairāk epileptiskas lēkmes mazāk nekā piecu gadu laikā;

"provocēta epileptiskā lēkme" ir identificējama lēkme, kurai ir atpazīstams to izraisošais faktors, ko var novērst.

Personai, kurai ir sākotnēja vai izolēta lēkme vai samaņas zudums, iesaka nevadīt transportlīdzekli. Ir vajadzīgs speciālista ziņojums, kurā norādīts laikposms, kurā persona nedrīkst vadīt transportlīdzekli, un turpmāk veicamie pasākumi.

Ir ārkārtīgi svarīgi konstatēt personas konkrēto epileptisko sindromu un epileptiskās lēkmes veidu, lai varētu veikt atbilstošu minētās personas pārbaudi saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanas drošību, tostarp turpmāko lēkmju rašanās risku, un noteikt atbilstošu terapiju. To dara neirologs.

1. grupa

1) To vadītāju, kuri pieder pie 1. grupas un slimo ar epilepsiju, vadītāja apliecību pārskata līdz brīdim, kad viņiem epilepsijas lēkmes nav bijušas vismaz piecus gadus.

Ja pretendentam vai vadītājam ir epilepsija un līdz brīdim, kad tai epilepsijas lēkmes nav bijušas vismaz piecus gadus, uzskata, ka kritēriji beznosacījumu vadītāja apliecības saņemšanai nav izpildīti.

2) Provocēta epileptiskā lēkme: pretendentu, kuram ir šāda veselības problēma, kas transportlīdzekļa vadīšanas laikā, visticamāk, neatkārtosies, izskatot katru gadījumu atsevišķi, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli ar noteikumu, ka ir saņemts neirologa atzinums. Vajadzības gadījumā novērtējumu sagatavo saskaņā ar citām attiecīgajām sadaļām, piemēram, alkohola vai citu blakusslimību gadījumā.

3) Pirmā vai vienīgā neprovocētā lēkme: pretendentu vai vadītāju, kuram bijusi pirmā neprovocētā epileptiskā lēkme, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli, ja sešu mēnešu laikā viņam nav bijušas lēkmes un ja ir atbilstošs medicīnisks novērtējums. Valsts iestādes var pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli.

4) Citi bezsamaņas veidi: bezsamaņas gadījumus izvērtē atbilstīgi to biežumam transportlīdzekļa vadīšanas laikā.

5) Epilepsija: ja gada laikā pretendentiem vai vadītājiem nav bijušas turpmākas lēkmes, viņi drīkst vadīt transportlīdzekli.

6) Lēkmes, kas izpaužas tikai miegā: pretendentam vai vadītājam, kuram nav bijušas citu veidu epileptiskās lēkmes kā tikai miegā, drīkst atļaut vadīt transportlīdzekli, ja šī kārtība paredzēta laikposmam, kas nav īsāks par laikposmu, kas noteikts epileptisko lēkmju gadījumā. Ja ir konstatēti lēkmju gadījumi nomodā, vadītāja apliecību var izdot tikai tad, ja viena gada laikā nav bijušas nekādas turpmākas lēkmes.

7) Lēkmes, kas neietekmē apziņu vai spēju rīkoties: pretendentiem uz vadītāja apliecību vai transportlīdzekļa vadītājam, kuram nav bijušas citu veidu lēkmes kā tikai lēkmes, kas neietekmē apziņu un nerada funkcionālus traucējumus, drīkst atļaut vadīt transportlīdzekli, ja šī kārtība paredzēta laikposmam, kas nav īsāks par laikposmu, kas noteikts epilepsijas lēkmju gadījumā. Ja ir konstatēti citi lēkmju gadījumi, vadītāja apliecību var izdot tikai tad, ja viena gada laikā nav bijušas nekādas turpmākas lēkmes.

8) Lēkmes, ko izraisa ārsta norīkotas epilepsijas terapijas izmaiņas vai samazināšana: pacientam var ieteikt nevadīt transportlīdzekli sešus mēnešus pirms un pēc ārstēšanas pārtraukšanas. Ja ārsta ieteiktajā zāļu pārtraukšanas vai maiņas periodā parādās lēkmes, trīs mēnešus nedrīkst vadīt transportlīdzekli, ja atsāk iepriekš noteikto efektīvo ārstēšanu.

9) Pēc operācijas epilepsijas ārstēšanai, ja gada laikā vadītājiem vai pretendentiem nav bijušas turpmākas lēkmes, viņi drīkst vadīt transportlīdzekli.

2. grupa

10) Pretendents vai vadītājs nelieto pretepilepsijas zāles noteiktajā laikposmā, kad nav lēkmju. Ir veikti atbilstoši turpmākie medicīniskie pasākumi. Plaša neiroloģiskā izmeklēšana ir parādījusi, ka nav ne attiecīgas cerebrālās patoloģijas, ne epileptiskas aktivitātes, kas būtu konstatēta elektroencefalogrammā (EEG). Pēc akūtām lēkmēm veic EEG un atbilstošu neiroloģisko izmeklēšanu.

11) Tādas provocētas epileptiskās lēkmes gadījumā, kurai ir identificējams to izraisošais faktors, ir jānodrošina labvēlīgs neiroloģiskais ziņojums, kurā apliecināts, ka epilepsijas lēkmes nav bijušas vismaz vienu gadu, un kurā ietverts elektroencefalogramisks novērtējums. Ņem vērā citas sadaļas. Ja ir strukturāli cerebrālie bojājumi ar paaugstinātu epileptisko lēkmju rašanās risku, to apmēru novērtē, izmantojot neiroloģisko ziņojumu.

12) Pirmā vai vienīgā neprovocētā lēkme: pretendentu vai vadītāju uz vadītāja apliecību, kuram bijusi pirmā neprovocētā epilepsijas lēkme, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli, ja piecu gadu laikā viņam nav bijušas atkārtotas lēkmes, viņš nav lietojis pretepilepsijas medikamentus un ja ir atbilstošs neiroloģisks stāvokļa novērtējums. Valsts iestādes var pretendentam vai vadītājam, kuram ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli.

13) Citi bezsamaņas veidi: bezsamaņas gadījumus izvērtē atbilstīgi to biežumam transportlīdzekļa vadīšanas laikā.

14) Epilepsija: 10 gadu laikā nav bijušas turpmākas lēkmes, un tas ir panākts bez pretepilepsijas zālēm. Valsts iestādes var pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli. Tas attiecas arī uz jauniešu epilepsijas gadījumiem.

Noteikti traucējumi, piemēram, arteriovenozā malformācija vai intracerebrālā hemorāģija, var palielināt lēkmes draudus, pat ja lēkmes vēl nav bijušas. Šādā situācijā novērtējumu veic kompetenta medicīnas iestāde.

## 10. sadaļa

## PSIHOEMOCIONĀLĀS VESELĪBAS TRAUCĒJUMI

10. Pretendentiem vai vadītājiem ar psihoemocionālās veselības vai intelektuālās attīstības traucējumiem piemēro šādus noteikumus.

1. grupa

1) Vadītāja apliecības neizsniedz vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem ar:

a) smagiem iedzimtiem vai slimības, traumas vai neiroķirurģiskas operācijas rezultātā iegūtiem psihoemocionālās veselības, kognitīviem vai uzvedības traucējumiem;

b) personības traucējumiem, kas būtiski pasliktina spriestspēju, uzvedību vai pielāgošanās spējas,

izņemot, ja pieteikumu pamato kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīnisks atzinums un vajadzības gadījumā tik veiktas regulāras veselības pārbaudes. Būtu jāievēro iepriekšējs atlabšanas periods.

2. grupa

2) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar transportlīdzekļu vadīšanu, uz ko attiecas šīs grupas definīcija. Kompetentā medicīnas iestāde var noteikt pagaidu prasības vai noteikt transportlīdzekļu vadīšanas ierobežojumus.

## 11. sadaļa

## ALKOHOLS

11. Alkohola lietošana ir ievērojams apdraudējums ceļu satiksmes drošībai. Ņemot vērā problēmas mērogus, profesionālajiem medicīnas darbiniekiem ir jābūt ļoti modriem.

1. grupa

1) Vadītāja apliecības neizsniedz vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuri ir atkarīgi no alkohola vai nespēj atturēties no alkohola lietošanas un vienlaicīgas transportlīdzekļa vadīšanas.

Pēc pārbaudīta atturības perioda vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, ja pretendentam vai vadītājam ir pozitīvs kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un noteiktu laiku viņam piemēro regulāras veselības pārbaudes.

2) Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas ir atkarīgi no alkohola vai nespēj atturēties no alkohola lietošanas un vienlaicīgas transportlīdzekļa vadīšanas, ar noteikumu, ka tiek izmantotas tehnoloģijas, kas ļauj kompensēt šo atkarību, piemēram, prasot obligāti izmantot alkometrisku autobloķētāju, un ar noteikumu, ka periodiski tiek pārskatīta transportlīdzekļa vadītāja turpmākā ārstēšana, lai novērstu atkarību no alkohola vai to, ka alkohola lietošana netiek nošķirta no transportlīdzekļa vadīšanas. Ja ir pierādīts atturības periods, kas var ietvert dalību rehabilitācijas programmās ar pārraudzību un medicīnisku uzraudzību, vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, neparedzot šādu tehnoloģiju lietošanu, ja vadītājam ir kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un tam noteiktu laiku piemēro regulāras veselības pārbaudes. Regulāras medicīniskās pārbaudes var veikt šādu tehnoloģiju izmantošanas laikā vai pēc tam, vai abos gadījumos.

2. grupa

3) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas transportlīdzekļu vadīšanu, uz ko attiecas šīs grupas definīcija.

4) Kompetentā medicīnas iestāde var noteikt ierobežota ilguma prasības un, ja nepieciešams, braukšanas ierobežojumus.

12. sadaļa

ZĀLES UN MEDICĪNISKIE PRODUKTI

12. Zālēm un medicīniskajiem produktiem piemēro šādus noteikumus.

Pārmērīga lietošana

1) Neatkarīgi no tā, kādas kategorijas vadītāja apliecība tiek prasīta, vadītāja apliecības neizsniedz vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas ir atkarīgi no psihotropām vai narkotiskām vielām vai kas nav no šādām vielām atkarīgi, bet nevēlas vai nespēj nošķirt to lietošanu no transportlīdzekļa vadīšanas.

Regulāra lietošana

1. grupa

2) Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas vienalga kādā formā regulāri lieto psihotropās vai narkotiskās vielas, kuras var apgrūtināt spēju droši vadīt transportlīdzekli, un ja uzņemtais daudzums var negatīvi ietekmēt transportlīdzekļa vadīšanu. Tas attiecas uz visām citām zālēm vai to kombinācijām, kas traucē psihoemocionālo vai fizisko spēju vadīt transportlīdzekli.

Kompetentā medicīnas iestāde var noteikt ierobežota ilguma prasības un, ja nepieciešams, transportlīdzekļa vadīšanas ierobežojumus.

2. grupa

3) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar transportlīdzekļu vadīšanu, uz ko attiecas šīs grupas definīcija, un var noteikt konkrētas prasības vai ierobežojumus.

13. sadaļa

NIERU SLIMĪBAS

13. Pretendentiem ar nieru slimībām piemēro šādus noteikumus.

1. grupa

1) Vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem un vadītājiem, kas slimo ar smagu nieru mazspēju un cieš no tās izrietošiem būtiskiem fiziskās kapacitātes ierobežojumiem, ja ir kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

2) Vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar smagu un neatgriezenisku nieru mazspēju, izņemot ārkārtas gadījumus, kad ir pietiekami pamatots kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

14. sadaļa

DAŽĀDI NOTEIKUMI

1. grupa

1) Vadītāja apliecības drīkst izdot pretendentiem vai vadītājiem, kam ir bijusi veikta orgānu transplantācija vai mākslīgā implantācija, kas ietekmē spēju vadīt transportlīdzekli, ja ir kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

2) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar transportlīdzekļu vadīšanu, uz ko attiecas šīs grupas definīcija.

Parasti, ja pretendenti vai vadītāji slimo ar jebkuru slimību, kas nav minēta šajā pielikumā, bet var būt saistīta ar vai būt par cēloni funkcionālai mazspējai, kura ietekmē braukšanas drošību, vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno, ja vien pieteikumam nav pievienots kompetenta un apstiprināta medicīnas speciālista medicīniskais atzinums un pretendentam vai vadītājam vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

*IV PIELIKUMS*

MINIMĀLIE STANDARTI PERSONĀM, KURAS PIEŅEM PRAKTISKOS BRAUKŠANAS EKSĀMENUS

1. Eksaminētājam nepieciešamās kompetences

1) Personai, kurai ir tiesības veikt praktiskos novērtējumus motorizētā transportlīdzeklī par pretendenta vadīšanas prasmi, ir jābūt zināšanām, prasmēm un izpratnei par jomām, kas uzskaitītas 2.–8. apakšpunktā.

2) Eksaminētāja kompetence ļauj izvērtēt tā kandidāta prasmi, kurš kārto sev vēlamās kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai nepieciešamo braukšanas eksāmenu.

3) Zināšanas un izpratne par braukšanu un vērtēšanu:

a) braukšanas uzvedības teorija;

b) bīstamas situācijas atpazīšana un izvairīšanās no negadījuma; tas ietver izpratni par nemotorizētu satiksmes dalībnieku un motorizētu divu riteņu transportlīdzekļu lietotāju neaizsargātību un uzmanības pievēršanu tai;

c) programma, uz ko balstās braukšanas eksāmena prasības;

d) braukšanas eksāmena prasības;

e) attiecīgi tiesību akti ceļu un satiksmes jomā, tostarp Savienības un valsts tiesību akti un skaidrojošas pamatnostādnes;

f) vērtēšanas teorija un tehnikas;

g) piesardzīga braukšana.

4) Vērtēšanas prasmes:

Eksaminētāja spēja:

a) rūpīgi vērot, pārraudzīt un izvērtēt kandidāta veikumu kopumā, jo īpaši:

i) pareiza un visaptveroša bīstamu situāciju atpazīšana;

ii) bīstamu situāciju iemesla un iespējamo seku precīza noteikšana;

iii) kompetences sasniegšana un kļūdu atpazīšana;

iv) novērtējuma viendabīgums un konsekvence;

b) ātri uztvert informāciju un noteikt būtiskākos aspektus;

c) prognozēt situāciju, identificēt potenciālus sarežģījumus un izstrādāt to risinājuma stratēģijas;

d) nodrošināt savlaicīgu un konstruktīvu atgriezenisko saiti.

5) Personīgā braukšanas prasme:

persona, kurai ir tiesības pieņemt praktisko eksāmenu attiecīgās kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai, pati spēj vadīt attiecīgā veida motorizēto transportlīdzekli nemainīgi augstā braukšanas kvalitātē.

6) Pakalpojuma kvalitāte:

a) noteikt un pretendentam darīt zināmu, ko var sagaidīt eksāmena laikā;

b) skaidri sazināties, izvēloties saturu, stilu un valodu, lai pielāgotos klausītājiem un kontekstam, un atbildēt uz pretendentu jautājumiem;

c) nodrošināt skaidru atgriezenisko saiti attiecībā uz eksāmena rezultātu;

d) izturēties pret pretendentiem ar cieņu un bez diskriminācijas.

7) Zināšanas par transportlīdzekļa tehniskajiem un fizikālajiem aspektiem, tostarp:

a) zināšanas par transportlīdzekļa tehnoloģiskajiem aspektiem, piemēram, stūrēšanu, riepām, bremzēm, lukturiem, jo īpaši attiecībā uz motocikliem un smagajiem automobiļiem;

b) zināšanas par iekraušanas drošību;

c) zināšanas par tādiem transportlīdzekļa fizikālajiem aspektiem kā ātrums, berze, dinamika un enerģija.

8) Degvielu vai enerģiju ekonomējoša un videi draudzīga braukšana.

2. Vispārīgi noteikumi

1) B kategorijas braukšanas eksaminētājam:

a) ir B kategorijas vadītāja apliecība vismaz trīs gadus;

b) ir vismaz 23 gadu vecums;

c) ir sekmīgi iegūta 3. punktam atbilstīga pamatkvalifikācija un pēc tās apgūts 4. punktā noteiktais kvalitātes nodrošinājums un izietas periodiskas apmācības;

d) ir pabeigta vismaz 3. līmeņa profesionālā izglītība, kā noteikts *UNESCO* Starptautiskajā standartizētajā izglītības klasifikācijā (*ISCED*);

e) vienlaikus ar braukšanas eksaminētāja darbu nav darbs kā algotam braukšanas instruktoram autoskolā.

2) Pārējo kategoriju braukšanas eksaminētājam:

a) ir attiecīgās kategorijas vadītāja apliecība vai līdzvērtīgas zināšanas, kas iegūtas ar atbilstīgu profesionālo kvalifikāciju;

b) ir sekmīgi iegūta 3. punktam atbilstīga pamatkvalifikācija un pēc tās apgūts 4. punktā noteiktais kvalitātes nodrošinājums un izietas periodiskas apmācības;

c) jābūt bijušam kvalificētam B kategorijas pretendentu eksaminētājam vismaz trīs gadus; šo prasību var neņemt vērā, ja minētais eksaminētājs var pierādīt, ka:

i) viņam ir vismaz piecu gadu autovadītāja pieredze attiecīgajā kategorijā; vai

ii) viņam ir augstāka līmeņa vadīšanas spējas teorētisks un praktisks novērtējums nekā vajadzīgs vadītāja apliecības iegūšanai, tādējādi šī prasība ir lieka;

d) ir pabeigta vismaz 3. līmeņa profesionālā izglītība, kā noteikts *ISCED*;

e) vienlaikus ar braukšanas eksaminētāja darbu nav darbs kā algotam braukšanas instruktoram autoskolā.

3) Profesionālais standarts

Veicot praktisko novērtēšanu, eksaminētāji ir brīvi no ārējas – tiešas vai netiešas – ietekmes. Pildot savus uzdevumus, viņi atturas no jebkādas rīcības, kas nav saderīga ar viņu pienākumiem, un ievēro objektivitāti un taisnīgumu.

4) Atbilstības

a) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu AM, A1, A 2 un A kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā prasīto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.

b) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu C1, C, D1 un D kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā prasīto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.

c) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu BE, C1E, CE, D1E un DE kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā prasīto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.

3. Pamatkvalifikācija

1) Sākotnējā apmācība

a) Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tā sekmīgi pabeidz apmācības programmu, ko dalībvalsts var noteikt, lai iegūtu 1. punktā paredzēto kompetenci.

b) Dalībvalstis nosaka, vai konkrētu mācību programmu saturs attieksies uz atļauju pieņemt braukšanas eksāmenu vienas vai vairāku kategoriju vadītāja apliecībām.

2) Eksaminēšanas

a) Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tā pierāda pietiekama līmeņa zināšanas, izpratni, prasmes un piemērotību 1. punktā noteiktajos jautājumos.

b) Dalībvalstīs darbojas eksaminēšanas process, kurā no pedagoģiskā viedokļa novērtē personas kompetenci 1. punktā un jo īpaši 1. punkta 4. apakšpunktā noteiktajos jautājumos. Eksāmena process atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/882 ([1]) izklāstītajām piekļūstamības prasībām un ietver gan teorētisko, gan praktisko daļu. Ja tas ir lietderīgi, var izmantot datorizētu novērtēšanu. Detaļas attiecībā uz katra atsevišķa eksāmena un novērtējuma raksturu un ilgumu eksaminēšanas ietvaros ir katras dalībvalsts kompetencē.

c) Dalībvalstis nosaka, vai konkrētas eksaminēšanas saturs attieksies uz atļauju pieņemt braukšanas eksāmenu vienas vai vairāku kategoriju vadītāja apliecībām.

4. Kvalitātes nodrošināšana un periodiska apmācība

1) Kvalitātes nodrošināšana

a) Dalībvalstis ievieš kvalitātes nodrošināšanas pasākumus, kas ļauj uzturēt braukšanas eksaminētāju augstu līmeni.

b) Kvalitātes nodrošināšanas pasākumos ietver eksaminētāju darba uzraudzību, viņu tālākizglītību un akreditācijas atjaunošanu, nepārtrauktu profesionālās kvalifikācijas celšanu un viņu pieņemto braukšanas eksāmenu rezultātu periodisku pārskatīšanu.

c) Dalībvalstis nodrošina, ka katrs eksaminētājs reizi gadā tiek pakļauts uzraudzībai, īstenojot 4. punkta 1. apakšpunkta b) punktā uzskaitītos kvalitātes nodrošināšanas pasākumus. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka katrs eksaminētājs reizi piecos gados tiek novērots, pieņemam braukšanas eksāmenus, kopumā vismaz pusi dienas tā, lai būtu iespējams novērot vairāku eksāmenu pieņemšanu. Ja konstatē neatbilstības, īsteno korektīvus pasākumus. Novērotājs ir persona, kuru dalībvalsts ir pilnvarojusi šajā nolūkā.

d) Dalībvalstis var paredzēt, ka gadījumos, kad eksaminētājam ir atļauts pieņemt braukšanas eksāmenus vairāk nekā vienā kategorijā, uzraudzības prasības sekmīga izpilde attiecībā uz braukšanas eksāmeniem vienā kategorijā nozīmē šīs prasības sekmīgu izpildi arī attiecībā uz braukšanas eksāmeniem vairākās kategorijās.

e) Transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenu norisi pārrauga un uzrauga dalībvalsts pilnvarota iestāde, lai nodrošinātu, ka vērtēšana tiek veikta korekti un konsekventi. Dalībvalstis nodrošina, ka minētās iestādes locekļi, kuru uzdevums ir veikt pārraudzību un uzraudzību, savu pienākumu izpildē ir objektīvi un neatkarīgi no ārējas iejaukšanās vai politiska spiediena.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

2) Periodiska apmācība

a) Dalībvalstis nodrošina, ka eksaminētāji eksaminēšanas tiesību saglabāšanas nolūkā neatkarīgi no tā, cik kategoriju eksāmenus viņi ir akreditēti pieņemt:

i) reizi divos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību četru dienu garumā, lai:

— saglabātu un atsvaidzinātu vajadzīgās zināšanas un eksaminēšanas prasmes,

— attīstītu jaunas prasmes, kuras kļuvušas būtiskas profesionālajā darbībā,

— nodrošinātu, ka tie turpina pieņemt braukšanas eksāmenu godīgi un vienveidīgi;

ii) reizi piecos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību piecu dienu garumā, lai uzlabotu un saglabātu vajadzīgās praktiskās braukšanas prasmes.

b) Dalībvalstis veic atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiem eksaminētājiem, kuru darbā spēkā esošā kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir konstatējusi būtiskus trūkumus, tiek ātri sniegta specifiska periodiskā apmācība.

c) Periodiskā apmācība var notikt instruktāžas veidā, klases nodarbībās, tradicionālu vai elektronisku mācību veidā, un tā var notikt individuāli vai grupās. Tajā var iekļaut akreditācijas atjaunošanu atbilstīgi noteiktām prasībām, ja dalībvalstis to uzskata par piemērotu.

d) Dalībvalstis var paredzēt, ka gadījumos, kad eksaminētājam ir atļauts pieņemt braukšanas eksāmenus vairāk nekā vienā kategorijā, periodiskās apmācības prasības sekmīga izpilde attiecībā uz braukšanas eksāmeniem vienā kategorijā nozīmē šīs prasības sekmīgu izpildi arī attiecībā uz braukšanas eksāmeniem vairākās kategorijās, ievērojot 4. punkta 2. apakšpunkta e) punktā izklāstīto nosacījumu.

e) Ja 24 mēnešu laikposmā eksaminētājs nav pieņēmis nevienu eksāmenu kādā noteiktā kategorijā, viņam veic piemērotu atkārtoto novērtēšanu, pirms tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu attiecīgajā kategorijā. Minēto atkārtoto novērtēšanu var veikt kā daļu no 4. punkta 2. apakšpunkta a) punktā noteiktās prasības izpildes.

5. Iegūtās tiesības

1) Dalībvalstis var personām, kurām tieši pirms 2013. gada 19. janvāra bija atļauja pieņemt braukšanas eksāmenus, arī turpmāk atļaut pieņemt braukšanas eksāmenus, neskatoties uz to, ka viņiem nav dota atļauja saskaņā ar 2. punktā minētajiem vispārīgiem nosacījumiem vai nav 3. punktā noteiktās pamatkvalifikācijas.

2) Tomēr uz tādiem eksaminētājiem attiecas regulāra uzraudzība un 4. punktā noteiktie kvalitātes nodrošināšanas pasākumi.

*V PIELIKUMS*

MINIMĀLĀS PRASĪBAS VADĪTĀJU APMĀCĪBAI UN EKSAMINĒŠANAI ATTIECĪBĀ UZ SASTĀVIEM, TOSTARP AR ALTERNATĪVU DEGVIELU DARBINĀMIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, DZĪVOJAMIEM MEHĀNISKIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM UN NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS TRANSPORTLĪDZEKĻIEM

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:

a) apstiprinātu un uzraudzītu apmācību, kas noteikta 10. panta 1. punkta d) apakšpunktā; vai

b) organizētu prasmju un uzvedības eksāmenu, kas noteikts 10. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

A sadaļa

SASTĀVI

1. Vadītāja apmācības ilgums ir vismaz septiņas stundas.

2. Vadītāja apmācības saturs

Vadītāja apmācība aptver zināšanas, prasmes un uzvedību, kā aprakstīts II pielikuma 2. un 7. punktā. Īpašu uzmanību pievērš transportlīdzekļa kustības dinamikai, drošības kritērijiem, velkošajam transportlīdzeklim un piekabei (sakabes mehānismam), pareizai kravas uzkraušanai un drošības stiprinājumiem.

Praktiskajā daļā iekļauj šādus uzdevumus: paātrinājums, palēninājums, atpakaļgaita, bremzēšana, bremzēšanas ceļš, joslu mainīšana, bremzēšana un izvairīšanās manevrs, piekabes svārstības, piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā, un novietošana stāvvietā.

Katrs apmācības dalībnieks veic praktisko daļu un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem.

Apmācībās izmanto transportlīdzekļu sastāvus, kuri ietilpst to transportlīdzekļu sastāvu kategorijā, attiecībā uz kuru pretendents ir pieprasījis vadītāja apliecību.

3. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kas noteikti 2. punktā.

B sadaļa

DZĪVOJAMIE MEHĀNISKIE TRANSPORTLĪDZEKĻI UN NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS TRANSPORTLĪDZEKĻI

1. Vadītāju apmācības ilgums ir vismaz septiņas stundas, un to var organizēt uz koplietošanas ceļiem vai slēgtā trasē.

2. Vadītāja apmācības saturs

Vadītāja apmācība aptver zināšanas, prasmes un uzvedību, kas aprakstīti II pielikuma A sadaļas 2. punktā un, ciktāl tas attiecas uz C1 kategoriju, – II pielikuma B sadaļas 8. punktā. Īpašu uzmanību pievērš transportlīdzekļa kustības dinamikai, drošības kritērijiem, pareizai kravas uzkraušanai un drošības stiprinājumiem.

Praktiskajā daļā iekļauj šādus uzdevumus: paātrinājums, palēninājums, atpakaļgaita, bremzēšana, bremzēšanas ceļš, joslu mainīšana, piekabes svārstības, piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā, bremzēšana un izvairīšanās manevrs, un novietošana stāvvietā. Attiecībā uz neatliekamās palīdzības transportlīdzekļiem īpašu uzmanību pievērš tam, lai nodrošinātu, ka vadītājam ir nepieciešamās prasmes, lai pienācīgi pārvarētu papildu grūtības, ko rada transportlīdzekļa vadīšana ārkārtas situācijā.

Apmācībās izmantotie transportlīdzekļi ietilpst to transportlīdzekļu kategorijā, attiecībā uz kuru pretendents ir pieprasījis vadītāja apliecību.

3. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kā noteikts 2. punktā.

*VI PIELIKUMS*

PRASĪBU MINIMUMS BRAUKŠANAS APMĀCĪBAI UN EKSĀMENAM ATTIECĪBĀ UZ MOTOCIKLIEM A KATEGORIJĀ (PAKĀPENISKA PIEKĻUVE)

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:

   a) apstiprinātu un uzraudzītu apmācību, kas noteikta 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā; vai

   b) organizētu prasmju un uzvedības eksāmenu, kas noteikts 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

2. Vadītāja apmācības ilgums ir vismaz septiņas stundas.

3. Vadītāja apmācības saturs

   Vadītāja apmācība ietver visus II pielikuma 6. punktā minētos elementus.

   Katrs dalībnieks izpilda apmācības praktiskos elementus un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem.

   Apmācībās izmantotie motocikli ietilpst to motociklu kategorijā, attiecībā uz kuru pretendents ir pieprasījis vadītāja apliecību.

4. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

   Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kas noteikti 3. punktā.

*VII PIELIKUMS*

ATBILSTĪBAS TABULA

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| — | — | 1. pants |
| — | — | 2. panta 1., 2., 3., 13. un 14. punkts |
| 1. panta 1. punkts | — | 4. panta 1. punkts |
| 1. panta 2., 3. un 4. punkts | — | 4. panta 5. un 6. punkts |
| — | — | 3. panta 1. līdz 5. punkts |
| 2. panta 1. punkts | — | 3. panta 6. punkts |
| 2. panta 2. punkts | — | 4. panta 3. punkts |
| 3. panta 1. un 2. punkts | — | 4. panta 2. punkts |
| 3. panta 3. punkts | — | 4. panta 4. punkts |
| — | — | 4. panta 7. punkts |
| — | — | 5. panta 1. līdz 5. punkts un 7. punkts |
| 4. panta 1. punkta pirmais teikums | — | 6. panta 1. punkts |
| 4. panta 1. punkta otrais teikums | — | 7. panta 1. punkts |
| 4. panta 1. punkta trešais teikums | — | 2. panta 4. punkts |
| 4. panta 2. punkts | — | 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts |
| 4. panta 2. punkta pirmais ievilkums | — | 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 2. panta 5., 6. un 7. punkts |
| 4. panta 2. punkta otrais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts |
| 4. panta 3. punkts | — | 6. panta 1. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 3. punkta pirmais ievilkums | — | 2. panta 8. punkts |
| 4. panta 3. punkta otrais ievilkums | — | 2. panta 9. punkts |
| 4. panta 3. punkta a) apakšpunkta pirmais un otrais ievilkums | — | 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts |
| 4. panta 3. punkta a) apakšpunkta trešais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta pirmais ievilkums | — | 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punkts |
| 4. panta 3. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 3. punkta c) apakšpunkta i) punkts | — | 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkta pirmais ievilkums |
| 4. panta 3. punkta c) apakšpunkta i) punkta pirmais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkts |
| 4. panta 3. punkta c) apakšpunkta ii) punkts | — | 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkta otrais ievilkums |
| 4. panta 3. punkta c) apakšpunkta ii) punkta pirmais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punkts |
| 4. panta 4. punkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta pirmais ievilkums | — | 2. panta 10. un 11. punkts |
| 4. panta 4. punkta otrais ievilkums | — | 1. panta 2. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta a) apakšpunkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkts |
| 4. panta 4. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta pirmā daļa un 2. panta 12. punkts |
| 4. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta a) apakšpunkta trešais ievilkums | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta otrā un trešā daļa |
| 4. panta 4. punkta b) apakšpunkts, izņemot pēdējo teikumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punkts |
| 4. panta 4. punkta b) apakšpunkta pēdējais teikums | — | 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta c) apakšpunkts, izņemot pēdējo ievilkumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta iii) punkts |
| 4. panta 4. punkta c) apakšpunkta pēdējais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta d) apakšpunkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta iv) punkts |
| 4. panta 4. punkta e) apakšpunkts, izņemot pēdējo ievilkumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta v) punkts |
| 4. panta 4. punkta e) apakšpunkta pēdējais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta f) apakšpunkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta vi) punkts |
| 4. panta 4. punkta g) apakšpunkts, izņemot pēdējo ievilkumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta vii) punkts |
| 4. panta 4. punkta g) apakšpunkta pēdējais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta d) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta h) apakšpunkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta viii) punkts |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| 4. panta 4. punkta i) apakšpunkts, izņemot pēdējo ievilkumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ix) punkts |
| 4. panta 4. punkta i) apakšpunkta pēdējais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta d) apakšpunkts |
| 4. panta 4. punkta j) apakšpunkts | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta x) punkts |
| 4. panta 4. punkta k) apakšpunkts, izņemot pēdējo ievilkumu | — | 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta xi) punkts |
| 4. panta 4. punkta k) apakšpunkta pēdējais ievilkums | — | 7. panta 1. punkta f) apakšpunkts |
| 4. panta 5. punkts | — | 6. panta 2. punkts |
| 4. panta 6. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts | — | 7. panta 2. punkta a) apakšpunkts |
| 4. panta 6. punkta pirmās daļas b) punkts | — | 7. panta 2. punkta b) apakšpunkts |
| 4. panta 6. punkta pirmās daļas c) punkts | — | 7. panta 2. punkta c) apakšpunkts |
| 4. panta 6. punkta pirmās daļas d) punkts | — | 7. panta 2. punkta d) apakšpunkts |
| 4. panta 6. punkta otrā daļa | — | 7. panta 3. punkts |
| 4. panta 6. punkta trešā un ceturtā daļa | — | 7. panta 4. punkts |
| 4. panta 7. punkta pirmā daļa | — | 7. panta 1. punkta e) un g) apakšpunkts |
| 4. panta 7. punkta otrā daļa | — | 7. panta 2. punkta e) un f) apakšpunkts |
| 5. pants | — | 8. pants |
| 6. panta 1. punkts | — | 9. panta 1. punkts |
| 6. panta 2. punkta a) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta a) apakšpunkts |
| 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta b) apakšpunkts |
| — | — | 9. panta 2. punkta c) apakšpunkts |
| — | — | 9. panta 2. punkta d) apakšpunkts |
| 6. panta 2. punkta c) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts |
| — | — | 9. panta 2. punkta f) apakšpunkts |
| 6. panta 2. punkta d) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta g) apakšpunkts |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| 6. panta 2. punkta e) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta h) apakšpunkts |
| 6. panta 2. punkta f) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta i) apakšpunkts |
| 6. panta 3. punkts | — | 9. panta 3. punkts |
| 6. panta 4. punkta a) un b) apakšpunkts | — | 9. panta 4. punkta a) un b) apakšpunkts |
| — | — | 9. panta 4. punkta pirmās daļas c) un d) apakšpunkts un otrā, trešā un ceturtā daļa |
| 6. panta 4. punkta c) apakšpunkts | — | 9. panta 2. punkta j) apakšpunkts |
| — | — | 9. panta 2. punkta k) apakšpunkts |
| 7. panta 1. punkts | — | 10. panta 1. punkts |
| 7. panta 2. punkts | — | 10. panta 2. punkta pirmā, otrā un trešā daļa |
| 7. panta 3. punkta pirmā daļa | — | 10. panta 3. punkts |
| 7. panta 3. punkta otrā daļa | — | — |
| 7. panta 3. punkta trešā daļa | — | 10. panta 2. punkta ceturtā daļa |
| 7. panta 3. punkta ceturtā daļa | — | 10. panta 2. punkta ceturtā daļa |
| 7. panta 3. punkta piektā daļa | — | 10. panta 2. punkta piektā daļa |
| — | — | 10. panta 2. punkta sestā daļa |
| 7. panta 3. punkta sestā daļa | — | 10. panta 2. punkta septītā daļa |
| — | — | 10. panta 2. punkta astotā daļa |
| 7. panta 4. punkts | — | 10. panta 4. punkts |
| 7. panta 5. punkts | — | 10. panta 5. punkts |
| — | — | 12. pants |
| 8. pants | — | 4. panta 8. punkts, 5. panta 6. punkts, 8. panta 2. punkts, 10. panta 6. punkts, 19. panta 2. punkts un 25. pants |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| 9. pants | — | 26. pants |
| 10. pants | — | 19. pants |
| 11. panta 1., 2. un 3. punkts | — | 13. panta 1., 2. un 3. punkts |
| 11. panta 4. punkts | — | 16. panta 1. un 2. punkts |
| 11. panta 5. punkts | — | 13. panta 4. punkts |
| — | — | 14. pants |
| — | — | 15. panta 1., 3., 4. un 6.–10. punkts |
| 11. panta 6. punkts | — | 15. panta 2. un 5. punkts |
| — | — | 16. panta 3. un 4. punkts |
| — | — | 17. pants |
| — | — | 18. pants |
| 12. pants | — | 20. panta 1. punkts |
| — | — | 20. panta 2., 3. un 4. punkts |
| 13. pants | — | 21. pants |
| 14. pants | — | 24. pants |
| 15. panta 1. punkts | — | 22. panta 1. punkts |
| 15. panta 2. un 3. punkts | — | 22. panta 2. punkts |
| 15. panta 4. punkts | — | 22. panta 3. punkts |
| — | — | 22. panta 4., 5. un 6. punkts |
| — | — | 23. pants |
| — | — | 27. pants |
| — | — | 28. pants |
| 16. pants | — | 29. pants |
| 17. pants | — | 30. pants |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| 18. pants | 8. pants | 31. pants |
| 19. pants | — | 32. pants |
| I pielikums | — | I pielikuma A1, A2, D un E daļa |
| — | 1. pants | — |
| — | 2. panta 1. punkts | I pielikuma B daļas 1. punkts |
| — | 2. panta 2. punkts | — |
| — | 2. panta 3. punkts | — |
| — | 3. pants | I pielikuma B daļas 2. punkts |
| — | 4. pants | I pielikuma B daļas 3. punkts |
| — | 5. panta 1. punkts | I pielikuma B daļas 4. punkts |
| — | 5. panta 2. punkts | I pielikuma B daļas 5. punkts |
| — | 5. panta 3. punkts | I pielikuma B daļas 6. punkts |
| — | 5. panta 4. punkts | I pielikuma B daļas 7. punkts |
| — | 5. panta 5. punkts | I pielikuma B daļas 8. punkts |
| — | 6. pants | — |
| — | 7. panta 1. punkts | I pielikuma B daļas 9. punkts |
| — | 7. panta 2. punkts | I pielikuma B daļas 10. punkts |
| — | I pielikums | I pielikuma B1. daļa |
| — | II pielikums | I pielikuma B.2. daļa |
| — | III pielikums | I pielikuma B.3. daļa |
| — | IV pielikums | I pielikuma B4. daļa |
| II pielikums | — | II pielikums |
| III pielikums, izņemot 3., 4. un 5. punktu | — | III pielikums |
| III pielikuma 3., 4. un 5. punkts | — | 11. pants |

| Direktīva 2006/126/EK | Regula (ES) Nr. 383/2012 | Šī direktīva |
|---|---|---|
| IV pielikums | — | IV pielikums |
| V pielikums | — | V pielikuma A sadaļa |
| — | — | V pielikuma B sadaļa |
| VI pielikums | — | VI pielikums |
| VII pielikums | — | — |
| VIII pielikums | — | VII pielikums |